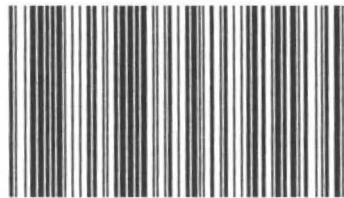
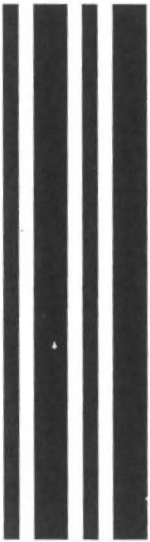

Raad
vanState

RASTER SCHUTBLAD R6

Een in te scannen document begint altijd met een Raster voorloopvel, gevolgd door het document. Wanneer het type document uit meerdere documenten bestaat (bijvoorbeeld bijlagen) kunnen er één of meerdere schutbladen toegevoegd worden zodat de documenten separaat opgeslagen worden en te benaderen zijn. Een schutblad moet altijd in combinatie met een Raster voorloopblad gebruikt worden.

Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State

Nr. 201705691/1/R6

Verweerschrift

namens:

PROVINCIALE STATEN VAN GELDERLAND

GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND

**COLLEGE VAN DIJKGRAAF EN HEEMRADEN
VAN WATERSCHAP RIJN EN IJSSEL**

verweerders

advocaat: mr. R.J.J. Aerts

tegen:

8 appellanten, als hierna genoemd

met betrekking tot:

de hierna te noemen gecoördineerde besluiten
ter uitvoering van het project Windpark Bijvanck

Inhoudsopgave

I.	Inleiding	4
1	Waarom Windpark Bijvanck?	4
2	De besluiten	4
3	De beroepen	5
4	Leeswijzer	6
II.	Tijdpad	-
1	Beleid provincie Gelderland	7
2	Concrete besluitvorming	8
III.	Thema's	9
1	Artikel 9e Elektriciteitswet 1998 (1C, 1D, 1E, 1G, 1H)	9
2	PlanMER (1D, 1H)	12
3	Draagvlak (1D, 1E, 1F, 1G, 1H)	14
4	Participatie (1B, 1D, 1E, 1G, 1H)	15
5	Samenwerking initiatiefnemer (1D)	17
6	Fair play (1H)	20
7	Verdrag van Aarhus (1D, 1H)	21
8	Slagschaduw (1B)	22
9	Uitzicht (1B)	24
10	Gezondheid (1D)	25
11	Natuur (1D, 1E, 1H)	28

11.1	<i>Gebiedsbescherming</i>	28
11.2	<i>Soortenbescherming</i>	30
12	Welstand (1G, 1H)	36
13	Landschap (1B, 1C, 1D, 1E, 1F, 1G, 1H)	39
14	Geluid (1B, 1E, 1G en 1H)	49
15	Externe veiligheid (1H)	54
16	Participantenwoning (1C, 1D en 1H)	55
17	Schaarse vergunning (1D)	56
18	Planschade en financiële uitvoerbaarheid (1D, 1H)	58
IV.	Overige beroepsgronden	63
1	Appellanten 1C	63
2	Appellanten 1D	64
3	Appellant 1H	67
V.	Conclusie	70

I. Inleiding

1 Waarom Windpark Bijvanck?

Nederland moet voldoen aan de doelstelling die voortvloeit uit de Europese richtlijn hernieuwbare energie. Deze EU-doelstelling voor duurzame energie bedraagt voor Nederland een aandeel van 14% van het totale energiegebruik in 2020.

Richtlijn 2009/28/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en houdende wijziging en intrekking van Richtlijn 2001/77/EG en Richtlijn 2003/30/EG, *Pb EU L 140/27*.

De doelstelling is vastgelegd in artikel 3, eerste lid jo. Bijlage I, deel A, van de Richtlijn.

De Europese doelstelling is uitgewerkt in het Energieakkoord. In het Energieakkoord hebben de overheid, werkgevers, vakbeweging, natuur- en milieuorganisaties, maatschappelijke organisaties en financiële instellingen zich verbonden aan afspraken over de wijze waarop de Europese doelstelling moet worden gehaald. Windenergie speelt daarin een belangrijke rol. In het Energieakkoord is vastgelegd dat in 2020 minstens 6.000 MW windenergie op land wordt opgewekt.

Provincie Gelderland heeft zich gecommitteerd aan het behalen van een taakstelling van 230,5 MW windenergie op land in 2020. Op dit moment is daarvan 80,4 MW operationeel. Op korte termijn kan 2,5 MW worden gebouwd. Dat betekent dat voor 2020 nog 147,6 MW windenergie op land gerealiseerd moet worden.

Het inpassingsplan "Windpark Bijvanck" en de daarmee gecoördineerde besluiten staan de realisatie van vier windturbines toe. De windturbines zijn geprojecteerd aan weerszijden van de Ganzepoelweg in de gemeente Zevenaar. Het opgestelde vermogen van de vier windturbines gezamenlijk bedraagt maximaal 13,2 MW. Realisering van Windpark Bijvanck levert daarmee een belangrijke bijdrage aan het behalen van de provinciale taakstelling van 230,5 MW in 2020.

2 De besluiten

Bij de voorbereiding van de besluiten die nodig zijn voor de realisatie van Windpark Bijvanck is op 29 juni 2016 besloten tot toepassing van de provinciale coördinatie-regeling als bedoeld in artikel 3.33, lid 1, onder a, Wro.

De bedoeling van bovengenoemde coördinatie is om de voorbereiding en bekendmaking van het inpassingsplan en de uitvoeringsbesluiten op elkaar af te

stemmen en gelijktijdig te doen plaatsvinden. De besluiten die voor de realisatie van het Windpark Bijvanck gecoördineerd zijn voorbereid en genomen, betreffen:

- het inpassingsplan "Windpark Bijvanck" (hierna: het inpassingsplan), door Provinciale Staten van Gelderland vastgesteld op 24 mei 2017;
- de omgevingsvergunning voor de activiteiten 'bouwen', 'milieu', 'uitweg', 'kappen' en 'reclame' (hierna: de omgevingsvergunning), door Gedeputeerde Staten van Gelderland verleend op 20 juni 2017;
- de watervergunning op grond van de Keur Waterschap Rijn en IJssel 2009 (hierna: de watervergunning), door het College van dijkgraaf en heemraden van het Waterschap Rijn en IJssel verleend op 20 juni 2017.

3 De beroepen

Het inpassingsplan, de omgevingsvergunning en de watervergunning hebben van 23 juni tot en met 4 augustus 2017 ter inzage gelegen. Er zijn in totaal 8 beroepschriften binnengekomen bij uw Afdeling, ingediend door de in de tabel genoemde appellanten.

	Naam	Adres	Zienswijzen- nota nr.
1A	Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zevenaar	Kerkstraat 27 (6901 AA) Zevenaar	42
1B	Maatschap T.A.M. Rasing en W.E.M.G. Rasing-Bourgondiën, T.A.M. Rasing, W.E.M.G. Rasing-Bourgondiën, S.G.A. Rasing en R.J.W. Rasing	Truisweg 2a (6941 SK) Didam	34, 40
1C	Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Montferland	Bergvredestraat 10 (6942 GK) Didam	39
1D	K. Bellamy L. Arends G. Peters J. Cavé	Broekzijdestraat 1, Angerlo Truisweg 8, Didam Bevermeerseweg 11, Angerlo Kruisstraat 7, Angerlo	4a, 4b, 34 25, 26, 34 31, 34 8, 34

	M. Willekes D. de Jong	Truisweg 9, Didam Bevermeerseweg 12, Angerlo	25 29, 34
1E	J. Looman R. Lamers Tiemersma Square B.V. R. Boerhoop J.C. Stolk P.J.M.C. Wijhuizen	Broekzijdestraat 3 (6986 CK) Angerlo Broekzijdestraat 4 (6986 CK) Angerlo Broekzijdestraat 6 (6986 CK) Angerlo Broekzijdestraat 8 (6986 CK) Angerlo Kruisstraat 3 (6986 CL) Angerlo Kruisstraat 5 (6986 CL) Angerlo	7, 23, 27, 34 27, 35 27, 33 27, 30, 34 15, 27, 34 27, 34
1F	L.J.M. van Schriek en A.E. van Schriek- Hofman	Ganzepoelweg 7 (6986 CM) Angerlo	14a, 14b, 34
1G	Maatschap W. en R. Stokman en Y.A.M. Stokman-Berndsen, W. Stokman, R. Stokman en Y.A.M. Stokman-Berndsen	Kleine Veldstraat 7 (6986 CJ) Angerlo	11
1H	J.J. Tiemersma	Broekzijdestraat 6 (6986 CK) Angerlo	18a t/m h, 27, 34

Het beroep van appellanten 1A is bij uitspraak van 24 augustus 2017 door uw Afdeling buiten zitting niet-ontvankelijk verklaard. Om deze reden wordt in dit verweerschrift niet ingegaan op de beroepsgronden van appellanten 1A.

Voor een goed beeld van de zaak zijn op de kaart, die als **bijlage 1** bij het verweerschrift is gevoegd, de woon- of vestigingsplaatsen van de overige appellanten ingetekend. In deze bijlage treft u voorts per appellant een luchtfoto aan met eigendomsgrenzen.

4 Leeswijzer

In dit verweerschrift wordt een reactie gegeven op de door appellanten ingediende beroepschriften. Hoofdstuk II geeft een overzicht – een tijdpad - van het verloop van de procedure. In hoofdstuk III volgt, gelet op het feit dat veel beroepsgronden overeenstemmen, een themagewijze bespreking daarvan. Daarbij wordt per thema aangegeven welke appellanten het thema naar voren hebben gebracht. In hoofdstuk IV worden de overige beroepsgronden besproken die niet zijn te scharen onder één van de thema's. Tot slot volgt in hoofdstuk V de conclusie.

II. Tijdpad

1. Beleid provincie Gelderland

Provinciale Staten van Gelderland hebben op 29 juni 2005 het Streekplan Gelderland vastgesteld. Hierin zijn 75 zoekgebieden voor windenergie aangewezen. Locatie Bijvanck ligt binnen één van deze gebieden.

Zie in dit verband kaart 5 bij het Streekplan Gelderland, die als **bijlage 2** bij dit verweerschrift is gevoegd. Het zoekgebied voor windenergie waarin Bijvanck ligt, is op deze kaart omcirkeld.

Gedeputeerde Staten van Gelderland hebben op 27 februari 2007 het Regionaal Plan 2005-2020 van de Stadsregio Arnhem-Nijmegen goedgekeurd.

Op grond van artikel 9.1.2 van de Invoeringswet Wet ruimtelijke ordening werd het Regionaal Plan gezamenlijk met het Streekplan 2005 gelijkgesteld met een structuurvisie en daarmee met het beleid van de provincie.

In het Regionaal Plan is een aantal gebieden aangewezen als 'Waardevol Landschap'. Daarnaast wordt in het Regionaal Plan voor een aantal open gebieden, waaronder voor locatie Bijvanck, een ruimtelijke ontwikkelingsstrategie geformuleerd: 'Handhaven van het open karakter'. Op deze ontwikkelingsstrategie wordt wel uitdrukkelijk een uitzondering gemaakt voor het thema windenergie. Het beleid ten aanzien van windturbines in het Streekplan Gelderland 2005 blijft ongewijzigd.

Zie: blz. 115 en 120 van het Regionaal Plan 2005-2020, die als **bijlage 3** bij dit verweerschrift zijn gevoegd.

Op 9 juli 2014 is de Omgevingsvisie vastgesteld (laatstelijk geactualiseerd op 1 maart 2017). De Omgevingsvisie vormt een integrale herziening van het Streekplan Gelderland 2005 (en het Regionaal Plan van 27 februari 2007). De Omgevingsvisie beschrijft ambities en gewenste ontwikkelingen van de Gelderse leefomgeving voor de nabije toekomst. De Omgevingsvisie onderscheidt voor windenergie de volgende gebieden:

- Windenergie uitgesloten (wettelijke beperkingen of provinciaal beleid);
- Windenergie aandachtsgebied;
- Windenergie bestaand of vergund;
- Windenergie in onderzoek;
- Windenergie mogelijk;
- Windenergie niet kansrijk.

Locatie Bijvanck ligt in een gebied dat, in navolging van het gestelde in het Streekplan Gelderland 2005 en het Regionaal Plan van 27 februari 2007, is aangeduid als "Windenergie mogelijk". Vanwege de ter plaatse aanwezige gasleiding is het gebied verder aangewezen als "Windenergie aandachtsgebied".

Zie de kaart die als **bijlage 4** bij dit verweerschrift is gevoegd.

Op 12 november 2014 is als deeluitwerking van de Omgevingsvisie een Windvisie vastgesteld. Daarin zijn concrete locaties aangewezen; voldoende voor het behalen van de provinciale taakstelling van 230,5 MW. Daarnaast zijn in de Windvisie kansrijke locaties aangewezen voor extra ontwikkeling (133,2 MW).

Zie: par. 4.2 van de Windvisie Gelderland.

Locatie Bijvanck is in de Windvisie aangewezen als concrete locatie voor het behalen van de taakstelling van 230,5 MW. De concrete locaties zijn, door middel van een actualisering van de Omgevingsvisie, toegevoegd aan de Omgevingsvisie.

Zie voor locatie Bijvanck de kaart die als **bijlage 4** bij dit verweerschrift is gevoegd.

2 Concrete besluitvorming

Initiatiefnemer heeft in juni 2012 aan de provincie Gelderland een principeverzoek gedaan om een inpassingsplan vast te stellen voor de bouw van een windpark op de locatie Bijvanck. Dit verzoek is ingediend nadat in maart 2012 de gemeenteraad van Zevenaar een verzoek van de initiatiefnemer tot het wijzigen van de beheersverordening heeft afgewezen.

Gedeputeerde Staten hebben in april 2013, na consultatie van Provinciale Staten, per brief aan initiatiefnemer aangegeven dat gestart kan worden met de voorbereidingen van een inpassingsplan voor Windpark Bijvanck.

Gedeputeerde Staten hebben in het najaar van 2014 ingestemd met het voorontwerp-inpassingsplan voor Windpark Bijvanck. Het voorontwerp is vervolgens voorgelegd aan Gasunie, Ministerie van Defensie, Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-midden, Waterschap Rijn en IJssel, gemeente Zevenaar, gemeente Montferland, gemeente Bronckhorst, gemeente Doesburg en gemeente Doetinchem.

De uitkomsten van dit vooroverleg zijn beschreven in bijlage 19 bij de toelichting op het inpassingsplan.

Op 29 juni 2016 hebben Provinciale Staten besloten tot toepassing van de provinciale coördinatie-regeling als bedoeld in artikel 3.33, lid 1, onder a, Wro. De bedoeling van

bovengenoemde coördinatie is om de voorbereiding en bekendmaking van het inpassingsplan en de uitvoeringsbesluiten op elkaar af te stemmen en gelijktijdig te doen plaatsvinden.

Op 14 juli 2016 heeft initiatiefnemer de vergunningsaanvraag voor Windpark Bijvanck ingediend.

Op 6 december 2016 hebben Gedeputeerde Staten ingestemd met het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerp-omgevingsvergunning. Het College van Dijkgraaf en Heemraden van Waterschap Rijn en IJssel heeft op 6 december 2016 ingestemd met de ontwerp-watervergunning. Deze ontwerp-besluiten hebben van 16 december 2016 tot en met 26 januari 2017 ter inzage gelegen.

Op 24 mei 2017 hebben Provinciale Staten het inpassingsplan vastgesteld. Vervolgens zijn op 20 juni 2017 de omgevingsvergunning en de watervergunning verleend. Het inpassingsplan, de omgevingsvergunning en de watervergunning hebben van 23 juni tot en met 4 augustus 2017 ter inzage gelegen.

III. Thema's

1 Artikel 9e Elektriciteitswet 1998 (1C, 1D, 1G, 1H)

a. Appellanten 1C en 1D betogen dat met een beroep op artikel 9e Elektriciteitswet 1998 aspecten die bepalen of sprake is van een goede ruimtelijke ordening buitenspel worden gezet.

Reactie:

Artikel 9e, lid 1, Elektriciteitswet 1998 (hierna: Ew 1998) bepaalt dat Provinciale Staten bevoegd zijn voor de aanleg of uitbreiding van een windpark met een capaciteit tussen de 5 en 100 MW een inpassingsplan vast te stellen. Op grond van het tweede lid van dit artikel geven Provinciale Staten in ieder geval toepassing aan de bevoegdheid op grond van het eerste lid, indien (a) een initiatiefnemer een voornemen voor de aanleg of uitbreiding van een windpark schriftelijk bij hen heeft gemeld en (b) de betrokken gemeente een aanvraag van die initiatiefnemer tot vaststelling dan wel wijziging van een bestemmingsplan ten behoeve van de realisatie van dat voornemen heeft afgewezen.

Uit de parlementaire geschiedenis bij artikel 9e, lid 2, Ew 1998 volgt dat de daarin opgenomen verplichting betrekking heeft op de toepassing van de bevoegdheid als zodanig, en niet op de locatie, vorm of anderszins inhoudelijke afwegingen, zodat

Provinciale Staten nog steeds een uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening acceptabele beslissing zullen moeten nemen.

Zie: *Kamerstukken II 2009/2010, 32 127, nr. 3, blz. 62.*

Provinciale Staten hebben bij de vaststelling van het bestreden besluit beoordeeld of realisering van het Windpark Bijvanck op de aangevraagde locatie niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Daarbij zijn, mede naar aanleiding van de ingediende zienswijzen, de verschillende aan het inpassingsplan ten grondslag liggende onderzoeken naar de omgevings- en milieuaspecten betrokken. De stelling van appellanten 1C en 1D dat met een beroep op artikel 9e Ew 1998 aspecten die bepalen of sprake is van een goede ruimtelijke ordening buiten spel worden gezet, kan niet worden gevolgd.

b. Appellanten 1C, 1D en 1G betogen dat het inpassingsplan is geprojecteerd in waardevol open gebied. Volgens appellanten 1D is ten onrechte niet onderzocht of er alternatieve locaties zijn die vanuit ruimtelijk ordeningsperspectief beter zijn. Het inpassingsplan is volgens hen in zoverre in strijd met een goede ruimtelijke ordening. Gelet op artikel 9e Ew 1998 had het inpassingsplan niet vastgesteld mogen worden, aldus appellanten.

Reactie:

Windpark Bijvanck is voorzien aan de rand van een gebied dat op kaart 5 van de Omgevingsverordening Gelderland is aangewezen als waardevol open gebied. In een dergelijk gebied zijn windturbines onder voorwaarden toegestaan. In het hiernavolgende onder paragraaf III.13 wordt ingegaan op het realiseren van het windpark op deze plek. Geconcludeerd wordt dat realisering van het windpark op de geprojecteerde locatie niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Artikel 9e Ew 1998 staat niet in de weg aan vaststelling van het inpassingsplan.

Nu het besluit tot vaststelling van het inpassingsplan ook anderszins niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening bestond geen aanleiding om te onderzoeken of er alternatieve locaties zijn. Provinciale Staten wijzen in dit verband nog op de parlementaire geschiedenis bij artikel 9e, lid 2, Ew 1998. Hierin is het volgende vermeld:

"(...)

Ten aanzien van de toepassing van artikel 9e, tweede lid, van de Elektriciteitswet 1998 wordt naar aanleiding van in de praktijk gerezen vragen nog het volgende opgemerkt. Zoals in de memorie van toelichting bij de Crisis- en herstelwet is opgemerkt (Kamerstukken II 2009/10, 32 127, nr. 3, blz. 62), heeft de in artikel 9e, tweede lid, van de Elektriciteitswet 1998 opgenomen

verplichting betrekking op de toepassing van de bevoegdheid als zodanig, en niet op de locatie, vorm of anderszins inhoudelijke afwegingen. Provinciale staten zullen dus nog steeds een uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening acceptabele beslissing moeten nemen. Mochten provinciale staten hierbij tot de conclusie komen dat de gronden waarvoor de gemeenteraad een verzoek tot vaststelling heeft afgewezen niet geschikt zijn voor de toepassing van windenergie, dan impliceert het tweede lid van artikel 9e dat provinciale staten verplicht zijn om een alternatieve locatie te zoeken voor de toepassing van windenergie en daarvoor een inpassingsplan vast te stellen.”

Kamerstukken II 2010/2011, 32 588, nr. 3, blz. 6 en 7.

c. Appellanten 1D en 1H stellen dat de Minister nog geen toepassing heeft gegeven aan artikel 9e, lid 6, Ew 1998 door een minimumrealisatienorm. Nu geen minimumrealisatienorm is vastgesteld, zouden Provinciale Staten niet bevoegd zijn om onder toepassing van artikel 9e, lid 2, Ew 1998 een inpassingsplan vast te stellen.

Reactie:

Artikel 9e, lid 1, Ew 1998 bepaalt dat Provinciale Staten bevoegd zijn voor de aanleg of uitbreiding van een windpark met een capaciteit tussen de 5 en 100 MW een inpassingsplan vast te stellen. Op grond van het tweede lid van dit artikel zijn Provinciale Staten verplicht om die bevoegdheid toe te passen, indien (a) een initiatiefnemer een voornemen voor de aanleg of uitbreiding van een windpark schriftelijk bij hen heeft gemeld en (b) de betrokken gemeente een aanvraag van die initiatiefnemer tot vaststelling dan wel wijziging van een bestemmingsplan ten behoeve van de realisatie van dat voornemen heeft afgewezen.

Artikel 9e, lid 6, Ew 1998 bepaalt dat bij algemene maatregel van bestuur per provincie een minimum realisatienorm wordt vastgesteld. Tot op heden is deze minimum realisatienorm niet vastgesteld. Anders dan appellanten stellen, leidt dit niet tot de conclusie dat Provinciale Staten geen toepassing zouden mogen geven aan hun bevoegdheid om voor de aanleg of uitbreiding van een windpark van ten minste 5 maar niet meer dan 100 MW gronden aan te wijzen en daarvoor een inpassingsplan vast te stellen.

Provinciale Staten wijzen op artikel 9e, lid 5, Ew 1998. Ingevolge deze bepaling is de in artikel 9e, lid 2, Ew 1998 opgenomen verplichting niet van toepassing, indien voldaan is aan de voor die provincie gestelde minimum realisatienorm. Daarmee vormt de minimumrealisatienorm geen voorwaarde om toepassing te geven aan de in artikel 9e, lid 2, Ew 1998 opgenomen verplichting, maar vormt de minimumrealisatienorm een uitzondering op deze verplichting. Provinciale Staten verwijzen in dit verband nog

op de parlementaire geschiedenis bij genoemde bepalingen waarin het volgende is vermeld:

"(...)

In het genoemde wetsartikel is bepaald dat provincies bij het bereiken van de realisatienorm niet langer verplicht zijn om invulling te geven aan de bevoegdheid om voor de aanleg of uitbreiding van een windenergiepark van ten minste 5 maar niet meer dan 100 MW gronden aan te wijzen en daarvoor een inpassingsplan vast te stellen als de betrokken gemeente een aanvraag van een producent tot vaststelling dan wel wijziging van het betreffende bestemmingplan heeft afgewezen. De realisatienorm vormt dus vooral een beperking van de verplichting van de provincie om in het bovengenoemde geval gronden aan te wijzen en zal dan ook geen stimulerende werking hebben."

Zie: Kamerstukken I 2011/2012, 32 588, C, blz. 8.

2 PlanMER (1D, 1H)

Appellanten 1D en 1H stellen dat de locatie Bijvanck in het planMER bij de ontwerp-Omgevingsvisie in de referentiesituatie ten onrechte is meegenomen als autonome ontwikkeling. Hierdoor heeft volgens hen geen afweging plaatsgevonden met mogelijke alternatieve locaties.

Reactie:

Vooropgesteld wordt dat Provinciale Staten bij vaststelling van het inpassingsplan hebben beoordeeld of realisering van Windpark Bijvanck op de aangevraagde locatie niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Daarbij zijn, mede naar aanleiding van de ingediende zienswijzen, de verschillende aan het inpassingsplan ten grondslag liggende onderzoeken naar de omgevings- en milieuaspecten betrokken. De omstandigheid dat de locatie van het windpark was opgenomen in de Omgevingsvisie als locatie in onderzoek speelde bij de besluitvorming geen doorslaggevende rol. De aanvraag is in zijn geheel op zijn eigen merites beoordeeld.

Geconcludeerd is dat realisering van het windpark op de aangevraagde locatie uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening aanvaardbaar is. Hierdoor bestaat geen aanleiding om te onderzoeken of er alternatieve locaties zijn. In dit verband wordt nog gewezen op de parlementaire geschiedenis bij artikel 9e, lid 2, Ew 1998. Hierin is het volgende vermeld:

"(...)

Ten aanzien van de toepassing van artikel 9e, tweede lid, van de Elektriciteitswet 1998 wordt naar aanleiding van in de praktijk gerezen vragen nog het volgende opgemerkt. Zoals in de memorie van toelichting bij de Crisis- en herstelwet is opgemerkt (Kamerstukken II 2009/10, 32 127, nr. 3, blz. 62), heeft de in artikel 9e, tweede lid, van de Elektriciteitswet 1998 opgenomen verplichting betrekking op de toepassing van de bevoegdheid als zodanig, en niet op de locatie, vorm of anderszins inhoudelijke afwegingen. Provinciale staten zullen dus nog steeds een uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening acceptabele beslissing moeten nemen. Mochten provinciale staten hierbij tot de conclusie komen dat de gronden waarvoor de gemeenteraad een verzoek tot vaststelling heeft afgewezen niet geschikt zijn voor de toepassing van windenergie, dan impliceert het tweede lid van artikel 9e dat provinciale staten verplicht zijn om een alternatieve locatie te zoeken voor de toepassing van windenergie en daarvoor een inpassingsplan vast te stellen."

Zie Kamerstukken II 2010/2011, 32 588, nr. 3, blz. 6 en 7.

Gelet op het vorenstaande kunnen de bezwaren die appellanten naar voren brengen rond de (totstandkoming van de) Omgevingsvisie niet worden gevolgd. Niettemin merken Provinciale Staten volledigheidshalve het volgende op.

In 2012 en 2013 heeft de provincie Gelderland gewerkt aan de Omgevingsvisie Gelderland, ter vervanging van het Streekplan Gelderland 2005 (en het Regionaal Plan van 27 februari 2007). De Omgevingsvisie beschrijft ambities en gewenste ontwikkelingen van de Gelderse leefomgeving voor de nabije toekomst. Als deeluitwerking van de Omgevingsvisie is door de provincie Gelderland een Windvisie opgesteld. In de 'Windvisie Gelderland' is aangegeven op welke wijze de provincie Gelderland de taakstelling van het opwekken van 230,5 MW door windenergie op land in 2020 concreet gaat invullen.

Bij de voorbereiding van de Windvisie is een planMER opgesteld. Doel van het planMER is om het milieubelang volwaardig te laten meewegen bij de beleidsvorming voor het opstellen van de Windvisie. Milieueffecten hebben een prominente rol gespeeld in het onderzoek dat is verricht naar de diverse potentiële locaties en de afweging tussen de alternatieven.

Zie Toelichting en planMER bij Windvisie provincie Gelderland, 9 april 2014.

In het planMER is uitgegaan van de situatie zoals die gold bij het opstellen van de Windvisie. Op dat moment (begin 2014) was sprake van een bestaand opgesteld vermogen van 36 MW. Daarnaast waren de vergunde windturbines (34 MW) en de

locaties in onderzoek (100,4 MW) als autonome ontwikkeling aangemerkt. In het Voorlopig toetsingsadvies van de Commissie m.e.r. werd opgemerkt dat de locaties in onderzoek, waaronder de locatie Bijvanck, (nog) niet zijn vastgelegd in besluiten en daarmee niet aangemerkt kunnen worden als autonome ontwikkeling.

Zie Commissie m.e.r., "Windvisie Gelderland, voorlopig toetsingsadvies over het milieueffectrapport", 31 juli 2014, par. 2.1.

Naar aanleiding van het voorlopig toetsingsadvies is de Aanvulling Planmer Windvisie provincie Gelderland (bijlage 2 bij de Windvisie Gelderland) opgesteld. Hierin zijn de locaties in onderzoek niet langer aangemerkt als autonome ontwikkeling en bezien op milieueffecten.

De Commissie m.e.r. heeft op 21 augustus 2014 het definitieve toetsingsadvies uitgebracht. De Commissie komt tot het oordeel dat het planMER en de aanvulling tezamen de essentiële informatie bevatten om een besluit te kunnen nemen over de Windvisie waarin het milieubelang volwaardig wordt meegewogen. Overigens wordt daarbij wel een kanttekening geplaatst bij de locatie Wageningen.

Zie Commissie m.e.r., "Windvisie Gelderland, Toetsingsadvies over het milieueffectrapport en de aanvulling daarop, 21 augustus 2014, blz. 1.

Gelet op het vorenstaande kan de stelling van appellanten dat de locatie Bijvanck in het planMER bij de ontwerp-Omgevingsvisie ten onrechte is meegenomen als autonome ontwikkeling niet worden gevolgd.

3 Draagvlak (1D, 1E, 1F, 1G, 1H)

Appellanten 1D, 1E, 1F en 1H wijzen op verschillende paragrafen van de Windvisie Gelderland, waarin Provinciale Staten hebben vastgesteld dat voor het realiseren van windturbines draagvlak nodig is. Appellanten stellen dat het evident is dat er onvoldoende politiek en maatschappelijk draagvlak is voor Windpark Bijvanck. Volgens appellanten is het inpassingsplan daardoor in strijd met het eigen provinciale beleid en had het niet vastgesteld mogen worden. Appellanten 1G stellen dat het ontbreken van draagvlak te weinig gewicht heeft gekregen in de belangenafweging. Volgens appellant 1H is draagvlak een ruimtelijk relevant aspect, dat in andere ruimtelijke ordeningsvraagstukken wél een rol speelt.

Reactie:

Allereerst merken Provinciale Staten op dat een gebrek aan draagvlak voor een ruimtelijk project niet in de weg kan staan aan de juridische houdbaarheid van de ruimtelijke besluitvorming die in dat project voorziet. Draagvlak is immers, anders dan

appellant 1H stelt, geen ruimtelijk relevant belang dat bij de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening betrokken wordt.

Vgl. o.m.:

- AbRvS 8 februari 2012, nr. 201106691/R2 (Windpark Noordoostpolder);
- AbRvS 4 mei 2016, nr. 201504506/1/R6 (Windpark Wieringermeer).

Het feit dat bestuurlijk draagvlak bij de gemeente Zevenaar ontbreekt, maakt juist dat Provinciale Staten ingevolge artikel 9e, lid 2, Ew 1998 gehouden zijn toepassing te geven aan hun bevoegdheid om een inpassingsplan vast te stellen.

Zie over de verplichting van artikel 9e, lid 2, Ew 1998 uitgebreider paragraaf III.1 van dit verweerschrift.

Hoewel het aspect draagvlak aldus geen criterium vormt voor de juridische houdbaarheid van het inpassingsplan hechten Provinciale Staten wel aan het belang om draagvlak te creëren bij omwonenden. De Omgevingsvisie Gelderland en de door appellanten geciteerde Windvisie Gelderland sturen hier actief op door de mogelijkheid tot participatie als eis te stellen. De wijze waarop hier invulling aan wordt gegeven, is aan de initiatiefnemer. De provincie beoordeelt slechts de inspanningen van de initiatiefnemer hierin.

Anders dan appellanten stellen, wordt met het inpassingsplan niet afgeweken van hetgeen de Omgevingsvisie Gelderland stelt met betrekking tot draagvlak. Integendeel, in de Omgevingsvisie is juist uitdrukkelijk vermeld dat voor Windpark Bijvanck geen draagvlak bestaat bij de gemeente Zevenaar en dat om die reden een inpassingsplan zal worden vastgesteld.

Zie par. 3.7.11 van de Omgevingsvisie Gelderland.

4 Participatie (1B, 1D, 1E, 1G, 1H)

a. Appellanten stellen dat in de Omgevingsvisie veel waarde wordt gehecht aan participatie door omwonenden. In het inpassingsplan is daarover echter niets geregeld; ten onrechte ontbreekt een concreet participatieplan. Appellanten 1E stellen dat een participatieplan verplicht is gesteld in de gedragscode van de NWEA.

Reactie:

Een evenwichtige verdeling van lusten en lasten van een windpark is belangrijk voor het creëren van draagvlak voor windenergie. Om deze reden stelt de provincie de mogelijkheid tot participatie als randvoorwaarde. Participatie dient op het niveau van individuele projecten vorm en inhoud te krijgen. Bij de beoordeling van

windenergieplannen door de provincie, worden ook de inspanningen in relatie tot participatie beoordeeld.

Zie paragraaf 3.7.5 van de Omgevingsvisie Gelderland.

Initiatiefnemer heeft op meerdere ogenblikken contact gezocht met direct omwonenden over de mogelijkheden tot participatie. Direct omwonenden hebben hierover in november 2013, medio 2014, juli 2015 en december 2015 een nieuwsbrief ontvangen van initiatiefnemer. In deze nieuwsbrieven wordt het belang van participatie benadrukt en worden omwonenden uitgenodigd mee te denken over lokale initiatieven voor participatie.

Deze nieuwsbrieven zijn bijgevoegd als **bijlage 5** bij dit verweerschrift.

Initiatiefnemer heeft daarnaast alle omwonenden en belanghebbenden uitgenodigd voor een informatieavond. Verder heeft initiatiefnemer voorgesteld persoonlijk bij omwonenden langs te komen om vragen te beantwoorden.

De uitnodiging voor de informatieavond en het aanbod aan omwonenden om langs te komen zijn bijgevoegd als **bijlage 6** bij dit verweerschrift.

In het voorjaar van 2015 heeft initiatiefnemer een brief gestuurd aan omwonenden waarbij inzicht is gegeven in de participatiemogelijkheden. Deze brief is bijgevoegd als **bijlage 7** bij dit verweerschrift. In deze brief is verder een concreet voorstel gedaan (een mogelijk participatieplan). In de brief van initiatiefnemer worden twee participatievormen beschreven. De eerste participatievorm is participatie via communicatie met omwonenden. Persoonlijke gesprekken, (nieuws)brieven en de informatieavond zijn hier onderdeel van. De tweede participatievorm is van financiële aard. In de brief worden diverse participatiemogelijkheden omschreven, waaronder obligaties, korting op het energietarief en korting op zonnepanelen.

Naast deze verschillende participatiemogelijkheden heeft initiatiefnemer nog een ander participatiemodel van financiële aard voorgesteld. Dit voorstel houdt in dat, vanaf het moment dat de turbines in bedrijf zijn, jaarlijks een participatiebedrag van € 25.000,= beschikbaar komt voor de omgeving. De hoogte van dit bedrag ligt tussen het richtbedrag van de NWEA en het richtbedrag van de NLVOW.

	NWEA gedragscode ondergrens	NWEA gedragscode bovengrens	NLVOW gedragscode ondergrens	NLVOW gedragscode bovengrens
Bedrag met MWh	€ 0,40	€ 0,50	€ 1,00	€ 2,00
Totaal-bedrag bij 37,4 GWh/y	€ 14.960,00	€ 18.700,00	€ 37.400,00	€ 74.800,00

figuur 3: Participatie bedragen o.b.v. NWEA en NLVOW

Het bedrag wordt verdeeld onder de direct omwonenden en de dorpen Angerlo en Loil. De looptijd is zolang de turbines operationeel zijn, naar verwachting minstens 15 jaar. De verdeling ziet er dan als volgt uit:

- Direct omwonenden

Jaarlijks zal € 15.000,= worden verdeeld onder de direct omwonenden. Het aantal direct omwonenden is door initiatiefnemer bepaald op 23. Dat maakt dat voor elke woning jaarlijks een bedrag beschikbaar is van circa € 650,=.

- Angerlo en Loil

De overige € 10.000,= komt ten goede aan de dorpen Angerlo en Loil, zodat ook deze dorpen mee kunnen profiteren van de komt van het windpark. Beide dorpen ontvangen jaarlijks € 5.000,=. Over de besteding van dit bedrag zijn omwonenden uitgenodigd voor een gesprek. Oprichting van een lokaal fonds zou tot de mogelijkheden kunnen behoren.

Het voorstel heeft tot op heden nog niet geleid tot gesprekken tussen initiatiefnemer en omwonenden. De initiatiefnemer heeft aangegeven zich in te blijven zetten om een dialoog met omwonenden hierover te starten. Op 18 januari 2017 heeft initiatiefnemer wederom een brief aan omwonenden gestuurd waarin wordt voorgesteld in gesprek te gaan over de mogelijkheden tot participatie (**bijlage 8** bij dit verweerschrift). Daarnaast heeft initiatiefnemer contact gezocht met de Halfvasten Vereniging Angerlo en de Kontaktraad Loil over de eventuele besteding van de middelen voor de dorpen.

Bij de besluitvorming hebben Provinciale Staten geoordeeld dat voornoemde inspanningen van initiatiefnemer in relatie tot participatie voldoende zijn. Daarbij is van belang dat initiatiefnemer, waar mogelijk, aansluiting heeft gezocht bij de gedragscode van NWEA. De omstandigheid dat de inspanningen van de initiatiefnemer niet hebben geleid tot een concreet participatieplan leidt niet tot een andere conclusie. Nog daargelaten dat een aantal omwonenden elk overleg om te komen tot een participatieplan afhouden, is hierbij van belang dat de aanwezigheid van een concreet participatieplan niet wordt vereist door de Omgevingsvisie Gelderland. Met betrekking tot het betoog van appellanten 1E dat de gedragscode van de NWEA een participatieplan verplicht stelt, wordt opgemerkt dat de Omgevingsvisie Gelderland

strikte naleving van de gedragscodes van de NWEA en de NLVOW niet verplicht stelt. Participatie dient steeds op het niveau van individuele projecten vorm en inhoud te krijgen. Het gestelde in de gedragscodes fungeert daarbij niet als harde norm, maar als inspiratiebron.

Paragraaf 3.7.5 van de Omgevingsvisie Gelderland.

b. Appellanten 1E stellen dat niet wordt voldaan aan de gedragscode van de NLVOW. Zo is ten onrechte geen overleggroep ingesteld waarin afgevaardigden van de initiatiefnemer, de overheid, omwonenden en natuur- en milieuorganisaties als leden participeren. Verder wordt volgens appellanten 1E niet voldaan aan het bepaalde in de gedragscode van de NLVOW ingevolge waarvan voor woningen tot een afstand van 2.000 meter – mits vanuit deze woningen zicht bestaat – actief compensatie aangeboden moet worden.

Reactie:

Vooropgesteld wordt dat initiatiefnemer zich niet aan de gedragscode van de NLVOW heeft gebonden. Hierdoor is het gestelde in de gedragscode niet op hem van toepassing.

Zie artikel 1, tweede lid, van de gedragscode.

Dit laat onverlet dat bij de beoordeling van windenergieplannen door de provincie steeds de inspanningen van een initiatiefnemer in relatie tot participatie worden beoordeeld. Zoals in het vorenstaande is aangegeven, hebben Provinciale Staten bij de besluitvorming geoordeeld dat de inspanningen van initiatiefnemer in relatie tot participatie voldoende zijn.

c. Appellanten 1B stellen dat initiatiefnemer niet wenst te praten over de bedrijfsschade en vasthoudt aan de planschade-analyse die is uitgebracht door het SAOZ. Door deze opstelling is geen sprake van serieuze participatie, aldus appellanten.

Reactie:

Financiële participatie is bedoeld om omwonenden financieel te laten delen in de opbrengsten van het project. Zoals ook in de Zienswijzennota (blz. 12) is aangegeven, moeten de door initiatiefnemer voorgestelde financiële participatiemogelijkheden onderscheiden worden van de verschillende vormen van nadeelcompensatie, waaronder planschade, die los daarvan aan de orde kunnen zijn.

De stelling van appellanten dat geen sprake is van serieuze participatie, aangezien de initiatiefnemer niet wenst te praten over de bedrijfsschade en vasthoudt aan de

planschade-analyse die is uitgebracht door het SAOZ kan om deze reden niet worden gevolgd.

Zie ook de brief van initiatiefnemer van 18 januari 2017 (**bijlage 8** bij dit verweerschrift).

5 Samenwerking initiatiefnemer (1D)

Appellanten 1D stellen dat de provincie zich bij de inpassing van het windpark volledig laat leiden door de belangen van initiatiefnemer. Ter illustratie wijzen zij op het Memo van het Programma Energietransitie d.d. 7 augustus 2013 dat is uitgebracht in het kader van het vaststellen van de Omgevingsvisie en -verordening.

Reactie:

De provincie Gelderland heeft in IPO-verband met het Rijk afgesproken om in 2020 230,5 MW aan windenergie te realiseren. Realisering van het Windpark Bijvanck levert een belangrijke bijdrage aan het realiseren van deze doelstelling. Dit betekent echter niet dat de provincie bij de besluitvorming zijn oren heeft laten hangen naar initiatiefnemer.

Op basis van de Ew 1998 zijn Provinciale Staten alleen gehouden een inpassingsplan vast te stellen wanneer realisering van het windpark ter plaatse aanvaardbaar is uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening. Zoals hiervoor is aangegeven onder paragraaf III.1 hebben Provinciale Staten bij de vaststelling van het inpassingsplan beoordeeld of realisering van Windpark Bijvanck op de aangevraagde locatie niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening.

Bij de beantwoording van deze vraag zijn, mede naar aanleiding van de ingediende zienswijzen, de verschillende aan het inpassingsplan ten grondslag liggende onderzoeken naar de omgevings- en milieuaspecten betrokken. In opdracht van de provincie heeft voorts aanvullend onderzoek plaatsgevonden met betrekking tot de aspecten externe veiligheid, planschade, gezondheid en landschap. De uitkomsten van deze onderzoeken zijn eveneens meegenomen in de besluitvorming.

In verband met de belangen van de omgeving heeft dit geleid tot het aan het inpassingsplan verbinden van een aantal voorschriften en beperkingen. Zo is in het inpassingsplan een ijsdetectiesysteem voorgeschreven. In geval van ijsafzetting op de bladen worden de windturbines in een zodanige positie gezet waardoor in de omgeving niet gevreesd hoeft te worden voor ijsafwerping. Verder is een voorwaarde opgenomen in verband met het tegengaan van onaanvaardbare geluidoverlast door het windpark. Tot slot is in de planregels een voorwaardelijke verplichting opgenomen ingevolge waarvan het in gebruik nemen en houden van windturbines slechts is toegestaan,

indien de windturbines geen slagschaduw veroorzaken ter plaatse van gevoelige objecten.

Zie artikel 3.2.1, onder b, artikel 3.3, onder f, en artikel 3.3, onder g, van de planregels.

Gelet op het vorenstaande kan de stelling van appellanten dat de provincie zich bij de inpassing van het windpark volledig laat leiden door initiatiefnemer niet worden gevolgd. Het gestelde in het Memo van het Programma Energietransitie d.d. 7 augustus 2013 leidt niet tot een andere conclusie. Integendeel, het memo is opgesteld in het kader van de vaststelling van de Omgevingsvisie en -verordening. Uit de door appellanten in hun beroep (blz. 10) geciteerde passage uit de Memo blijkt juist de onafhankelijkheid waarmee deze besluitvorming heeft plaatsgevonden. Aangegeven wordt dat Provinciale Staten het laatste woord hebben bij het vaststellen van de Omgevingsvisie en -verordening en dat er tijdens de behandeling daarvan nog amendementen aangenomen kunnen worden en moties ingediend kunnen worden.

6 Fair play (1H)

Appellant 1H stelt dat in het besluitvormingsproces geen sprake is geweest van echte participatie. Volgens appellant zijn omwonenden stelselmatig niet betrokken in het proces. Evenmin is hen daarin inspraak geboden. Doordat de provincie wel voortdurend intensief overleg heeft gehad met initiatiefnemer is de besluitvorming volgens appellant in strijd met het beginsel van fair play.

Reactie:

De initiatiefnemer heeft op meerdere momenten actief contact gezocht met omwonenden. Zo zijn in november 2013, medio 2014, juli 2015 en december 2015 nieuwsbrieven verzonden naar de omwonenden (**bijlage 5** bij het verweerschrift). Verder heeft initiatiefnemer alle omwonenden en belanghebbenden uitgenodigd voor een informatieavond (**bijlage 6** bij het verweerschrift). Los daarvan zijn omwonenden op verschillende momenten en manieren door de provincie geïnformeerd over de voorgenomen ontwikkeling en de voortgang van het proces om te komen tot een inpassingplan.

Op 29 juni 2016 hebben Provinciale Staten verder besloten om de besluitvorming rond het Windpark Bijvanck te coördineren op grond van artikel 3.33 Wro. Het inpassingsplan en de vergunningen zijn voorbereid met toepassing van artikel 3.8 Wro en afdeling 3.4 Awb en de daarin neergelegde inspraakprocedures. Het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerp-vergunningen hebben voor een ieder ter inzage gelegen van 16 december 2016 tot en met 26 januari 2017. In de Zienswijzennota is gereageerd op de zienswijzen die naar voren zijn gebracht tegen de ontwerpbesluiten.

Uit het vorenstaande volgt dat omwonenden zowel door de initiatiefnemer als door de provincie van meet af aan zijn geïnformeerd over realisering van het windpark. Bij de besluitvorming is verder de procedure van afdeling 3.4 Awb doorlopen in welk kader inspraak heeft plaatsgevonden. De stelling van appellants dat de besluitvorming in strijd is met het beginsel van fair play kan niet worden gevolgd. De enkele omstandigheid dat de provincie gedurende het proces ook overleg heeft gehad met de initiatiefnemer biedt daarvoor geen grondslag.

7 Verdrag van Aarhus (1D, 1H)

Appellants 1D en 1H stellen dat het inpassingsplan in strijd is met het Verdrag van Aarhus. Van echte inspraak zou geen sprake zijn geweest. Appellants 1D betogen in dit verband dat de Bijvanck in het planMER is aangeduid als "inpassingsplan in voorbereiding". Hierdoor is sprake geweest van een voorselectie waardoor geen open en doeltreffende inspraak mogelijk was.

Reactie:

Uw Afdeling heeft in een aantal uitspraken geoordeeld over de toepassing van het Verdrag betreffende toegang tot informatie, inspraak in besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden van 25 juni 1998 (hierna: het Verdrag van Aarhus) bij de vaststelling van ruimtelijke besluiten.

Vgl. AbRvS 27 mei 2015, nr. 201409190/1/R6 (Windpark Autena) en AbRvS 4 mei 2016, nr. 201504506/1/R6 (Windpark Wieringermeer).

In deze uitspraken heeft uw Afdeling overwogen dat richtlijn 2003/35/EG strekt ter implementatie van de verplichtingen die voortvloeien uit het Verdrag van Aarhus en in het bijzonder uit artikel 6, lid 4, van dat verdrag. In dit kader is aan artikel 6 van de richtlijn 85/337/EG (hierna: de m.e.r.-richtlijn) een vierde lid toegevoegd dat (kort gezegd) bepaalt dat het betrokken publiek in een vroeg stadium reële mogelijkheden tot inspraak in de milieubesluitvormingsprocedures dient te krijgen. Aangezien artikel 6, lid 4, Verdrag van Aarhus inhoudelijk overeenstemt met artikel 6, lid 4, m.e.r.-richtlijn toetst uw Afdeling in zoverre, daargelaten of aan artikel 6, lid 4, Verdrag van Aarhus rechtstreekse werking toekomt, aan artikel 6, lid 4, van de m.e.r.-richtlijn.

De relevante bepalingen van de m.e.r.-richtlijn zijn geïmplementeerd in artikel 7.2, lid 1, aanhef en onder b, Wet milieubeheer gelezen in samenhang met artikel 2, lid 5, aanhef en onder b, Besluit milieueffectrapportage, artikel 3.8 Wro en afdeling 3.4 Awb. Deze bepalingen brengen met zich dat een ieder zienswijzen naar voren kan brengen over het ontwerpplan met inbegrip van de zogenoemde vormvrije m.e.r.-beoordeling. Op dat moment is nog geen besluit over het ontwerpplan genomen. Daarom zijn de

nationale bepalingen van de Wet ruimtelijke ordening, de Wet milieubeheer, het Besluit milieueffectrapportage en afdeling 3.4 Awb het kader waaraan besluitvorming moet voldoen. Juiste toepassing van deze inspraakprocedures leidt tot de conclusie dat aan de eisen van artikel 6. Verdrag van Aarhus worden gesteld.

Het onderhavige inpassingsplan is voorbereid met toepassing van artikel 3.8 Wro en afdeling 3.4 Awb en de daarin neergelegde inspraakprocedures. Daarnaast heeft een vormvrije m.e.r.-beoordeling plaatsgevonden (bijlage 2 bij de toelichting op het inpassingsplan). Het ontwerp van het inpassingsplan en de daarbij behorende stukken hebben ter inzage gelegen in de periode van 16 december 2016 tot en met 26 januari 2017. In de Zienswijzennota is gereageerd op de zienswijzen die naar voren zijn gebracht en is aangegeven in welke gevallen dit tot aanpassingen heeft geleid. Aldus is bij het opstellen van het inpassingsplan overeenkomstig de daarvoor geldende wettelijke bepalingen inspraak geboden. De stelling van appellanten dat de geboden inspraak in strijd is met het Verdrag van Aarhus kan niet worden gevolgd.

De omstandigheid dat de Bijvanck in het planMER bij de Windvisie is aangemerkt als een locatie waar een inpassingsplan in voorbereiding is, leidt niet tot een andere conclusie. Vooropgesteld wordt dat Provinciale Staten bij vaststelling van het inpassingsplan hebben beoordeeld of realisering van Windpark Bijvanck op de aangevraagde locatie niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Daarbij zijn, mede naar aanleiding van de ingediende zienswijzen, de verschillende aan het inpassingsplan ten grondslag liggende onderzoeken naar de omgevings- en milieuaspecten betrokken. De omstandigheid dat de locatie van het windpark is opgenomen in de Windvisie speelde bij de besluitvorming geen doorslaggevende rol.

Los daarvan hebben tegen het opnemen van de locatie Bijvanck in het planMER, behorende bij de Windvisie, inspraakmogelijkheden opengestaan. In het kader daarvan konden ook de beleidskeuzen die in de Omgevingsvisie zijn gemaakt ter discussie worden gesteld. Ook om deze reden kan de stelling van appellanten 1D dat sprake is geweest van een voorselectie waardoor geen open en doeltreffende inspraak mogelijk is geweest, niet worden gevolgd.

8 Slagschaduw (1B)

Appellanten 1B stellen dat sprake zal zijn van overlast in de vorm van slagschaduw. Er bestaat bovendien de vrees dat paarden hinder zullen ondervinden.

Reactie:

Artikel 3.12, lid 1, Activiteitenregeling bepaalt dat een windturbine moet zijn voorzien van een automatische stilstandvoorziening die de windturbine afschakelt

indien slagschaduw optreedt ter plaatse van gevoelige objecten voor zover de afstand tussen de turbine en de woning minder bedraagt dan twaalf maal de rotordiameter en gemiddeld meer dan 17 dagen per jaar gedurende meer dan 20 minuten slagschaduw kan optreden.

Aan het inpassingsplan ligt een onderzoek naar slagschaduwhinder ten grondslag. Uit dat onderzoek blijkt dat bij 9 woningen sprake zal zijn van een overschrijding van de wettelijke norm voor slagschaduw van 5 uur en 40 minuten per jaar (17 dagen per jaar x 20 minuten).

Zie:

- Slagschaduwonderzoek (bijlage 23 bij de toelichting op het inpassingsplan);
- Addendum onderzoeken voor de verschuiving van windturbine 3 (Bijlage 17 bij de toelichting op het inpassingsplan).

Om te voldoen aan artikel 3.12, lid 1, Activiteitenregeling wordt op alle windturbines een stilstandvoorziening toegepast. Daarmee wordt voldaan aan de wettelijke norm van maximaal 17 dagen per jaar gedurende 20 minuten slagschaduw. Slagschaduw blijft daarom ook onder de norm van 5 uur en 40 minuten (17 dagen per jaar x 20 minuten).

In aanvulling op het voorgaande is een gezondheidsonderzoek uitgevoerd. De uitkomsten ten aanzien van slagschaduw zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Slagschaduw tijd (uur/jaar)	Aantal woningen	GES-score
< 1:00	Overige woningen	0 (zeer goed)
1:00 – 2:00	8	1 (goed)
2:00 – 4:00	5	2 (redelijk tot matig)
4:00 – 5:40	13	4 (matig)
> 5:40	0	6 (onvoldoende)

Tabel 5.2 van het Gezondheidsonderzoek (bijlage 24 bij de toelichting op het inpassingsplan).

Om een goed woon- en leefklimaat te garanderen is in het inpassingsplan een extra regeling opgenomen ten behoeve van het voorkomen van slagschaduwhinder. Artikel 3.3, onder g, van de planregels van het inpassingsplan bepaalt dat het in gebruik nemen en houden van de windturbines slechts is toegestaan indien de windturbines geen slagschaduw veroorzaken ter plaatse van gevoelige objecten. In de windturbinebesturing wordt hiervoor een kalender van dagen en tijden geprogrammeerd waarin de rotor wordt gestopt als de zonnenschijnsensor aangeeft dat

de zon schijnt en op een dergelijke positie ten opzichte van de turbine staat dat slagschaduwhinder op een gevoelig object kan optreden.

Het inpassingsplan voldoet derhalve niet alleen aan de wettelijke norm van 17 dagen per jaar x 20 minuten (en 5 uur en 40 minuten), maar voorziet in een stilstandvoorziening waardoor slagschaduw op de woning van appellanten in het geheel valt uit te sluiten.

Ten aanzien van de stelling dat paarden hinder zullen ondervinden in de vorm van slagschaduw, wordt het volgende opgemerkt. Er bestaat geen wetenschappelijk bewijs voor effecten op dierenwelzijn en de gezondheid van dieren door de realisatie van een windpark. Om deze reden oordeelde uw Afdeling reeds eerder dat het niet aannemelijk is dat slagschaduw van windturbines zal leiden tot effecten (stress) op paarden.

Vgl. AbRvS 4 mei 2016, nr. 201504506/1/R6 (Windpark Wieringermeer).

9 Uitzicht (1B)

Appellanten 1B stellen dat hun leefgenot door de realisatie van het windpark wordt aangetast. Op dit moment genieten zij van het vrije uitzicht tot aan de dorpen Nieuw-Wehl, Angerlo en Loil. Met de komst van het windpark wordt dit uitzicht met name richting Angerlo teniet gedaan, vooral ook omdat de leefkeuken en het bedrijf uitzicht hebben richting Angerlo.

Reactie:

Het bedrijf en de woning van appellanten bevinden zich ongeveer 400-800 meter ten zuiden van de beoogde locaties van de vier windturbines. Het uitzicht van appellanten richting de dorpen Nieuw-Wehl en Loil verandert niet. Deze dorpen liggen immers ten zuiden van de Truisweg.

Van vrij zicht tot aan het dorp Angerlo is geen sprake. Het zicht van appellanten richting Angerlo wordt thans reeds doorkruist door bomenrijen. Dit laat onverlet dat het uitzicht richting Angerlo verandert door de realisatie van de windturbines. Er bestaat in zijn algemeenheid echter geen recht op een onaangestast uitzicht. In de enkele omstandigheid dat appellanten de aanblik van de windturbines als hinderlijk zullen ervaren kan geen grond gevonden worden voor het oordeel dat geen sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Provinciale Staten hebben een afweging gemaakt tussen de individuele en algemene belangen die bij het inpassingsplan betrokken zijn. Het algemeen belang dat met de realisatie van het windpark gediend is – een noodzakelijke bijdrage aan de energietransitie – weegt in dit geval zwaarder dan de wens van appellanten tot een omgeving zonder uitzicht op windturbines.

10 Gezondheid (1D)

Appellanten 1D zijn van mening dat er door Windpark Bijvanck onaanvaardbare gezondheidsrisico's optreden. Appellanten 1D wijzen in dit verband op een onderzoek dat in opdracht van de Rijksuniversiteit van Groningen is uitgevoerd.

Reactie:

Provinciale Staten stellen voorop dat het inpassingsplan voldoet aan alle wettelijke grenswaarden, zoals de normen voor geluid (artikel 3.14a Activiteitenbesluit), de normen voor slagschaduw (artikel 3.12 Activiteitenregeling) en de normen voor externe veiligheid (artikel 3.15a Activiteitenbesluit).

Zie in dit verband tevens par. 14, 8 en 15 van dit hoofdstuk van dit verweerschrift.

In de zienswijzen is door meerdere omwonenden, waaronder door appellanten, aandacht gevraagd voor de gezondheidsrisico's die door Windpark Bijvanck kunnen optreden. Gelet op deze zienswijzen en uit een oogpunt van extra zorgvuldigheid is onderzoek gedaan naar de gezondheidseffecten die optreden vanwege Windpark Bijvanck.

Zie: het Gezondheidsonderzoek (bijlage 24 bij de toelichting op het inpassingsplan).

Hieruit blijkt dat met name geluid en slagschaduw relevant zijn voor de Gezondheidseffectscreening.

Externe veiligheid is het risico om buiten een inrichting te overlijden als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval binnen die inrichting. Deze risico's leiden niet tot gezondheidseffecten.

Zie: blz. 7 van het Gezondheidsonderzoek (bijlage 24 bij de toelichting op het inpassingsplan).

De uitkomsten ten aanzien van geluidhinder zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Geluidsbelasting (dB Lden)	Aantal woningen	GES-score
< 40	Overige woningen	0 (zeer goed)
40 - 45	13	1 (goed)
45 - 47	4	3 (vrij matig)
> 47	0	5 (zeer matig)

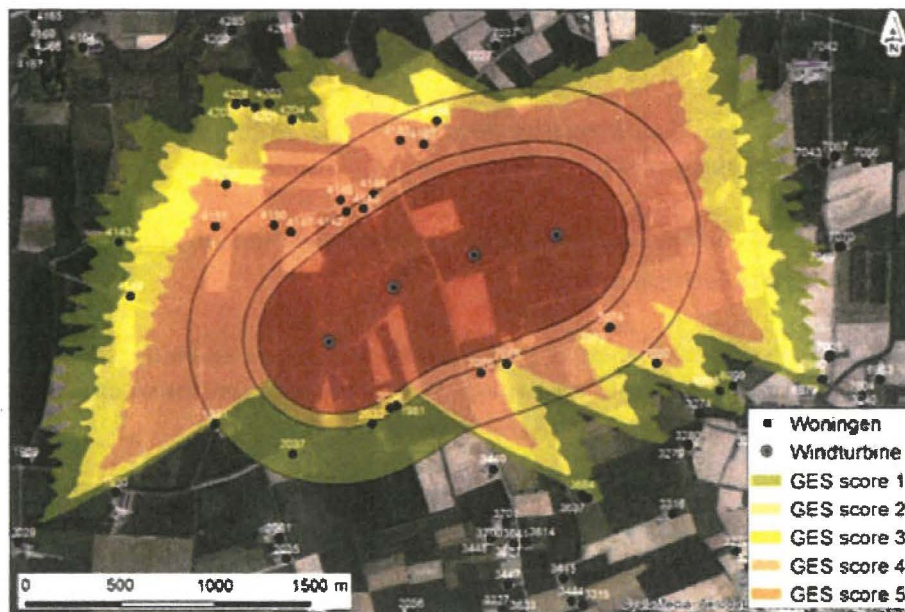
Tabel 5.1 van het Gezondheidsonderzoek (bijlage 24 bij de toelichting op het inpassingsplan).

Ten aanzien van slagschaduw gelden de volgende uitkomsten:

Slagschaduw tijd (uur/jaar)	Aantal woningen	GES-score
< 1:00	Overige woningen	0 (zeer goed)
1:00 – 2:00	8	1 (goed)
2:00 – 4:00	5	2 (redelijk tot matig)
4:00 – 5:40	13	4 (matig)
> 5:40	0	6 (onvoldoende)

Tabel 5.2 van het Gezondheidsonderzoek (bijlage 24 bij de toelichting op het inpassingsplan).

Uit de voorgaande tabellen blijkt dat er 4 woningen, waarvan 2 woningen van appellanten 1D, zijn die in verband met geluid een GES-score van 3 (vrij matig) krijgen. Ten aanzien van slagschaduw zijn er 13 woningen, waaronder een woning van appellanten 1D, met een GES-score van 4 (matig) en 5 woningen, waaronder een woning van appellanten 1D, met een GES-score van 2 (redelijk tot matig). De cumulatieve uitkomsten van het Gezondheidsonderzoek zijn te zien op onderstaande figuur.

Figuur 10a, cumulatie van GES score (slagschaduw en geluid).

Uit de bovenstaande figuur volgt dat er 3 woningen, waaronder 1 woning van appellanten, zijn die zowel voor geluid als voor slagschaduw (vrij) matig scoren.

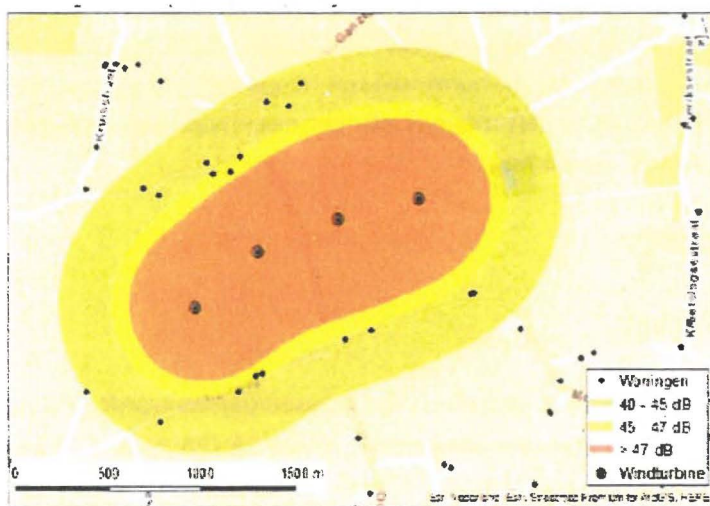
Om gezondheidseffecten te beperken schrijft het Gezondheidsonderzoek de volgende mogelijke maatregelen voor:

- Het opnemen van een extra stilstandsvoorziening waardoor in het geheel geen slagschaduw op woningen op zal treden.
- Het toepassen van een andere geluidsmodus of door bij de keuze van het windturbinetype de geluidsproductie als selectiecriteria mee te nemen.

Zie: blz. 21 van het Gezondheidsonderzoek (bijlage 24 bij de toelichting op het inpassingsplan).

Naar aanleiding van het Gezondheidsonderzoek en met het oog op een goed woon- en leefklimaat, hebben Provinciale Staten in het inpassingsplan een extra regeling opgenomen ten behoeve van het voorkomen van slagschaduwhinder. Artikel 3.3, onder g, van de planregels van het inpassingsplan bepaalt dat het in gebruik nemen en houden van de windturbines slechts is toegestaan indien de windturbines geen slagschaduw veroorzaken ter plaatse van gevoelige objecten.

De GES-score voor slagschaduw komt door deze regeling op 0 (zeer goed). Ten aanzien van geluid blijft er dan nog slechts bij 4 woningen sprake van een GES-score 3 (vrij matig).

Figuur 10b, GES-scores na maatregelen

Eén van de vier woningen betreft een woning die behoort tot de inrichting. Gelet op het beperkte aantal woningen en het feit dat initiatiefnemer bij brief van 29 maart 2017 heeft toegezegd bij de keuze voor een type windturbine rekening te houden met de geluidsproductie, achten Provinciale Staten de GES-scores aanvaardbaar.

Bij gelijke geschiktheid van twee of meer windturbines, zal de laagste geluidsproductie de doorslag geven in de turbinekeuze.

Zie: de brief van initiatiefnemer van 29 maart 2017, die als **bijlage 9** bij dit verweerschrift is gevoegd.

Van onaanvaardbare gezondheidsrisico's door realisatie van Windpark Bijvanck is geen sprake.

Ten aanzien het betoog van appellanten 1D - en los van het vorenstaande - merken Provinciale Staten nog op dat zij bekend zijn met het onderzoek dat in opdracht van de Rijksuniversiteit van Groningen is uitgevoerd. Uit dit onderzoek blijkt dat geluidsoverlast vanwege windturbines tot verstoring van de slaap kan leiden. Het gaat hierbij echter alleen om geluidsbelasting boven de 45 dB in de nachtperiode.

Zie:

- blz. 18 van het Gezondheidsonderzoek (bijlage 24 bij de toelichting op het inpassingsplan);
- <http://www.rug.nl/society-business/science-shops/beta-wetenschapswinkel/kennisdossiers-beta/windfarmperceptionproject>.

Artikel 3.14a, lid 1, Activiteitenbesluit bepaalt dat een windturbine of een combinatie van windturbines ten behoeve van het voorkomen of beperken van geluidhinder voldoet aan de norm van ten hoogste 47 dB Lden en aan de norm van ten hoogste 41 dB Lnight op de gevel van gevoelige gebouwen. Daarnaast is in artikel 3.3, onder f, van de planregels geborgd dat de norm van ten hoogste 41 dB Lnight niet wordt overschreden. Provinciale Staten menen dat daarmee eventuele verstoring van de slaap voldoende wordt voorkomen.

11 Natuur (1D, 1E, 1H)

11.1 Gebiedsbescherming

Appellanten 1D begrijpen niet waarom in het inpassingsplan wordt gesteld dat significant negatieve effecten zijn uitgesloten. Windpark Bijvanck ligt volgens appellanten 1D binnen het gebied waar visuele vervuiling invloed heeft op het gebied Rijntakken.

Reactie:

Deze beroepsgrond kan niet slagen. Het relativiteitsvereiste van artikel 8:69a Awb staat hieraan in de weg.

De bescherming van Natura 2000 tegen significante negatieve effecten is niet langer geregeld in de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw 1998), maar in de Wet natuurbescherming (Wnb). Het doel van de wet - het algemeen belang van bescherming van natuur en landschap - wijzigt echter niet.

Gewezen wordt daarom op de vaste rechtspraak van uw Afdeling inzake de Nbw 1998 (oud) waarin staat dat die bepalingen met name ten doel hebben om het algemene belang van bescherming van natuur en landschap te beschermen.

Zie: AbRvS 5 april 2017, nr. 201602966/1/R1, r.o. 42.1 en AbRvS 18 mei 2016, nr. 201508585/1/R1, r.o. 14.3.

De individuele belangen van burgers die in of in de onmiddellijke nabijheid van een Natura 2000-gebied wonen bij behoud van een goede kwaliteit van hun directe leefomgeving, kunnen zo verweven zijn met het algemene belang dat de Nbw 1998 (oud) beoogt te beschermen, dat niet kan worden geoordeeld dat de betrokken normen van de Nbw 1998 (oud) kennelijk niet strekken tot bescherming van hun belangen.

Zie: bijv. AbRvS 19 juli 2017, nr. 201600826/1/R1, AbRvS 14 juni 2017, nr. 201607596/1/R1, r.o. 11.3 en ook: AbRvS 18 mei 2016, nr. 201508585/1/R1, r.o. 14.3

Gelet op deze invulling door uw Afdeling van het relativiteitsvereiste, stellen Provinciale Staten voor de onderhavige zaak het volgende vast.

De woningen van appellanten 1D bevinden zich op een afstand van minimaal circa 1,2 kilometer en maximaal circa 2,8 kilometer van het Natura 2000-gebied Rijntakken.

Zie de kaart die als **bijlage 10** bij dit verweerschrift is gevoegd.

Er wordt op grond van de vaste jurisprudentie van uw Afdeling derhalve niet voldaan aan de eis dat sprake is van burgers die in of in de onmiddellijke nabijheid van een Natura 2000-gebied wonen. Daarmee is geen sprake van een belang van behoud van een goede kwaliteit van een "directe leefomgeving" dat zo verweven is met het algemene belang dat de Wnb beoogt te beschermen. De Wnb strekt kennelijk niet tot bescherming van de belangen van appellanten 1D.

Los daarvan, komt de beroepsgrond ook inhoudelijk niet voor toewijzing in aanmerking. Ingevolge artikel 2.7, lid 1, Wnb is een passende beoordeling alleen dan vereist indien het project significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. Uit de Voortoets blijkt dat significante gevolgen voor een Natura 2000-gebied zijn uit te sluiten.

Zie: de Voortoets (bijlage 7 bij de toelichting op het inpassingsplan).

De enkele stelling dat de windturbines het gebied Rijntakken visueel zouden kunnen vervuilen, maakt dat niet anders. Los van de vraag of er daadwerkelijk sprake is van

visuele vervuiling van het Natura 2000-gebied Rijntakken, heeft eventuele visuele vervuiling geen significante gevolgen voor het Natura 2000-gebied Rijntakken. Of er sprake is van een significant gevolg, moet worden beoordeeld in het licht van de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied. Wanneer een plan of project weliswaar gevolgen heeft voor een Natura 2000-gebied, maar de instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengt, kan het niet worden beschouwd als een plan of project dat significante gevolgen heeft voor het gebied.

Zie:

- Memorie van Toelichting op de Wnb: *Kamerstukken II 2011-2012*, 33 348, nr. 3, blz. 110.
- HvJ EU 7 september 2004, zaak C-127/02 (*Kokkelvisserij*), ro 46-49.

Het staat vast dat eventuele visuele vervuiling geen significante gevolgen heeft voor de instandhoudingsdoelstellingen die zijn geformuleerd voor de in het Natura 2000-gebied Rijntakken beschermde soorten en habitats. Significante gevolgen zijn, ook vanwege eventuele visuele vervuiling, met zekerheid uit te sluiten.

Provinciale Staten zijn derhalve terecht tot de conclusie gekomen dat op grond van artikel 2.7, eerste lid, Wnb geen passende beoordeling behoeft te worden opgesteld.

11.2 Soortenbescherming

Volgens appellanten 1E en 1H kleven er gebreken aan de ontwerp Wnb-ontheffing. Appellant 1H stelt dat de mitigerende maatregelen berusten op tekorschietende metingen en veronderstellingen. Niet zou zijn onderzocht in hoeverre de habitat van vleermuizen en andere vogels verstoord wordt en verjaging optreedt o.m. vanuit laagfrequent geluid. Appellant 1H meent ook dat er geen dwingende redenen van groot openbaar belang zijn gediend danwel dat er alternatieven beschikbaar zijn. Appellanten 1D wijzen op een nationale windmolenkaart voor vogels. Windpark Bijvanck zou in of tegen de hoogste risicocontour gesitueerd zijn. De aanwezigheid van de op de kaart aangeduide vogelslaapplaatsen zou een verhoogd mortaliteitsrisico opleveren. Appellanten 1D vragen uw Afdeling om een herbeoordeling van het mortaliteitscriterium van 1%.

Reactie:

De beroepsgronden van appellanten 1D, 1E en 1H kunnen niet slagen. Het relativiteitsvereiste van artikel 8:69a Awb staat hieraan in de weg.

Appellanten betogen dat het inpassingsplan niet uitvoerbaar is vanwege de omstandigheid dat de realisatie van de windturbines leidt tot overtreding van de verbodsbepaling(en) van de Wet natuurbescherming (Wnb).

Uit vaste jurisprudentie van uw Afdeling volgt dat een redelijke toepassing van het relativiteitsvereiste met zich brengt dat belanghebbenden die zich niet kunnen beroepen op de normen van de Flora- en faunawet (oud) omdat die normen kennelijk niet strekken tot bescherming van hun belangen, zich evenmin op die normen kunnen beroepen ter onderbouwing van het standpunt dat het bestemmingsplan niet uitvoerbaar is.

Zie bijvoorbeeld: AbRvS 5 februari 2014, nr. 201306797/1/R6, r.o. 3.6.

De door appellanten ingeroepen norm uit de Wnb strekt tot bescherming van beschermde diersoorten. Het daadwerkelijke belang waarin appellanten dreigen te worden geraakt als gevolg van de realisering van het inpassingsplan is het behoud van een goede kwaliteit van hun directe leefomgeving.

Het behoeft niet in alle gevallen op voorhand uitgesloten te worden geacht dat de Wnb met de bescherming van diersoorten tevens bescherming biedt aan het belang bij het behoud van een goede kwaliteit van de directe leefomgeving van omwonenden. Of sprake is van een aantasting van de goede kwaliteit van de directe leefomgeving, wordt op grond van vaste jurisprudentie van uw Afdeling beoordeeld aan de hand van de afstand van een woning van appellanten tot aan het plangebied.

Zie bijvoorbeeld: AbRvS 19 juni 2013, nr. 201210708/1/A4, 201210709/1/A4, 201210711/1/A4, 201210712/1/A4, 201210714/1/A4, 201210745/1/A4, 201210748/1/A4, 201210751/1/A4, 201210752/1/A4 (*Windpark Noordoostpolder*)

Uit de rechtspraak van uw Afdeling blijkt dat het relativiteitsvereiste niet kan worden tegengeworpen aan appellanten die op een afstand wonen van 400 meter. Bij een afstand van 600 meter wordt door uw Afdeling wél geoordeeld dat de betrokken norm van de Flora- en faunawet (oud) kennelijk niet strekt tot bescherming van de belangen van appellanten.

Zie:

- AbRvS 6 mei 2015, nr. 201409222/1/R6 (*Windpark bij Nijmegen; 400 meter*), r.o. 16.4;
- AbRvS 5 februari 2014, nr. 201306797/1/R6 (*Windpark Nieuwegein; 600 meter*), r.o. 3.6.

Gelet op deze rechtspraak is de woning van appellant 1H met een afstand van 680 meter te ver van het plangebied gelegen. De Wnb strekt daarom kennelijk niet tot bescherming van de belangen van appellant 1H. De woningen van appellanten 1E liggen op een afstand van minimaal circa 530 meter en maximaal circa 1,1 kilometer van het plangebied. De woningen van appellanten 1D liggen op een afstand van minimaal circa 470 meter en maximaal circa 1,8 kilometer van het plangebied. Voor de

vraag of de Wnb strekt tot bescherming van de belangen van appellanten 1E en 1D, refereren Provinciale Staten zich aan het oordeel van uw Afdeling.

Zie voor een kaart met de afstanden **bijlage 1** bij dit verweerschrift.

Los daarvan, komen de beroepsgronden ook inhoudelijk niet voor toewijzing in aanmerking. Gewezen wordt op het volgende.

a. Volgens appellanten 1E en 1H kleven er gebreken aan de ontwerp Wnb-ontheffing. Appellant 1H stelt dat de mitigerende maatregelen berusten op tekorschietende metingen en veronderstellingen. Appellant 1H meent ook dat er geen dwingende redenen van groot openbaar belang zijn gediend danwel dat er alternatieven beschikbaar zijn.

Reactie:

Provinciale Staten stellen voorop dat de vraag of een ontheffing op grond van de Wnb nodig is en zo ja, of deze ontheffing kan worden verleend, in beginsel pas aan de orde komt in een procedure op grond van de Wnb. Los daarvan staat de uitvoerbaarheid van het inpassingsplan vast.

Bureau Waardenburg heeft in 2014 de effecten van Windpark Bijvanck op de beschermde soorten onderzocht (hierna: onderzoek (2014)).

Zie: het rapport van Bureau Waardenburg, 'Effecten beschermde soorten Windpark Bijvanck, gemeente Zevenaar', d.d. 5 december 2014 (bijlage 9 bij de toelichting op het inpassingsplan).

Dat onderzoek is op 5 juli 2016 geactualiseerd. Daaruit blijkt dat de conclusies uit het onderzoek (2014) blijven staan.

Zie: de notitie van Bureau Waardenburg, 'Notitie Quick scan actualisatie Ff-wet toets Windpark Bijvanck', d.d. 5 juli 2016 (bijlage 10 bij de toelichting op het inpassingsplan).

In het onderzoek (2014) staat dat door Windpark Bijvanck op jaarbasis in totaal 15-20 gewone dwergvleermuizen en 1-3 rosse vleermuizen als aanvaringsslachtoffer kunnen vallen. Voor andere vleermuissoorten gaat het met zekerheid om hooguit incidentele sterfte (<1 slachtoffer per soort per jaar in het gehele windpark).

Zie: blz. 20 en 25 van het rapport van Bureau Waardenburg, 'Effecten beschermde soorten Windpark Bijvanck, gemeente Zevenaar', d.d. 5 december 2014 (bijlage 9 bij de toelichting op het inpassingsplan).

In het onderzoek (2014) is tevens een mitigerende maatregel beschreven om het aantal aanvaringsslachtoffers onder vleermuizen te beperken: de stilstandsvoorziening.

Zie: blz. 26-27 van het rapport van Bureau Waardenburg, 'Effecten beschermde soorten Windpark Bijvanck, gemeente Zevenaar', d.d. 5 december 2014 (bijlage 9 bij de toelichting op het inpassingsplan).

Provinciale Staten hebben deze mitigerende maatregel geborgd in artikel 3.3, onder e, van de planregels van het inpassingsplan.

Anders dan appellant 1H doet voorkomen, is deze mitigerende maatregel wel degelijk effectief. Uit het onderzoek (2014) blijkt dat bij toepassing van deze maatregel de additionele sterfte kan worden teruggebracht tot een enkel slachtoffer op jaarbasis onder de gewone dwergvleermuis en incidentele slachtoffers (<1 slachtoffer per soort per jaar in het gehele windpark) onder de overige soorten vleermuizen.

Zie: blz. 25 van het rapport van Bureau Waardenburg, 'Effecten beschermde soorten Windpark Bijvanck, gemeente Zevenaar', d.d. 5 december 2014 (bijlage 9 bij de toelichting op het inpassingsplan).

Voor de resterende aanvaringsslachtoffers onder de gewone dwergvleermuis en de rosse vleermuis heeft initiatiefnemer op 30 mei 2017 een aanvraag ingediend om een ontheffing als bedoeld in de artikelen 3.5 en 3.8 Wnb. Een ontwerp Wnb-ontheffing heeft van 23 juni tot en met 4 augustus 2017 ter inzage gelegen.

De ontwerp Wnb-ontheffing ziet op het opzettelijk doden van twee vleermuissoorten: de gewone dwergvleermuis en de rosse vleermuis. Anders dan appellanten 1E en 1H stellen, voldoet de ontwerp Wnb-ontheffing wel degelijk aan de vereisten als bedoeld in artikel 3.8, vijfde lid, Wnb:

- a. Er zijn geen andere bevredigende oplossingen voorhanden. Zoals is toegelicht onder paragraaf I.1 van dit verweerschrift moet Nederland voldoen aan de doelstelling die voortvloeit uit de Europese richtlijn hernieuwbare energie. Windenergie levert hier een belangrijke bijdrage aan. Provincie Gelderland heeft zich gecommitteerd aan het behalen van een taakstelling van 230,5 MW voor 2020. In de Windvisie zijn concrete locaties aangewezen; voldoende voor het behalen van de provinciale taakstelling van 230,5 MW. Niet alleen Windpark Bijvanck, maar alle locaties uit de Windvisie zijn nodig voor het tijdig behalen van deze taakstelling. Uit de onderzoeken in het kader van de Wnb-ontheffing volgt dat door toepassing van de mitigerende maatregel – de stilstandsvoorziening – de additionele sterfte kan worden teruggebracht tot een enkel slachtoffer op jaarbasis onder de gewone dwergvleermuis en incidentele slachtoffers onder de overige soorten vleermuizen.

De stilstandsvoorziening is in artikel 3.3, onder e, van de planregels en in de ontwerp Wnb-ontheffing opgenomen. Ook voor andere locaties zal gelden dat met de realisatie van een windpark niet valt uit te sluiten dat er een enkel aanvaringssslachtoffer te verwachten is. Het enige alternatief zou zijn om geen windpark te realiseren, maar dat is gelet op de Europese verplichtingen, de nationale en provinciale doelstellingen geen andere bevredigende oplossing.

- b. Windparken kunnen op grond van de rechtspraak van uw Afdeling onder de ontheffingsgrond "andere dwingende redenen van groot openbaar belang" worden gebracht.

Zie: ABRvS 18 februari 2015, nr. 201402971/1/A3.

- c. Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan. Door het toepassen van de mitigerende maatregel – de stilstandsvoorziening – kan de additionele sterfte worden teruggebracht tot een enkel slachtoffer op jaarbasis onder de gewone dwergmuis en incidentele slachtoffers onder de overige soorten vleermuizen. Een effect op de gunstige staat van instandhouding van de betrokken populatie is daarmee uitgesloten.

Appellanten 1E en 1H stellen derhalve ten onrechte dat aan de ontwerp Wnb-ontheffing gebreken kleven. Kortom, de Wnb staat niet aan de uitvoerbaarheid van het inpassingsplan in de weg.

b. Appellant 1H vreest dat Windpark Bijvanck vleermuizen en (andere) vogels verstoord dan wel verjaagd.

Reactie:

Voor zover appellant 1H in dit verband stelt dat de ontwerp Wnb-ontheffing ten onrechte niet ziet op de overtreding van de verbodsbepalingen als bedoeld in artikel 3.1, lid 4, en artikel 3.5, lid 4, Wnb, geldt het volgende.

Uit het onderzoek (2014) is niet gebleken dat het in gebruik nemen van Windpark Bijvanck vleermuizen en (andere) vogels verstoord dan wel verjaagd. Appellanten hebben ook niet onderbouwd dat door het in gebruik nemen van het Windpark Bijvanck de verbodsbepalingen van artikel 3.1, lid 4, en artikel 3.5, lid 4, Wnb worden overtreden.

c. Appellanten 1D wijzen op een nationale windmolenkaart voor vogels. Windpark Bijvanck zou in of tegen de hoogste risicocontour gesitueerd zijn. De aanwezigheid van

de op de kaart aangeduide vogelslaapplaatsen zou een verhoogd mortaliteitsrisico opleveren.

Provinciale Staten zijn bekend met de nationale windmolenkaart behorende bij de SOVON-notitie. In de Zienswijzennota hebben Provinciale Staten er reeds op gewezen dat op basis van de schaal van de kaart niet kan worden gesteld of het plangebied valt binnen een laag, gemiddeld of hoog risicogebied. Dit volgt ook uit de disclaimer in het rapport behorende bij de Windmolenrisicokaart. Hierin is expliciet vermeld dat de kaarten *"niet geschikt zijn voor het beoordelen van lokale effecten van windmolens noch van de cumulatieve effecten. Daarvoor zijn nader onderzoek, analyse en beoordeling noodzakelijk."*

Zie: De nationale windmolenrisicokaart voor vogels, 2009.

Voor het inpassingsplan is een actueel en locatie specifiek onderzoek uitgevoerd, waarbij is gekeken naar de effecten van Windpark Bijvanck op beschermde vogelsoorten.

Zie:

- het rapport van Bureau Waardenburg, 'Effecten beschermde soorten Windpark Bijvanck, gemeente Zevenaar', d.d. 5 december 2014 (bijlage 9 bij de toelichting op het inpassingsplan).
- de notitie van Bureau Waardenburg, 'Notitie Quick scan actualisatie Ff-wet toets Windpark Bijvanck', d.d. 5 juli 2016 (bijlage 10 bij de toelichting op het inpassingsplan).

De uitkomst is dat Windpark Bijvanck niet meer dan incidentele sterfte per vogelsoort oplevert (<1 slachtoffer per soort per jaar in het gehele windpark). Gelet op de rechtspraak van uw Afdeling is een dergelijke sterftekans uiterst incidenteel te noemen, waardoor geen ontheffing benodigd is.

Zie: AbRvS 8 februari 2012, nr. 201100875/1/R2, r.o. 2.32.2.

De enkele verwijzing naar de nationale windmolenkaart, maakt dat niet anders.

d. Appellanten 1D vragen uw Afdeling om een herbeoordeling van het mortaliteitscriterium van 1%. Het mortaliteitscriterium zou onder druk komen te staan door een lagere vogelstand.

Reactie:

Provinciale Staten kunnen dit standpunt van appellanten 1D niet volgen. Het

1%-mortaliteitscriterium kan op grond van vaste jurisprudentie van uw Afdeling worden betrokken bij de vraag of geen sprake is van een afbreuk van de gunstige staat van instandhouding van de soort, zodat een aangevraagde Wnb-ontheffing kan worden verleend (artikel 3.8, lid 5, onder c, Wnb).

Zie bijvoorbeeld AbRvS 24 februari 2016, nr. 201504697/1/R6.

Als het jaarlijkse sterftecijfer onder de 1% van het jaarlijkse natuurlijke sterfte van de soort blijft, gaat het om een kleine hoeveelheid die geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Provinciale Staten zien niet in waarom het mortaliteitscriterium vanwege een lagere vogelstand onder druk komt te staan.

Los daarvan is het 1%-criterium niet toegepast op de effecten van Windpark Bijvanck op beschermde vogelsoorten. Het 1%-criterium speelt immers geen rol bij het aantonen van een verwaarloosbaar aantal slachtoffers. Uit het onderzoek (2014) blijkt dat Windpark Bijvanck niet meer dan incidentele sterfte per vogelsoort oplevert (<1 slachtoffer per soort per jaar in het gehele windpark). Gelet op de rechtspraak van uw Afdeling is een dergelijke sterftetekans uiterst incidenteel te noemen, waardoor geen ontheffing benodigd is.

Zie: AbRvS 8 februari 2012, nr. 201100875/1/R2, r.o. 2.32.2.

12 Welstand (1G, 1H)

a. Appellanten 1G en 1H stellen dat de provincie ten onrechte niet heeft gemotiveerd waarom het advies van de welstandscommissie van de gemeente Zevenaar (commissie ruimtelijke kwaliteit van het Gelders Genootschap) van 6 juli 2016 is gepasseerd.

Reactie:

Het is vaste jurisprudentie van uw Afdeling dat de welstandscommissie het bouwplan toetst aan de hand van de criteria in de welstandsnota. Daarbij heeft de welstandscommissie zich te richten naar de bouw mogelijkheden die het geldende bestemmingsplan biedt, dan wel, indien het bouwplan daarvan afwijkt, die waaraan planologische medewerking wordt verleend.

Zie: AbRvS 14 juni 2017, nr. 201602088/1/A1, r.o. 10.1 en AbRvS 5 februari 2014, nr. 201302491/1/A1, r.o. 9.1.

Het bouwvolume, de situering en de maatvoering van het bouwplan moet bij de welstandstoets worden gerespecteerd.

Zie: AbRvS 14 juni 2017, nr. 201602088/1/A1, r.o. 10.1 en AbRvS 9 augustus 2017, nr. 201605290/1/A1, r.o. 8.5.

De Beheersverordening Buitengebied Zevenaar (oud) stond realisatie van windturbines niet toe. Provinciale Staten hebben daarom op 24 mei 2017 een inpassingsplan vastgesteld. Het Gelders Genootschap heeft de situering en maatvoering van de windturbines, zoals vastgelegd in het inpassingsplan, te respecteren. Dat heeft zij niet gedaan. Sterker nog, het Gelders Genootschap heeft actief gestuurd op een andere situering van het windpark, te weten een ruitvormige opstelling, dan wel, een zelfstandige opstelling in een rechte lijn.

Zie: het advies van het Gelders Genootschap van 6 juli 2016 (onderdeel van bijlage 20 bij de toelichting op het inpassingsplan);

In het eindadvies van 5 augustus 2016 komt het Gelders Genootschap bovendien tot de conclusie dat de zoekzone te klein is voor toepassing van de "nieuwe generatie windturbines".

Zie: het advies van het Gelders Genootschap van 5 augustus 2016 (onderdeel van bijlage 20 bij de toelichting op het inpassingsplan);

Gelet op de hierboven genoemde vaste jurisprudentie van uw Afdeling vertoont het welstandsadvies van het Gelders Genootschap naar inhoud zodanige gebreken dat Gedeputeerde Staten het advies terecht niet aan de omgevingsvergunning ten grondslag hebben gelegd.

Los daarvan, heeft het Gelders Genootschap het bouwplan niet getoetst aan de hand van de criteria in de welstandsnota. Het welstandsbeleid van de gemeente Zevenaar is vastgelegd in de Nota Ruimtelijke Kwaliteit. Volgens het Gelders Genootschap zijn de windturbines geprojecteerd in het gebied 'BU05 Komgebied'. In de Nota Ruimtelijke Kwaliteit wordt expliciet gesteld dat bijzondere bouwwerken, zoals silo's en windmolens, door hun situering een meer in het oog springende rol kunnen krijgen. Dat uitgangspunt ontbreekt in het welstandsadvies van het Gelders Genootschap. Sterker nog, het Gelders Genootschap stelt dat bij de opstelling van de Nota Ruimtelijke Kwaliteit een bewuste keuze is gevolgd om geen windturbines mogelijk te maken in de bestemmingsplannen van de gemeente Zevenaar

Zie: het advies van het Gelders Genootschap van 6 juli 2016 (onderdeel van bijlage 20 bij de toelichting op het inpassingsplan);

Gedeputeerde Staten hebben ook daarom het welstandsadvies van het Gelders Genootschap terecht niet aan de verlening van de omgevingsvergunning ten grondslag gelegd.

Tot slot wijzen Gedeputeerde Staten nog op de rechtspraak van uw Afdeling, waarin wordt geoordeeld dat op grond van overwegingen van algemeen belang, zoals het duurzaamheidsstreven, van een negatief welstandsadvies kan worden afgeweken.

Zie: AbRvS 2 december 2015, nr. 201404980/2/A1, r.o. 13.2 en AbRvS 9 januari 2008, nr. 200703534/1, r.o. 2.6.

Uit de overwegingen bij de omgevingsvergunning blijkt duidelijk dat Windpark Bijvanck een substantiële bijdrage levert aan het behalen van de provinciale taakstelling van 230,5 MW windenergie op land in 2020. Niet alleen Windpark Bijvanck, maar alle locaties uit de Windvisie zijn nodig voor het tijdig behalen van deze taakstelling.

Zie: Bijlage D bij de omgevingsvergunning.

De noodzaak tot het behalen van de provinciale taakstelling vormt tot slot de laatste reden waarom terecht van het welstandsadvies is afgeweken.

b. Appellant 1H stelt dat de reclame-uitingen in strijd zijn met de redelijke eisen van welstand. De reclame-uitingen op de windturbines mogen volgens appellant niet opvallen in het landschap.

Reactie:

De welstandscommissie behoort het bouwplan te toetsen aan de hand van de criteria in de welstandsnota.

Zie artikel 2.10, lid 1, onder d, Wabo en artikel 12a, lid 1, onder a, Woningwet. Vgl. verder AbRvS 14 juni 2017, nr. 201602088/1/A1.

Het welstandsbeleid van de gemeente Zevenaar is vastgelegd in de Nota Ruimtelijke Kwaliteit. Op grond van de Nota Ruimtelijke Kwaliteit is bij windturbines geen reclame toegestaan op de mast, de rotor en het rotorblad.

Zie: het Reclamebeleid van de gemeente Zevenaar (bijlage 3 bij de Nota Ruimtelijke Kwaliteit (blz. 155)).

De aanvraag om omgevingsvergunning ziet uitsluitend op de plaatsing van reclame op beide zijden van de gondels van de windturbines.

Zie: het aanvraagformulier (bijlage A0 bij de omgevingsvergunning).

De reclame-uitingen op de gondels van de windturbines zijn, anders dan het Gelders Genootschap concludeert, niet in strijd met de Nota Ruimtelijke Kwaliteit. Het

welstandsadvies vertoont, ook op dit punt, gebreken. Gedeputeerde Staten zijn daarom terecht afgeweken van het welstandsadvies.

Zie: blz. 7 en 13 van Bijlage D bij de omgevingsvergunning.

De reclame-uitingen op de gondels voldoen daarmee aan de redelijke eisen van welstand. De reclame is bovendien niet opvallend in het landschap. Het gaat uitsluitend om reclame op de gondels van de windturbines. Deze gondels bevinden zich op een hoogte van minimaal 99 en maximaal 124 meter. De reclame betreft een logo van Pure Energie van beperkte grote en met een ingetogen kleurgebruik. De stelling dat de reclame-uitingen op de windturbines het landschap verstoren, mist derhalve feitelijke grondslag.

13 Landschap (1B, 1C, 1D, 1E, 1F, 1G, 1H)

a. Appellanten 1B, 1C, 1D, 1E, 1F, 1G en 1H stellen dat Windpark Bijvanck het waardevolle open landschap aantast. Dat is volgens deze appellanten in strijd met het provinciale beleid en de provinciale verordening.

Reactie:

Appellanten stellen ten onrechte dat het waardevolle open landschap door Windpark Bijvanck, in strijd met de Omgevingsvisie Gelderland en de Omgevingsverordening Gelderland, wordt aangetast.

De Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening beschermen waardevolle open gebieden. Deze gebieden zijn aangewezen op Kaart 5 van de Omgevingsverordening. Windpark Bijvanck is geprojecteerd op de rand van een waardevol open gebied.

Zie: een uitsnede van Kaart 5 van de Omgevingsverordening Gelderland waarop de locatie van Windpark Bijvanck is ingetekend (**bijlage 11** bij dit verweerschrift).

De Omgevingsverordening staat binnen een waardevol open gebied in beginsel geen nieuwe bestemmingen toe die de openheid van het gebied aantasten. Op deze hoofdregel maakt de Omgevingsverordening uitdrukkelijk een uitzondering voor het oprichten van een windturbinepark met meer dan drie windturbines.

Zie: artikel 2.7.4.1, lid 1 en lid 2, Omgevingsverordening.

Deze uitzondering is opgenomen omdat energietransitie een belangrijke maatschappelijke opgave is. Windturbines zijn hard nodig om de provinciale taakstelling voor duurzame energie te behalen. Daar komt bij dat open gebieden bij uitstek kansrijke plekken zijn voor het opwekken van windenergie.

Zie par. 4.2.4.1.2 van de Omgevingsvisie. Zie verder de toelichting op de Omgevingsverordening Gelderland.

Deze uitzondering is, anders dan appellanten stellen, bovendien al sinds jaar en dag in het provinciale beleid opgenomen.

Zie in dit verband blz. 120 van het Regionaal Plan 2005-2020 van 27 februari 2007 (**bijlage 3** bij dit verweerschrift).

Artikel 2.7.4.1, lid 2, Omgevingsverordening stelt aan de realisatie van een windpark in waardevol open gebied wel de voorwaarde dat daaraan een ruimtelijk ontwerp ten grondslag wordt gelegd. Het ruimtelijk ontwerp moet aandacht besteden aan de relatie tussen windturbine of windturbines en:

- a. de ruimtelijke kenmerken van het landschap;
- b. de maat, schaal en inrichting in het landschap;
- c. de visuele interferentie met een nabij gelegen windturbine of windturbines (in dit geval windpark Duiven).
- d. cultuurhistorische achtergrond van het landschap;
- e. de beleving van de windturbine of windturbines in het landschap.

Zie: artikel 2.8.1.1, tweede lid, Omgevingsverordening.

De Omgevingsverordening is er kortom op gericht dat in de toelichting op een bestemmings- of inpassingsplan aandacht wordt besteed aan de in artikel 2.8.1.1, lid 2, Omgevingsverordening genoemde elementen. Provinciale Staten hebben in paragraaf 3.3.2 van de toelichting op het inpassingsplan en in paragraaf 2.6.5 van de Zienswijzennota uitgebreid aandacht besteed aan deze elementen. Aan het ruimtelijk ontwerp liggen bovendien drie rapporten ten grondslag.

Zie:

- het Landschapsrapport van Rho – Bosch en Van Rijn, d.d. september 2016 (bijlage 1 bij de toelichting op het inpassingsplan).
- de second opinion van Feddes|Olthof, d.d. 10 november 2016 (onderdeel van bijlage 3 bij de beantwoording vragen omtrent landschap, d.d. 23 november 2016 (bijlage 20 bij de toelichting op het inpassingsplan));
- de nadere onderbouwing door initiatiefnemer van 23 november 2016 (bijlage 20 bij de toelichting op het inpassingsplan).

Het inpassingsplan voldoet daarmee aan de in artikel 2.7.4.1 opgenomen (procedurele) eis die de Omgevingsverordening in het kader van waardevol open

landschap stelt. Er is derhalve geen sprake van strijd met de Omgevingsverordening en -visie.

b. Appellanten 1E stellen dat de provincie net zolang heeft gezocht naar een adviseur totdat het juiste advies werd gegeven.

Reactie:

De effecten van Windpark Bijvanck op het landschap zijn zeer uitgebreid en zorgvuldig onderzocht.

Rho-Bosch & Van Rijn hebben zich in het Landschapsrapport (bijlage 1 bij de toelichting op het inpassingsplan) positief over het ruimtelijk ontwerp van het windpark uitlaten. Uit een oogpunt van extra zorgvuldigheid is aan Feddes|Olthof om een second opinion gevraagd (onderdeel van bijlage 20 bij de toelichting op het inpassingsplan). Hoewel dat rapport niet onverdeeld positief is, waren de punten van kritiek niet onoplosbaar. Om die reden is initiatiefnemer in de gelegenheid gesteld een nadere onderbouwing te geven op het ruimtelijk ontwerp.

Zie: de nadere onderbouwing door initiatiefnemer van 23 november 2016 (bijlage 20 bij de toelichting op het inpassingsplan).

Die nadere onderbouwing komt naar het oordeel van Provinciale Staten voldoende tegemoet aan de bezwaren van Feddes|Olthof. Op basis van de nadere onderbouwing hebben Provinciale Staten in redelijkheid kunnen concluderen dat een windpark op deze locatie uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening acceptabel is.

Met betrekking tot het welstandsadvies van het Gelders Genootschap nog het volgende. Het welstandsadvies is niet uitgebracht in opdracht van de provincie, maar in opdracht van de gemeente Zevenaar en bovendien met een heel ander doel: de beoordeling of het windpark voldoet aan de redelijke eisen van welstand. Uit het vorenstaande onder paragraaf III. 12 van dit verweerschrift blijkt dat aan het welstandsadvies de nodige gebreken kleven. Provinciale Staten hebben reeds daarom terecht geen aanleiding gezien het welstandsadvies van het Gelders Genootschap te volgen.

c. Appellanten 1B, 1C, 1E en 1G zijn van mening dat Windpark Bijvanck geen kwaliteit toevoegt aan het landschap maar daaraan juist afbreuk doet. Appellanten 1C, 1F en 1H stellen dat windparken uitsluitend gerealiseerd kunnen worden indien sprake is van een combinatie met andere, intensieve functies.

Reactie:

Appellanten 1B, 1C, 1E en 1G stellen dat het provinciale beleid eist dat de ingreep kwaliteit toevoegt en de beleefbaarheid van het landschap vergroot.

Zie: par. 3.2.2.1 van de Omgevingsvisie en par. 2.7 van de toelichting op de Omgevingsverordening

Deze ambitie wordt in de Omgevingsverordening aldus vertaald dat in het ruimtelijk ontwerp wordt gezocht naar een passende relatie tussen de windturbines en het landschap. Uit het voorgaande blijkt dat het inpassingsplan aan deze verplichting voldoet.

Ten aanzien van de stelling van appellanten 1C, 1F en 1H dat windparken uitsluitend gerealiseerd kunnen worden indien sprake is van een combinatie met andere, intensieve functies (infrastructuur, regionale bedrijventerreinen en intensieve landbouwgebieden), wordt het volgende opgemerkt.

In de Omgevingsvisie Gelderland staat in algemene zin over de vormgeving van windenergie in Gelderland dat het combineren van windturbines met andere, intensieve functies in een gebied de voorkeur heeft van de provincie. Als gezegd onder paragraaf II.1 van dit verweerschrift is het beleid ten aanzien van windenergie nader geconcretiseerd in de Windvisie Gelderland.

In de Windvisie Gelderland is aangegeven hoe de provincie Gelderland de taakstelling van het opwekken van 230,5 MW door windenergie op land in 2020 gaat invullen. Daarvoor zijn concrete locaties aangewezen; voldoende voor het behalen van de provinciale taakstelling van 230,5 MW. Daarnaast zijn in de Windvisie kansrijke locaties aangewezen voor extra ontwikkeling (133, 2 MW).

Zie: par. 4.2 van de Windvisie Gelderland.

Los van deze concrete locaties is een groot deel van de provincie Gelderland voorzien van de aanduiding "Windenergie mogelijk".

Zie: Bijlage 53 bij de Omgevingsvisie Gelderland, die als **bijlage 12** bij dit verweerschrift is gevoegd.

Voor die gronden waarop windenergie wel mogelijk is, maar die niet zijn aangewezen als concrete locatie, geldt het uitgangspunt om locaties bij voorkeur te combineren met andere, intensieve functies in een gebied, zoals (hoofd)infrastructuur, regionale bedrijventerreinen en intensieve landbouwgebieden (o.a. glastuinbouw).

Zie: par. 2.4 "Windenergie buiten de vastgestelde locaties" van de Windvisie.

Windpark Bijvanck is als concrete locatie in de Wind- en Omgevingsvisie opgenomen. De voorkeur om windturbines te combineren met andere intensieve functies in het gebied geldt derhalve niet voor Windpark Bijvanck.

d. Appellanten stellen dat geen sprake is van een zorgvuldig ruimtelijk ontwerp. Volgens appellanten 1G en 1H kan geen enkel ruimtelijk ontwerp aansluiten bij de schaal van het waardevolle landschap. Aan het landschapsrapport van Bosch & Van Rijn kleven volgens appellant 1D, 1G en 1H gebreken. Appellanten 1B, 1D, 1E, 1G en 1H wijzen op de rapporten van Feddes|Olthof en het Gelders Genootschap en op de Aanvulling PlanMER. Appellanten 1D en 1H stellen dat de knikopstelling niet voortkomt uit landschappelijke overwegingen.

Reactie:

Het ruimtelijk ontwerp voldoet aan alle eisen die artikel 2.8.1.1, lid 2 (en lid 3) Omgevingsverordening hieraan stelt. Aan het ruimtelijk ontwerp ligt het Landschapsrapport van Rho – Bosch & Van Rijn (bijlage 1 bij de toelichting op het inpassingsplan) ten grondslag. Uit een oogpunt van extra zorgvuldigheid is aan Feddes|Olthof om een second opinion gevraagd. Hoewel dat rapport niet onverdeeld positief is, waren de punten van kritiek niet onoplosbaar. Om die reden is initiatiefnemer in de gelegenheid gesteld een nadere onderbouwing te geven op het ruimtelijk ontwerp.

Zie: de nadere onderbouwing door initiatiefnemer van 23 november 2016 (bijlage 20 bij de toelichting op het inpassingsplan).

Provinciale Staten hebben de voornoemde rapporten betrokken in de afweging en zijn tot de conclusie gekomen dat wordt voldaan aan de eisen die artikel 2.8.1.1, lid 2, Omgevingsverordening hieraan stelt. De afweging die in dat kader heeft plaatsgehad staat uitgebreid omschreven in paragraaf 3.3.2 van de toelichting op het inpassingsplan en in paragraaf 2.6.5 van de Zienswijzennota. Hierna wordt het ruimtelijk ontwerp nader toegelicht door achtereenvolgens in te gaan op de relatie tussen de windturbines en de landschappelijke vereisten als genoemd in artikel 2.8.1.1, lid 2, van de Omgevingsverordening. Daarbij komen de hierboven genoemde beroepsgronden aan bod.

- De ruimtelijke kenmerken van het landschap

Het ruimtelijk ontwerp besteedt aandacht aan de relatie tussen Windpark Bijvanck en de ruimtelijke kenmerken van het landschap.

Windpark Bijvanck is voorzien op gronden die in de Structuurvisie gemeente Zevenaar 2030 zijn aangeduid als "Het Broek". Op circa 250 meter afstand van Windpark Bijvanck ligt een gebied dat zich volgens de Structuurvisie gemeente Zevenaar 2030 kwalificeert als "Het landschap van de IJssel" (hierna: het IJssellandschap).

Zie:

- Figuur 4 op blz. 21 van de Zienswijzennota.
- Blz. 28 van de Structuurvisie gemeente Zevenaar 2030.

De deskundigen zijn het erover eens dat de landschapstypen Het Broek en het IJssellandschap zich op een andere wijze laten karakteriseren. Waar de Structuurvisie gemeente Zevenaar 2030 Het Broek omschrijft als "een relatief laaggelegen stuk land dat zich kenmerkt door openheid en prachtige vergezichten, agrarische bedrijvigheid, harde wind en smalle wegen", wordt het IJssellandschap omschreven als "kleinschalig, besloten en met meer variatie en hoogteverschillen."

Zie:

- Blz. 29 van de Structuurvisie gemeente Zevenaar 2030.
- Blz. 9-10 van het Landschapsrapport van Rho – Bosch en Van Rijn (bijlage 1 bij de toelichting op het inpassingsplan).
- Blz. 3 van de second opinion van Feddes|Olthof (bijlage 3 bij de brief van initiatiefnemer die als bijlage 20 bij de toelichting op het inpassingsplan is gevoegd).

Feddes|Olthof nuanceert het hierboven beschreven beleidskader door te stellen dat uit eigen waarnemingen blijkt dat het landschap rondom Windpark Bijvanck veel kleinschaliger van aard is en dat de openheid ter plaatse wordt doorbroken door hagen en bossages.

Provinciale Staten stellen voorop dat zij uitgaan van het beleid zoals dat is vastgelegd in de Omgevingsvisie, de Omgevingsverordening en de Structuurvisie gemeente Zevenaar. Het gebied is aangewezen als waardevol open gebied; Het Broek. In de Zienswijzennota staat reeds omschreven dat Het Broek een grootschalig open jong ontginningslandschap is. Het open landschap van Het Broek heeft een oost-west richting. Windpark Bijvanck gaat de interactie met de regionale ruimtelijke kenmerken van het open landschap aan door de gebogen, oost-west georiënteerde hoofdstructuur van het broekontginningslandschap te volgen. De windturbines geven bovendien uiting aan de harde wind in de open ruimte, kenmerkend voor Het Broek.

Windpark Bijvanck is niet geprojecteerd in het midden van het waardevolle open landschap, maar aan de rand daarvan. Door het windpark juist aan de rand van het

waardevolle open landschap te projecteren, wordt onevenredige aantasting van de openheid van het waardevolle open landschap beperkt.

- Maat, schaal en inrichting van het landschap

Anders dan appellanten 1C stellen, is in het ruimtelijk ontwerp wel degelijk aandacht besteed aan een passende relatie tussen de windturbines en de maat, schaal en inrichting van het landschap.

Provinciale Staten verwijzen in dat verband naar het Landschapsrapport van Rho-Bosch en Van Rijn. Daarin staat, zoals appellanten 1C ook stellen, dat de windturbines de maat en schaal van het landschap overstijgen. De windturbines voegen een nieuwe laag aan het bestaande landschap toe. Die nieuwe laag volgt de oost-west richting van het onderliggende landschap.

Zie blz. 10-11 van het Landschapsrapport van Rho – Bosch en Van Rijn (bijlage 1 bij de toelichting op het inpassingsplan).

Uit de Zienswijzennota (blz. 22-23) blijkt vervolgens dat is gezocht naar een passende relatie tussen de windturbines en de inrichting van het landschap. Windpark Bijvanck volgt regionaal de hoofdkenmerken van het landschap, te weten de oost-westrichting daarvan. De hoogspanningsleiding, wegen en weteringen hebben deze oost-west oriëntatie. Het ontwerp van het windpark zorgt door de positionering oost-west voor een accentuering van de bestaande regionale landschappelijke kenmerken.

Ook op lokaal schaalniveau sluit het ruimtelijk ontwerp aan bij de inrichting van het landschap, te weten de Didamse Wetering. Die koppeling vertaalt zich in de "knik" in de lijnopstelling. Met vier windturbines in een geknikte lijnopstelling is er sprake van een helder hoofdprincipe, passend bij het eenvoudig, sober en grootschalig ingericht landschap.

Zie blz. 30 van het Landschapsrapport van Rho – Bosch en Van Rijn (bijlage 1 bij de toelichting op het inpassingsplan).

Appellanten hebben verder kritiek op de beoogde afstemming met de Didamse wetering. Vooropgesteld wordt dat het enkele feit dat in het ruimtelijk ontwerp een knik is opgenomen niet maakt dat het inpassingsplan in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Los daarvan is het aansluiten op de Didamse wetering ook logisch omdat op lokaal niveau zowel de Didamse wetering als de knik goed waarneembaar zijn.

Op een grotere afstand, een afstand waar de Didamse wetering minder goed te zien is, zijn een rechte lijnopstelling en de lijnopstelling met knik niet of nauwelijks van elkaar

te onderscheiden. Dat blijkt uit de visualisaties die naar aanleiding van de second opinion van Feddes|Olthof en het rapport van het Gelders Genootschap zijn opgesteld.

Gebogen lijn opstelling

Rechte lijn opstelling

Zie: de visualisaties als onderdeel van bijlage 20 bij de toelichting op het inpassingsplan.

Gelet op de beperkte visuele verschillen tussen de rechte lijnopstelling en de lijnopstelling met knik en gelet op het feit dat de rechte lijnopstelling stuit op bezwaren in het kader van externe veiligheid en natuur, is de lijnopstelling met knik aanvaardbaar geacht en gehandhaafd.

- Visuele interferentie met een nabij gelegen windturbine of windturbines

In de Zienswijzennota (blz. 23) wordt aandacht besteed aan de visuele interferentie met nabij gelegen windturbines. De meest nabijgelegen windturbines liggen op 6,5 km van Windpark Bijvanck, ter plaatse van windpark Duiven. In het Landschapsrapport is

vanaf twee posities onderzocht of mogelijke interferentie optreedt. Er wordt geconcludeerd dat vanaf deze posities geen sprake is van interferentie.

Zie blz. 13-14 van het Landschapsrapport van Rho – Bosch & Van Rijn (bijlage 1 bij de toelichting op het inpassingsplan).

Dat wordt onderschreven door Feddes|Olthof. Wel wordt erop gewezen dat onderzoek naar interferentie op een grotere afstand van Windpark Bijvanck, bijvoorbeeld vanaf de IJsselbrug, ontbreekt.

Zie: blz. 4 van de second opinion van Feddes|Olthof (bijlage 3 bij de brief van initiatiefnemer die als bijlage 20 bij de toelichting op het inpassingsplan is gevoegd).

Naar aanleiding daarvan is initiatiefnemer in de gelegenheid gesteld een nadere onderbouwing te geven op het ruimtelijk ontwerp, waarin mogelijke interferentie vanaf de IJsselbrug is onderzocht. Vanaf de IJsselbrug liggen Windpark Bijvanck en windpark Duiven in elkaars verlengde. De visualisaties laten echter zien dat de windparken visueel niet met elkaar interfereren.

Zie: Notitie Windpark Bijvanck beantwoording landschappelijke vragen van ROM3D (bijlage 2 bij de brief van initiatiefnemer die als bijlage 20 bij de toelichting op het inpassingsplan is gevoegd).

- Cultuurhistorische achtergrond van het landschap

Het ruimtelijk ontwerp heeft bovendien aandacht besteed aan de relatie tussen de windtubines en de cultuurhistorische achtergrond van het landschap.

Het Landschapsrapport stelt dat er sprake is van een jong landschap gebaseerd op de oude kaders van het patroon van het rivierenlandschap Rijn en IJssel. Windpark Bijvanck voegt een nieuwe laag toe aan de ontginningsgeschiedenis. Deze nieuwe laag bouwt voort op en benadrukt de historisch gegroeide hoofdrichting (oost-west) van het onderliggende landschap.

Zie blz. 16 van het Landschapsrapport van Rho – Bosch en Van Rijn (bijlage 1 bij de toelichting op het inpassingsplan).

Feddes|Olthof meent dat door de knik in de lijnopstelling geen sprake is van een zuivere nieuwe laag op het landschap. Dat standpunt wordt gedeeld door het Gelders Genootschap. Een ruit- of rechte lijnopstelling biedt volgens het Gelders Genootschap wel mogelijkheden.

Zie: de second opinion van Feddes|Olthof en het advies van het Gelders Genootschap (bijlage 3 bij de brief van initiatiefnemer die als bijlage 20 bij de toelichting op het inpassingsplan is gevoegd).

Naar aanleiding daarvan is initiatiefnemer gevraagd om een nadere onderbouwing van het ruimtelijk ontwerp waarin de rechte lijnopstelling als alternatief wordt meegenomen. Uit visualisaties blijkt dat een rechte lijnopstelling en een gebogen lijnopstelling visueel niet tot nauwelijks van elkaar verschillen. Gelet op de beperkte visuele verschillen tussen de rechte lijnopstelling en de gebogen lijnopstelling en gelet op het feit dat de rechte lijnopstelling stuit op bezwaren in het kader van externe veiligheid en natuur, is de gebogen lijnopstelling aanvaardbaar geacht. De ruitopstelling behoort niet tot een van de mogelijkheden in verband met bebouwing.

- Beleving van het windpark in het landschap

Tot slot wordt in het ruimtelijk ontwerp aandacht besteed aan de beleving van het windpark in het landschap. Uit het Landschapsrapport blijkt dat de beleving van het windpark in het landschap sterk persoonsgebonden is.

Zie: blz. 16 van het Landschapsrapport van Rho – Bosch & Van Rijn (bijlage 1 bij de toelichting op het inpassingsplan).

Het staat vast dat de windturbines zichtbaar zijn in het landschap. Dat is niet per definitie verstorend.

Provinciale Staten benadrukken dat samenhang en rust de beleving van het windpark ten goede komt. Dat kan worden bereikt door een lijnopstelling te ontwikkelen met gelijke richtingen, gelijke types en met gelijke ritmes (afstanden) tussen de turbines. Om die reden is in artikel 3.2.2 van de planregels een aantal vereisten met betrekking tot de maatvoering opgenomen. Voor de rotordiameter en de tiphoogte geldt een marge. Daarnaast hebben de windturbines dezelfde draairichting. Deze vereisten borgen een goede en rustige beleving van Windpark Bijvanck.

De zichtbaarheid en beleving van het windpark in het landschap is bovendien in kaart gebracht door middel van een aantal visualisaties. Feddes|Olthof wijst in dat verband op het ontbreken van een tweetal visualisaties vanaf de A12 en de N336.

Zie: blz. 4-5 van de second opinion van Feddes|Olthof (bijlage 3 bij de brief van initiatiefnemer die als bijlage 20 bij de toelichting op het inpassingsplan is gevoegd).

Naar aanleiding daarvan zijn aanvullende visualisaties opgesteld.

Zie: Notitie Windpark Bijvanck beantwoording landschappelijke vragen van ROM3D (bijlage 2 bij de brief van initiatiefnemer die als bijlage 20 bij de toelichting op het inpassingsplan is gevoegd).

Deze visualisaties geven gezamenlijk met de in het Landschapsrapport opgenomen visualisaties een compleet beeld van de beleving van het windpark. Het ruimtelijk ontwerp heeft derhalve voldoende aandacht besteed aan de beleving van het windpark in het landschap.

14 Geluid (1B, 1E, 1G en 1H)

a. Appellanten 1B, 1E en 1G vrezen voor onaanvaardbare geluidsoverlast als gevolg van de windturbines en stellen dat het inpassingsplan gelet op die geluidsoverlast niet in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.

Reactie:

De geluidsbelasting ter plaatse van de gevel van gevoelige gebouwen is in de tabel van bijlage C bij het akoestisch onderzoek (bijlage 13 bij de toelichting op het inpassingsplan) weergegeven. Hieruit blijkt dat bij alle geluidsgevoelige objecten (woningen van derden) wordt voldaan aan de 41 dB L_{night} geluidsnorm. Bij twee woningen wordt niet voldaan aan de 47 dB L_{den} norm. Om ook het behalen van die norm zeker te stellen zijn maatregelen in de nachtperiode nodig. In artikel 3.3, onder f, van de planregels is daarom opgenomen dat het in gebruik nemen en houden van de windturbines slechts is toegestaan indien – en voor zover nodig – in of op de windturbines een voorziening is aangebracht en in werking is ter voorkoming van overschrijding van de norm van ten hoogste 47 dB L_{den} en de norm van ten hoogste 41 dB L_{night} op de gevel van geluidsgevoelige objecten. Hiermee is geborgd dat de geluidsbelasting de in artikel 3.14a Activiteitenbesluit voorgeschreven waarden niet overschrijdt. Daarmee staat vast dat het windpark ter plaatse niet leidt tot onaanvaardbare geluidhinder.

b. Appellanten 1B vrezen voor negatieve effecten voor hun paardenhouderij, omdat paarden gevoelig zijn voor slagschaduw en geluidsbelasting. Appellanten verwijzen hierbij naar een rapport van Dierenkliniek Doetinchem-Zeddam. Volgens appellanten zal de enkele vrees van hun (potentiële) cliënten dat paarden hinder ondervinden voldoende zijn om niet (langer) voor hun paardenhouderij te kiezen. Hierdoor zal uitgeweken worden naar concurrenten. Appellanten 1D vrezen voor gezondheidsrisico's voor hun sportpaard. Zij verwijzen naar een Portugees onderzoek, waaruit zou blijken dat het laagfrequent geluid veroorzaakt door windparken kan leiden tot cellulair schade (misvormingen aan de benen) bij paarden.

Reactie:

Er bestaat geen wetenschappelijk bewijs voor effecten op dierenwelzijn en de gezondheid van dieren door de realisatie van een windpark. Het door appellanten ingediende rapport, dat geen algemeen aanvaard wetenschappelijk onderzoek betreft, geeft geen aanleiding voor een andersluidend oordeel. Hierbij is nog van belang dat uit het deskundigenverslag dat de Stichting Advisering Bestuursrechtspraak (StAB) in de procedure over het windpark Wieringermeer aan uw Afdeling heeft uitgebracht blijkt dat het niet aannemelijk is dat geluid van windturbines zal leiden tot effecten (stress) op paarden.

Vgl. AbRvS 4 mei 2016, nr. 201504506/1/R6 (Windpark Wieringermeer), r.o. 41.1 en 49-49.2.

Vanuit de ervaring met andere windparken zijn verder geen problemen met het houden van paarden in de nabijheid van windmolens bekend. Integendeel, in de praktijk blijkt dat dit prima samengaat, zelfs als het gaat om topsportpaarden.

Zie de folder 'Windmolens: ze zijn er, maar de impact is beperkt', initiatiefnemer, over de ervaringen met de combinatie van paarden en de windmolens van windpark Neer (**bijlage 13** bij dit verweerschrift).

De stelling van appellanten 1B dat de continuïteit van hun paardenhouderij op het spel staat, aangezien klanten zullen kiezen voor een concurrent, kan gelet op het vorenstaande niet worden gevolgd. De enkele vrees voor dergelijke effecten is onvoldoende om het inpassingsplan niet vast te stellen. Zie hierover uitgebreider de reactie in paragraaf III.18.c van dit verweerschrift.

Met betrekking tot het door appellanten 1D gevreesde effect van laagfrequent geluid wordt verwezen naar de reactie in par. 14.f van dit verweerschrift.

c. Appellanten 1B en 1E stellen dat ten onrechte geen onderzoek is gedaan naar het achtergrondgeluidniveau van de omgeving. De provincie heeft dus niet kunnen beoordelen of er redenen zijn om maatwerkvoorschriften op te leggen, aldus appellanten 1B. Het opleggen van maatwerkvoorschriften kan de paardenhouderij van appellanten 1B (als zijnde een bijzondere lokale omstandigheid) behoeden voor negatieve effecten. Appellanten 1E betwisten dat alleen onderzoek gedaan moet worden naar het achtergrondgeluidniveau als sprake is van een formeel stiltegebied. Volgens hen had bij wijze van maatwerkvoorschrift stillere typen wiekvlugelprofielen gehanteerd kunnen worden.

Reactie:

Op grond van artikel 3.14a, lid 3, van het Activiteitenbesluit kan het bevoegd gezag een norm met een andere waarde voorschrijven indien bijzondere lokale omstandigheden daartoe aanleiding geven. Wat deze bijzondere lokale omstandigheden zijn, wordt niet vermeld in het Activiteitenbesluit en de daarbij behorende Nota van toelichting. In de toelichting wordt slechts één voorbeeld genoemd, namelijk stiltegebieden. Uit het Activiteitenbesluit volgt dus geen verplichting om in een landelijke, stille omgeving lage normen voor te schrijven.

Het gebied rondom het Windpark Bijvanck is niet aangewezen als stiltegebied of stiltebeleidsgebied in de Omgevingsverordening en -visie. Het park is – net als veel andere windparken – geprojecteerd in het buitengebied. Dat het referentieniveau van het omgevingsgeluid daar laag is, is gebruikelijk in dergelijke gebieden. Van bijzondere lokale omstandigheden in de zin van artikel 3.14a, lid 3, Activiteitenbesluit is dus geen sprake. Provinciale Staten hebben dan ook geen aanleiding gezien om bij de vaststelling van het inpassingsplan uit te gaan van een lagere norm.

De normen uit het Activiteitenbesluit zijn bovendien gebaseerd op een dosis-effectrelatie, hetgeen betekent dat de normen onafhankelijk zijn van het achtergrondgeluidniveau. Het achtergrondgeluid weegt dus niet mee in de berekening van de windturbine-geluidsbelasting en behoeft derhalve niet onderzocht te worden om te kunnen toetsen of voldaan wordt aan de normen van het Activiteitenbesluit en – in het verlengde daarvan – aan het vereiste van een goede ruimtelijke ordening.

Vgl. AbRvS 4 mei 2016, nr. 201504506/1/R6 (Windpark Wieringermeer), r.o. 48-48.2.

Initiatiefnemer heeft bovendien bij brief van 29 maart 2017 toegezegd bij de keuze voor een type windturbine rekening te houden met de geluidsproductie. Bij gelijke geschiktheid van twee of meer windturbines, zal de laagste geluidsproductie de doorslag geven in de turbinekeuze.

Zie: de brief van initiatiefnemer van 29 maart 2017, die als **bijlage 9** bij dit verweerschrift is gevoegd.

d. Appellanten 1B en 1E stellen dat uit het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 19 oktober 2016 kan worden afgeleid dat de geluidsnormen en slagschaduwnormen uit het Activiteitenbesluit buiten toepassing moeten worden gelaten omdat voor het Activiteitenbesluit nooit een milieueffectrapportage is opgesteld.

Reactie:

Anders dan appellanten veronderstellen, blijkt uit het arrest HvJ EU 19 oktober 2016, C-290/15 (Patrice D'Oultremont e.a./Waals Gewest) niet dat de normen van het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling voor geluidhinder en slagschaduw in strijd met het recht zijn vastgesteld. Het arrest heeft betrekking op een besluit van het Waals Gewest. Kenmerkend voor dit besluit is dat het specifiek is vastgesteld om het aantal windparken in Wallonië te vergroten. Dit besluit hoort bij een concreet plan om de beleidsdoelstelling voor windenergie te halen, maar is formeel van dat plan losgekoppeld. Door die ont koppeling is op grond van Waals recht geen planMER voor het besluit vereist. In navolging van eerdere jurisprudentie over de mer-richtlijn oordeelt het Hof dat zulke "opknipstrategieën" waarmee de SMB-richtlijn wordt ontweken, moeten worden tegengegaan.

De normen voor windturbines uit het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling zijn van een andere orde. Het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling bevatten op zichzelf staande, algemeen toepasselijke normen, die gericht zijn op herhaalde toepassing op niet van te voren te bepalen locaties en niet van te voren te bepalen inrichtingen. Het zijn normen die voor iedere windturbine tijd- en plaatsonafhankelijk gelden. In tegenstelling tot het Waalse besluit zijn de Nederlandse algemene milieuregels alleen gericht op het beperken van milieueffecten en hinder en niet tevens gericht op het mogelijk maken van projecten. Het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling zijn dus niet plan-m.e.r.-plichtig.

e. Appellanten 1G stellen – onder extrapolatie van de afstand (300 m) die in de VNG-brochure 'Bedrijven en milieuzonering' voor windturbines met een rotordiameter van 50 m en een capaciteit van 0,75 MW genoemd wordt – dat de afstand tot de vier windturbines minimaal 600-1.320 m zou moeten bedragen.

Reactie:

De VNG-brochure 'Bedrijven en milieuzonering' is op Windpark Bijvanck niet van toepassing. In de VNG-brochure zijn richtafstanden opgenomen voor windturbines met een rotordiameter van 20, 30 of 50 meter. De rotordiameter van de windturbines van Windpark Bijvanck bedraagt ten minste 100 meter en ten hoogste 122 meter. Gelet op het feit dat de richtafstanden in de VNG-brochure niet op Windpark Bijvanck van toepassing zijn, is een uitgebreid akoestisch onderzoek uitgevoerd naar de geluidsbelasting op de gevel van de omliggende woningen. Daaruit blijkt dat het goede woon- en leefklimaat ter plaatse niet wordt aangetast. Het feit dat door extrapolatie naar vermogen of naar rotordiameter grotere richtafstanden zouden gelden dan opgenomen in de VNG brochure, doet daar niet aan af.

f. Appellanten 1G en 1H stellen dat het literatuuronderzoek van LBP Sight (waarnaar op blz. 8 van het akoestisch onderzoek wordt verwezen) niet meer representatief is voor een onderbouwing van de stelling dat hinder door laagfrequent geluid wordt voorkomen. De omvang en het vermogen van de windturbines zijn sinds de literatuurstudie toegenomen.

Reactie:

In de geluidsnormen van het Activiteitenbesluit zijn verschillende soorten geluiden, waaronder laagfrequent geluid, verdisconteerd. Het verdisconteren van soorten geluiden in de norm wil zeggen dat op de gevel van de woning piekgeluiden, of hoge en lage tonen en laagfrequent geluid, hoorbaar mogen zijn tot 47 dB, respectievelijk 41 dB. De staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu heeft in haar brief aan de Tweede Kamer van 31 maart 2014 bevestigd dat laagfrequent geluid is verdisconteerd in de geluidsnormen van het Activiteitenbesluit. Deze brief gaat vergezeld van twee onderzoeken van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) en de door appellanten genoemde literatuurstudie naar laagfrequent geluid door LBP Sight. Op grond van inzichten uit deze onderzoeken concludeert de staatssecretaris dat de huidige normen voor geluidhinder van windturbines (47 dB L_{den} en 41 dB L_{night}) en het bijbehorende reken- en meetvoorschrift voldoen en geen wijzigingen behoeven.

Zie *Kamerstukken II 2013/14, 33 612, nr. 22.*

Uw Afdeling heeft reeds bevestigd dat de wetenschappelijke studies die worden vermeld in de brief van de staatssecretaris van 31 maart 2014 bij de besluitvorming mogen worden betrokken en dat er geen grond bestaat voor het oordeel dat de geluidsnormen uit het Activiteitenbesluit onvoldoende bescherming bieden tegen laagfrequent geluid.

Zie AbRvS 27 mei 2015, nr. 201400754/1/R2 (Windpark Den Tol), r.o. 20 en AbRvS 4 mei 2016, nr. 201504506/1/R6 (Windpark Wieringermeer), r.o. 49.2.

De beroepsgrond van appellanten mist voorts feitelijke grondslag. De toename in omvang en vermogen van de windturbines vormde juist de aanleiding voor de literatuurstudie van LBP Sight. In die studie is dus rekening gehouden met de moderne afmetingen en vermogens van windturbines: een rotordiameter tot 130 m en een vermogen tot 7 MW.

Zie 'Literatuuronderzoek laagfrequent geluid windturbines', LBP Sight, september 2013, blz. 3, bijlage bij *Kamerstukken II 2013/14, 33 612, nr. 22.*

De vier windturbines van Windpark Bijvanck hebben ingevolge de artikelen 3.2.2, onder c, en 3.3, onder a, van de planregels een maximale rotordiameter van 122 m en

een maximaal *gezamenlijk* opgesteld vermogen van 13,2 MW. De literatuurstudie is dus wel degelijk representatief voor de windturbines waarin het inpassingsplan voorziet.

15 Externe veiligheid (1H)

Appellant 1H stelt dat sprake is van onaanvaardbare veiligheidsrisico's. Appellant voert in dit verband aan dat nog niet duidelijk is welk windturbintype wordt geplaatst. Verder zou de externe veiligheid over de band van de omgevingsvergunning ten onrechte afhankelijk worden gemaakt van de afstemming tussen initiatiefnemer en de Gasunie. Deze afstemming speelt zich af buiten de invloedssfeer van belanghebbenden, aldus appellant.

Reactie:

Het is nog niet bekend welk windturbintype exact gehanteerd gaat worden bij de bouw van het windpark. Om deze reden is enige mate van flexibiliteit in de maatvoering noodzakelijk en is in de planregels een marge gehanteerd.

Zie artikel 3.2.2 van de planregels.

Het hanteren van een dergelijke marge is toegestaan. Niet vereist is dat ten tijde van de vaststelling van het inpassingsplan reeds vaststaat welk windturbintype wordt geplaatst. Daarbij is van belang dat in de onderzoeken naar de ruimtelijke effecten van de windturbines, waaronder het onderzoek naar de externe veiligheid, is uitgegaan van de maximale planologische mogelijkheden.

Vgl. AbRvS 4 mei 2016, 201504506/1/R6 (Windpark Wieringermeer).

Waar het gaat om externe veiligheid is van belang dat het windpark is geprojecteerd in de nabijheid van een gasleiding van Gasunie. Hieraan is aandacht besteed in de door Bosch & Van Rijn en Pondera consult uitgevoerde onderzoeken naar externe veiligheid.

Deze onderzoeken zijn opgenomen als bijlage 21 en 22 bij de toelichting op het inpassingsplan.

Windturbine 2 bevindt zich op een afstand van 165 meter tot de gasleiding. De turbine bevindt zich daarmee binnen het invloedsgedebied van de gasleiding. Om te voorkomen dat een windturbintype wordt gerealiseerd waarbij het rotorblad bij bladbreuk de leiding treft, is in het inpassingsplan bepaald dat het gebruik van een windturbintype met een maximale werpafstand van meer dan 160 meter, bij een nominaal toerental, niet is toegestaan.

Artikel 3.3, onder c, planregels.

Daarmee wordt voldaan aan de door de Gasunie gehanteerde adviesafstand voor ondergrondse leidingen.

Volgens de Gasunie is sprake van een acceptabele situatie, indien de windturbines worden geplaatst op een afstand tot leidingen die groter is dan de werpafstand bij nominaal toerental en buiten een afstand van ashoogte + $1/3^e$ wieklengte. Dit betekent dat met de opname van een maximale werpafstand bij nominaal toerental van 160 meter en de maximale ashoogte + $1/3^e$ wieklengte afstand van 144 meter, de afstand van 165 meter tot aan de buisleiding aanvaardbaar is.

Pondera consult, "Analyse veiligheidseffecten windpark Bijvanck", 24 maart 2017, blz. 4.

Artikel 3.4 planregels voorziet in de mogelijkheid om bij omgevingsvergunning af te wijken van de in artikel 3.3, onder c, planregels opgenomen maximale werpafstand. Daarbij is wel vereist dat a) uit onderzoek blijkt dat afwijken niet leidt tot onaanvaardbare externe veiligheidsrisico's; en b) het bevoegd gezag advies moet inwinnen bij Gasunie Transport Services B.V. alvorens de omgevingsvergunning verleend kan worden.

De omgevingsvergunning wordt door het bevoegd gezag verleend op grond van artikel 2.12, eerste lid, onder a, sub 1°, Wabo. Anders dan appellant stelt, wordt het aspect externe veiligheid door artikel 3.4 planregels niet afhankelijk gemaakt van afstemming tussen initiatiefnemer en de Gasunie. Evenmin is juist dat de door appellant genoemde afstemming plaatsheeft buiten de invloedssfeer van belanghebbenden. Indien belanghebbenden van mening zijn dat ten onrechte toepassing wordt gegeven aan artikel 3.4 planregels staat het hen vrij tegen de verleende omgevingsvergunning rechtsmiddelen aan te wenden.

16 Participantenwoning (1C, 1D en 1H)

Appellanten 1C en 1D stellen dat de woning Broekzijdestraat 1a te Angerlo ten onrechte is aangemerkt als participantenwoning en om die reden buiten het akoestisch onderzoek is gelaten. Appellanten 1C en 1H stellen verder dat deze woning evenmin is betrokken in het onderzoek naar slagschaduw en dat de bijzondere status van (participantenwoning) uitsluitend kan worden ontleend aan de bestemming van die woning.

Reactie:

Deze beroepsgrond van appellanten 1C en 1D kan niet slagen. Het relativiteitsvereiste van artikel 8:69a Awb staat hieraan in de weg. Niettemin merken Provinciale Staten het volgende op.

De woning Broekzijdestraat 1a te Angerlo is eigendom van en wordt bewoond door de eigenaar van de gronden waarop twee van de windturbines zijn geprojecteerd. Deze eigenaar neemt, net als de andere betrokken grondeigenaren, deel in het project.

Initiatiefnemer heeft verder een overeenkomst gesloten met de bewoner/eigenaar Broekzijdestraat 1a te Angerlo op grond waarvan laatstgenoemde toezicht dient te houden op de goede werking van het windpark. In de overeenkomst is verder bepaald dat een erfdienstbaarheid wordt gevestigd op grond waarvan de woning bij het windpark betrokken blijft. Tot slot is de bewoner/eigenaar van de woning aan de Broekzijdestraat 1a in de overeenkomst verplicht gesteld om in geval van verkoop of verhuur van de woning in de koop- dan wel huurovereenkomst een kettingbeding op te nemen, inhoudende dat het bepaalde in de overeenkomst ook geldt voor de nieuwe eigenaar c.q. huurders alsmede alle toekomstige eigenaren en/of huurders van de woning Broekzijdestraat 1a. Deze overeenkomst is afdoende.

Gelet op het vorenstaande is de woning terecht aangemerkt als een participantenwoning. Anders dan appellanten 1C stellen is daarvoor niet vereist dat aan de woning een specifieke bestemming is toegekend.

Vgl. AbRvS-14 november 2012, 201204281/1/A1.

Als participantenwoning vormt de woning een "woning in de sfeer van de inrichting" waardoor deze buiten de bescherming van het Activiteitenbesluit valt. Om deze reden kan de woning buiten het akoestisch onderzoek en het onderzoek naar slagschaduw worden gelaten.

17 Schaarse vergunning (1D)

Appellanten 1D stellen dat bij de realisatie van windparken schaarse vergunningen worden verleend. Dat zou blijken uit het feit dat voor deze locatie op grond van artikel 9e Ew 1998 aan de eerste aanvrager vergunningen zijn verleend, zonder andere potentiële kandidaten in de gelegenheid te stellen mee te dingen naar deze schaarse vergunningen. Daarnaast wijzen appellanten 1D op het feit dat aan de subsidie een plafond is gekoppeld.

Reactie:

Deze beroepsgrond van appellanten 1D kan niet slagen. Het relativiteitsvereiste van artikel 8:69a Awb staat hieraan in de weg. Niettemin wordt het volgende opgemerkt.

De vergunningen die in deze procedure voorliggen zijn de omgevingsvergunning en de watervergunning. Anders dan appellanten veronderstellen, zijn dat geen schaarse vergunningen.

In de conclusie van de Staatsraad Advocaat-Generaal wordt een algemeen gehanteerde definitie van schaarse publieke rechten geïntroduceerd. Van schaarse publieke rechten is volgens de Staatsraad Advocaat-Generaal sprake "*als de som van de omvang van de aanvragen het aantal beschikbare publieke rechten overtreft*".

Zie: overweging 2.5 van de conclusie van Staatsraad Advocaat-Generaal R.J.G.M. Widdershoven 25 mei 2016, nr. 201406676/2/A3.

Deze definitie impliceert dat voor wat betreft het aantal te verlenen vergunningen een plafond bestaat en zich daarbij meer gegadigden melden dan dat er beschikbare toestemmingen (kunnen) zijn.

Op het verlenen van vergunningen voor de realisatie van windturbines zit geen plafond. Niet in de wet – bijvoorbeeld de Ew 1998 – en ook niet in het provinciale beleid. Integendeel, de Omgevingsverordening sluit slechts op een enkele plek de realisatie van windturbines uit.

Zie: artikel 2.8.1.2 Omgevingsverordening en de daarbij behorende kaart Regels Windenergie; die tevens als **bijlage 14** bij dit verweerschrift is gevoegd.

In de Windvisie zijn concrete locaties aangewezen; voldoende voor het behalen van de provinciale taakstelling van 230,5 MW. Daarnaast zijn in de Windvisie kansrijke locaties aangewezen voor extra ontwikkeling (133, 2 MW).

Zie: par. 4.2 van de Windvisie Gelderland.

Los van deze concrete locaties is een groot deel van de provincie Gelderland voorzien van de aanduiding "Windenergie mogelijk".

Zie: Themakaart 3 bij de Omgevingsvisie Gelderland, die als **bijlage 4** bij dit verweerschrift is gevoegd.

De Omgevingsverordening, de Windvisie en de Omgevingsvisie staan derhalve niet aan het verlenen van vergunningen voor de realisatie van windturbines in de weg. De vergunningen voor de realisatie van windturbines in Gelderland zijn derhalve verre van schaars.

Ook de vergunningen voor locatie Bijvanck zijn geen schaarse vergunningen. Gewezen wordt op de uitspraak van uw Afdeling van 12 april 2014. Daaruit blijkt dat het enkele feit dat bestemmingen en vergunningen slechts enkelvoudig kunnen worden benut, niet betekent dat sprake is van schaarse vergunningen.

AbRvS 12 april 2014, nr. 201605079/1/R2, r.o. 3.3.

Los daarvan was voor locatie Bijvanck van meet af aan slechts één initiatiefnemer in beeld: Raedthuys. Er zijn voor deze concrete locatie derhalve niet meer gegadigden dan dat er beschikbare toestemmingen zijn. Van schaarse besluiten waarbij "de som van de omvang van de aanvragen het aantal beschikbare publieke rechten overtreft" is derhalve geen sprake.

Zie: overweging 2.5 van de conclusie van Staatsraad Advocaat-Generaal R.J.G.M. Widdershoven 25 mei 2016, nr. 201406676/2/A3.

Tot slot wijzen appellanten 1D terecht op het feit dat voor de SDE+ subsidie jaarlijks een plafond wordt vastgesteld. Het enkele feit dat initiatiefnemers pas met de verleende vergunningen een SDE+ subsidie kunnen aanvragen, maakt echter niet dat deze vergunningen schaars zijn. De vergunningen kunnen ook worden aangevraagd en verleend nadat het plafond voor SDE+ subsidies is bereikt. Het verkrijgen van de SDE+ subsidie is immers geen voorwaarde voor vergunningverlening. Los daarvan wordt jaarlijks een SDE+ regeling vastgesteld met een daarbij behorend plafond. Indien het subsidieplafond is bereikt, kan initiatiefnemer in beginsel - met de verleende vergunningen - het volgende jaar een SDE+ subsidie aanvragen.

Kortom, de omgevingsvergunning en de watervergunning zijn geen schaarse vergunningen. Er is derhalve de juiste procedure gevolgd en terecht geen mededingingsruimte geboden. Van strijd met het gelijkheidsbeginsel is derhalve geen sprake.

18 Planschade en financiële uitvoerbaarheid (1D, 1H)

a. Appellanten 1D en 1H wijzen op taxaties van door hen ingeschakelde taxateurs die in totaal een veel hogere planschade ramen (€ 8.249.350,= respectievelijk € 6.100.000,=) dan waarvan in de planschaderisicoanalyse van SAOZ wordt uitgegaan (€ 150.000,=). Zij stellen dat het inpassingsplan hierdoor niet financieel uitvoerbaar is. Naar mening van appellanten 1D had de provincie aan initiatiefnemer een veel

ruimere borgstelling ter waarborging van schadeclaims moeten vragen of op zijn minst een derde onafhankelijke taxateur een bindend advies moeten laten uitbrengen ter vaststelling van het bedrag waarvoor een bankgarantie gegeven moet worden.

Reactie:

Om de uitvoerbaarheid van het inpassingsplan te kunnen beoordelen is in oktober 2014 in opdracht van de initiatiefnemer door adviesbureau SAOZ een planschaderisicoanalyse uitgevoerd. In deze analyse is een inschatting gemaakt van de totale planschade als gevolg van het inpassingsplan. Het te vergoeden risico op planschade wordt daarin geraamd op € 80.000,=.

Zie 'Risicoanalyse planschade', SAOZ, oktober 2014 (bijlage 18 bij de toelichting op het inpassingsplan).

De planschaderisicoanalyse heeft bij de ontwerpbesluiten ter inzage gelegen. Een aantal belanghebbenden, waaronder appellanten, heeft daarover een zienswijze naar voren gebracht en – onder verwijzing naar de door appellanten genoemde taxaties – gesteld dat de planschaderisicoanalyse van het SAOZ een onjuist (te laag) beeld schetst van de hoogte van de planschade. In reactie daarop heeft SAOZ op 23 maart 2017 een actualisatie (herijking) uitgevoerd op het hiervoor genoemde rapport. In dit herijkte rapport gaat SAOZ tevens in op de verschillen in de taxaties van SAOZ en die van de indieners van de zienswijzen.

Zie 'Risicoanalyse planschade (herijking maart 2017)', SAOZ, maart 2017 (bijlage 27 bij de toelichting op het inpassingsplan).

In de herijkte planschaderisicoanalyse wordt geconcludeerd dat het totaal verwachte schadebedrag circa € 150.000,= zal zijn in plaats van de eerder geraamde € 80.000,=. Dat de taxatie van het verwachte schadebedrag na de herijking hoger uitvalt, heeft meerdere redenen. Ten eerste is de marktwaarde van onroerend goed in 2017 gestegen ten opzichte van 2014. Daarnaast is de indicatieve grens van de invloedssfeer van het windpark verschoven. Op grond van nieuwe kennis en inzichten is het bereik van het onderzoek verruimd. Hierdoor zijn er meer woningen meegenomen in het onderzoek die dusdanig gelegen zijn van het plangebied, dat er sprake kan zijn van planschade.

De in opdracht van appellanten uitgevoerde taxaties geven een veel hoger schadebedrag aan. Dit verschil is als volgt te verklaren:

- a. Bij de bepaling van de hoogte van planschade wordt – anders dan waarvan in de taxaties van appellanten wordt uitgegaan – alleen gekeken naar ruimtelijk relevante gevolgen. Verdere gevoelens van hinder spelen geen rol.

Dit aspect verklaart het grootste deel van het verschil in de uitkomsten van de taxaties en de herijkte planschaderisicoanalyse.

b. Bij de bepaling van de hoogte van planschade ligt de nadruk op de planologische bestemming van het getroffen object. Het feitelijke gebruik van het object is niet relevant. Dit maakt een groot verschil. Bedrijfswoningen zijn bijvoorbeeld minder waardegevoelig voor ontwikkelingen in de omgeving.

c. Sinds 2014 wordt door professionals de inbreuk door de ontwikkeling van een windpark zwaarder gekwalificeerd. In plaats van lichte of enigszins nadelige schade, wordt de schade nu als 'betrekkelijk zwaar' beoordeeld. Een planologische verzwaaring die als 'betrekkelijk zwaar' wordt aangemerkt, komt naar verwachting van het adviesbureau neer op een gemiddelde waardevermindering van het onroerend goed van 5%. Voor hogere schadepercentages, zoals in de taxaties van appellanten gehanteerd wordt, ziet SAOZ geen aanleiding.

In de herijkte planschaderisicoanalyse en in de Zienswijzennota zijn deze verschillen tussen de planschaderisicoanalyse en de taxaties van (onder meer) appellanten reeds toegelicht. Appellanten hebben niet gemotiveerd waarom deze motivering onjuist zou zijn.

Zie:

- 'Risicoanalyse planschade (herijking maart 2017)', SAOZ, maart 2017, par. 10.6;
- 'Zienswijzennota Windpark Bijvanck', par. 2.5.2.

Met de initiatiefnemer is een samenwerkingsovereenkomst gesloten. Hierin is onder meer vastgelegd dat toekomstige gehonoreerde planschadeclaims door de initiatiefnemer zullen worden vergoed. Initiatiefnemer heeft op basis van de planschaderisicoanalyse en de actualisatie daarvan een bankgarantie ter hoogte van € 150.000,- aan de provincie afgegeven om eventuele planschadeclaims te kunnen voldoen. Daarmee is de financiële uitvoerbaarheid van het inpassingsplan verzekerd.

Gelet op het vorenstaande bestaat er geen aanleiding om een hogere borgstelling te vragen of om een derde taxateur een bindend advies te laten uitbrengen over de hoogte van het planschadebedrag.

b. Appellant 1H stelt dat het onjuist is dat – zoals in de Zienswijzennota is aangegeven – bij de bepaling van de hoogte van planschade alleen gekeken wordt naar ruimtelijk relevante gevolgen en dat verdere gevoelens van hinder geen rol spelen.

Reactie:

In de toelichting op de verschillen tussen de planschaderisicoanalyse van SAOZ en de taxaties van (o.m.) appellanten, is op blz. 14 van de Zienswijzennota vermeld:

"Bij de bepaling van de hoogte van planschade wordt alleen gekeken naar ruimtelijk relevante gevolgen, verdere gevoelens van hinder spelen geen rol".

Dit is een samenvatting van de analyse op dit punt door SAOZ in par. 10.6 van de herijkte planschaderisicoanalyse. Daarin wordt (uitgebreider) toegelicht:

"Het grootste deel van het verschil in perceptie en taxatie blijkt voort te vloeien uit het feit, dat bij het taxeren van planschade alleen acht mag worden geslagen op "ruimtelijk relevante" gevolgen van de komst van een windpark, zijnde: uitzicht, geluid, slagschaduw, veiligheid en omgevingskarakteristiek. Andere veel voorkomende bezwaren tegen de komst van windturbineparken, die géén rol spelen bij de shadebepaling, zijn onder meer: gezondheidsklachten, laag frequent geluid, storing van telefoon- of tv-signalen en de psycho-sociale effecten op "de markt" (een windpark is voor veel gegadigde kopers een "not in my backyard" bestemming). Tenslotte is belangrijk te constateren, dat bij het bepalen van planschade-aanspraken uitdrukkelijk rekening gehouden wordt met de normen van het activiteitenbesluit op het gebied van geluidhinder (maximaal 47 Lden en 41 Lnight) en slagschaduw (maximaal 20 minuten slagschaduw gedurende 17 dagen per jaar, ofwel 5 uur en 40 minuten per jaar). Veelgehoorde klachten van omwonenden zijn dat de ondervonden hinder veel verstrekkender zou zijn dan hetgeen wettelijk is toegelaten kunnen niet in de beoordeling worden meegenomen."

Dat bij de planologische vergelijking in het kader van planschade alleen ruimtelijk relevante gevolgen worden betrokken, blijkt ook uit de rechtspraak van uw Afdeling.

Zie recentelijk nog AbRvS 14 juni 2017, nr. 201604792/1/A2, r.o. 6.3.

In het rapport van SAOZ en de Zienswijzennota is derhalve terecht opgemerkt dat in het kader van planschade alleen gekeken wordt naar ruimtelijk relevante gevolgen.

c. Appellanten 1B stellen dat de schade voor hun bedrijfsvoering veel groter is dan SAOZ voorspelt. De vergelijking met een ander bedrijf die door SAOZ gemaakt wordt, gaat volgens appellanten niet op. De jaarlijkse vergoeding die appellanten is aangeboden, wijst ook op een veel grotere schade dan het SAOZ aanneemt, aldus appellanten.

Reactie:

In de herijkte planschaderisicoanalyse heeft SAOZ ook de bedrijfsopstallen in de omgeving van het geprojecteerde windpark beoordeeld, waaronder de paardenhouderij van appellanten 1B.

SAOZ overweegt dat bedrijfsopstallen hun waarde primair ontleen aan de eigen aanwendingsmogelijkheden. Indien en voor zover deze door een planologische wijziging niet worden beperkt, zal van schade in de zin van waardevermindering (afgenomen exploitatiemogelijkheden) geen sprake zijn. Van een "directe" beperking van exploitatiemogelijkheden is in deze situatie in elk geval geen sprake; de komst van de windturbines leidt niet tot beperkingen in de bedrijfsvoering.

Beperkingen in de aanwendingsmogelijkheden van bedrijfsgronden en -opstallen zijn doorgaans alleen aan de orde in de gevallen dat deze binnen de veiligheidscontouren van windturbines gelegen zijn. Daarvan is in het onderhavige geval geen sprake. Dit betekent dat het nieuwe planologische regime naar verwachting niet zal leiden tot het ontstaan van inkomensschade die direct aan de komst van de windturbines is toe te rekenen. Eventuele effecten op het inkomen van ondernemers binnen het plangebied komen pas voor vergoeding op basis van het planschadestelsel in aanmerking, indien zich een rechtstreekse juridische belemmering voor de exploitatie voordoet (bijvoorbeeld: het oprichten en exploiteren van "kwetsbare" objecten binnen de PR 10⁶ contour). Onder "rechtstreekse belemmeringen" in de exploitatie valt niet het "wegblijven van klanten die het zicht op een windturbinepark niet prettig vinden". Dat laatste bevindt zich niet in een ruimtelijke, maar meer emotionele sfeer, en dergelijke factoren kunnen niet worden betrokken in de beoordeling van aanvragen om tegemoetkoming in planschade.

Zie 'Risicoanalyse planschade (herijking maart 2017)', SAOZ, maart 2017, blz. 15.

Indien appellanten 1B verwijzen naar eventuele afspraken over een vergoeding die in het verleden met de grondeigenaren zijn gemaakt, dan is hier in de Zienswijzennota onder 46.4 reeds op gereageerd. Provinciale Staten zijn niet bekend met dergelijke afspraken. Los daarvan zijn Provinciale Staten ook niet gebonden aan afspraken tussen appellanten en de grondeigenaren. Deze afspraken hebben dan ook geen effect op (de uitvoerbaarheid van) het inpassingsplan.

IV. Overige beroepsgronden

In dit hoofdstuk worden de beroepsgronden besproken die niet zijn te scharen onder de onderwerpen die in het vorige hoofdstuk zijn behandeld.

1 Appellanten 1C

Appellanten 1C stellen dat geen provinciaal belang aanwezig is bij realisering van het windpark. Gelet op het bepaalde in artikel 3.26 Wro waren Provinciale Staten volgens appellanten niet bevoegd om een provinciaal inpassingsplan vast te stellen. Door gebruik te maken van de bevoegdheid wordt de gemeentelijke autonomie aangetast.

Reactie:

Het project Windpark Bijvanck is een project van provinciaal belang. Er is daarom een provinciaal inpassingsplan vastgesteld.

Zie: artikel 9e, lid 1, Ew 1998 en artikel 3.26, lid 1, Wro.

Het provinciaal belang blijkt uit het feit dat de wetgever Provinciale Staten in artikel 9e, lid 1, Ew 1998 de bevoegdheid heeft gegeven om een inpassingsplan vast te stellen voor windturbines c.q. windturbineparken met een opgesteld vermogen van 5 tot en met 100 MW. Provinciale Staten geven in ieder geval toepassing aan deze bevoegdheid indien (a) een initiatiefnemer een voornemen voor de aanleg of uitbreiding van een windpark schriftelijk bij hen heeft gemeld en (b) de betrokken gemeente een aanvraag van die initiatiefnemer tot vaststelling dan wel wijziging van een bestemmingsplan ten behoeve van de realisatie van dat voornemen heeft afgewezen.

Zie: artikel 9e, lid 2, Ew 1998.

Van een dergelijke situatie is hier sprake. Initiatiefnemer heeft in juni 2012 een principeverzoek gedaan om een inpassingsplan vast te stellen voor de bouw van een windpark op de locatie Bijvanck. Dit verzoek is ingediend nadat in maart 2012 de gemeenteraad van Zevenaar een verzoek van de initiatiefnemer tot het wijzigen van de beheersverordening heeft afgewezen. De bevoegdheid van Provinciale Staten om een provinciaal inpassingsplan vast te stellen is daarmee reeds gegeven.

Los daarvan is de locatie Bijvanck al sinds jaar en dag in het provinciale beleid aangewezen als geschikte locatie voor windenergie.

Zie in dit verband het tijdpad onder II.

Uit de rechtspraak van uw Afdeling blijkt dat het feit dat het project is aangewezen in het provinciale beleid maakt dat sprake is van een provinciaal belang om een inpassingsplan vast te stellen.

Zie bijvoorbeeld: AbRvS 14 mei 2014, nr. 201310584/1/R6, r.o. 5, AbRvS 24 februari 2016, nr. 201501425/1/R6, r.o. 7, AbRvS 11 mei 2016, nr. 201503924/1/R6, r.o. 5.

Het provinciaal belang voor het vaststellen van een inpassingsplan voor Windpark Bijvanck is daarmee gegeven.

2 Appellanten 1D

a. Appellanten 1D betogen dat Provinciale Staten nooit hebben besloten dat Gedeputeerde Staten mogen starten met het voorbereiden van een inpassingsplan voor Windpark Bijvanck.

Reactie:

Provinciale Staten zijn niet verplicht om te beslissen dat Gedeputeerde Staten mogen starten met het voorbereiden van een inpassingsplan. Een dergelijke verplichting blijkt niet uit de Ew 1998 en ook niet uit de Wro. Integendeel, de Wro bepaalt uitsluitend dat een ontwerp-inpassingsplan ter inzage wordt gelegd. Dat betreft een bevoegdheid van Gedeputeerde Staten.

Gedurende de procedure zijn Provinciale Staten verder meerdere malen geconsulteerd. Daarbij is altijd benadrukt dat het uiteindelijk vaststellen van het inpassingsplan de bevoegdheid van Provinciale Staten is.

Indien uw Afdeling toch tot het oordeel komt dat Provinciale Staten verplicht zijn om te beslissen dat Gedeputeerde Staten mogen starten met het voorbereiden van een inpassingsplan, dan dient schending van deze verplichting gepasseerd te worden met toepassing van artikel 6:22 Awb. Provinciale Staten hebben immers op 24 mei 2017 het inpassingsplan vastgesteld, waardoor vast staat dat Provinciale Staten akkoord zijn met Windpark Bijvanck.

b. Appellanten 1D wijzen op het rapport van de Nationale Ombudsman van 25 oktober 2016, kenmerk 2016/096. In dit rapport wordt ingegaan op de wijze waarop de overheid moet communiceren met burgers (i.c. omwonenden van een windpark). Zo dient de overheid er zorg voor te dragen dat de burger gevraagd en ongevraagd de juiste informatie krijgt. Onder verwijzing naar de Wob-procedures stellen appellanten dat niet open en eerlijk wordt gecommuniceerd. Daarmee wordt gehandeld in strijd met het rapport van de ombudsman, aldus appellanten.

Reactie:

Op 6 december 2016 hebben Gedeputeerde Staten ingestemd met het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerp-omgevingsvergunning. Het College van Dijkgraaf en Heemraden van Waterschap Rijn en IJssel heeft op 30 december 2016 ingestemd met de ontwerp-waterveding. Deze ontwerpbesluiten hebben van 16 december 2016 tot en met 26 januari 2017 ter inzage gelegen. Daarbij hebben alle op de ontwerpbesluiten betrekking hebbende stukken die redelijkerwijs nodig zijn voor een beoordeling van de ontwerpen ter inzage gelegen. De stelling van appellant dat het hem aan volledige informatie ontbrak om tot een volledige beoordeling te komen van het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerp-omgevingsvergunning kan niet worden gevolgd.

Hetgeen appellanten naar voren hebben gebracht in verband met de procedures in het kader van de Wob leidt niet tot een andere conclusie. Hierbij is van belang dat in reactie op een verzoek op basis van de Wob gegevens zijn verstrekt. Tegen deze beslissing staat separaat bezwaar en beroep open. Deze beslissing is geen onderwerp van de onderhavige procedure.

Zie bijvoorbeeld: AbRvS 26 juli 2017, nr. 201605218/1/A1, r.o. 9 en AbRvS 2 juli 2014, nr. 201310947/1/R3.

c. Appellanten 1D betogen dat het planMER bij de Windvisie uitgaat van een referentieturbine met een masthoogte van 100 meter, een rotordiameter van 100 meter en een vermogen van 2,4 MW. Volgens appellanten zijn deze afmetingen/begrenzingsen ten onrechte niet opgenomen in de Windvisie. Nu het inpassingsplan is gebaseerd op de Windvisie dient het besluit tot vaststelling van het inpassingsplan te worden vernietigd, aldus appellanten.

Reactie:

Anders dan appellanten 1D stellen, maakt de keuze voor een referentieturbine niet dat de Windvisie grenzen had moeten stellen aan de omvang van de windturbines. In het planMER worden de effecten immers op een relatief hoog abstractieniveau bepaald. Op projectniveau dient uiteraard wel aandacht te zijn voor dit onderscheid.

Dit is voor Windpark Bijvanck ook gebeurd. Provinciale Staten hebben bij vaststelling van het bestreden besluit beoordeeld of realisering van Windpark Bijvanck op de aangevraagde locatie niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Daarbij zijn, mede naar aanleiding van de ingediende zienswijzen, de verschillende aan het inpassingsplan ten grondslag liggende onderzoeken naar de omgevings- en milieuaspecten betrokken. De omstandigheid dat de locatie van het windpark is

opgenomen in de Windvisie speelde bij de besluitvorming geen doorslaggevende rol. Realisering van het windpark op de aangevraagde locatie vormde geen gegeven.

d. Appellanten 1D voeren aan dat bij de beoordeling van de milieu-effecten sterk wordt geleund op milieuwetgeving zoals het Activiteitenbesluit. Volgens appellanten zijn in onderzoeken en medische literatuur voldoende aanwijzingen te vinden dat wonen in de buurt van windturbines een negatieve invloed kan hebben op de belevingswereld en de gezondheid van omwonenden. Door hier in de besluitvorming geen rekening mee te houden is het inpassingsplan volgens appellanten in strijd met 8.EVRM. Appellanten wijzen verder op de afstandseisen die in andere landen gelden en naar een uitspraak van het Hof van de deelstaat Beieren. In deze uitspraak is een verplichte afstandseis van 2 km neergelegd. Wanneer de rekenmethodiek van het Hof wordt toegepast, dan zou de afstandseis richting omwonenden 1850 meter moeten bedragen (10x de tiphoopte).

Reactie:

Ten aanzien van de vaststelling van het inpassingsplan is niet uitsluitend waarde gehecht aan het behalen van de normen als bedoeld in het Activiteitenbesluit. Op 24 maart 2017 is onderzoek gedaan naar de effecten van Windpark Bijvanck op de gezondheid. De resultaten van dit onderzoek zijn neergelegd in "Gezondheidsscan Windpark Bijvanck". De uitkomsten van de actualisatie zijn beschreven in paragraaf 2.6.4 van deze Zienswijzennota. De gezondheidsscan is bijlage 24 van het inpassingsplan.

Zie verder paragraaf III.10 van het verweerschrift.

Er is geen sprake van strijd met artikel 8 EVRM. Besluitvorming over een inpassingsplan ten behoeve van windenergie betekent per definitie een afweging van verschillende belangen, waaronder de belangen van de omwonenden met betrekking tot hun belevingswereld en gezondheidsaspecten.

AbRvS 2 augustus 2017, nr. 201607369/1/R6, r.o. 57.5; AbRvS 21 september 2016, nr. 201506265/1/A1, r.o. 3.4

Op basis van alle onderzoeksresultaten oordeelt het bevoegd gezag dat het windpark op deze locatie aanvaardbaar is. Het feit dat in andere landen een afstandseis verplicht wordt gesteld, doet daar niet aan af.

e. Appellanten 1D stellen dat de Crisis- en herstelwet heeft geleid tot een zeer lage bereidheid tot nadeelcompensatie bij de initiatiefnemer. Zij betogen in dit verband dat een aantal omwonenden € 600,= per jaar is geboden als vergoeding. In 2005 heeft de

rechtsvoorganger van initiatiefnemer nog € 5.000,= per jaar aangeboden als gedoogvergoeding, waarbij men diende af te zien van het indienen van een zienswijze.

Reactie:

Initiatiefnemer heeft niet € 600,= maar € 650,= per jaar aangeboden. Dit betreft een bijdrage in het kader van de omwonendenregeling. Anders dan appellant stelt vormt de omwonendenregeling geen schadevergoedingsregeling, maar een profijtregeling. Omwonenden die binnen een bepaalde afstand van het windpark wonen, krijgen van de initiatiefnemer een vrijwillige geldelijke bijdrage.

De omwonendenregeling moet strikt onderscheiden worden van een eventueel recht op nadeelcompensatie en laat deze onverlet. De stelling van appellant dat de Crisis- en herstelwet heeft geleid tot een zeer lage bereidheid tot nadeelcompensatie bij de initiatiefnemer kan niet worden gevolgd.

3 Appellant 1H

a. Appellant 1H betoogt dat Provinciale Staten nooit hebben besloten dat Gedeputeerde Staten mogen starten met het voorbereiden van een inpassingsplan voor Windpark Bijvanck.

Reactie:

Provinciale Staten zijn niet verplicht om te beslissen dat Gedeputeerde Staten mogen starten met het voorbereiden van een inpassingsplan. Een dergelijke verplichting blijkt niet uit de Ew 1998 en ook niet uit de Wro. Integendeel, de Wro bepaalt uitsluitend dat een ontwerp-inpassingsplan ter inzage wordt gelegd. Dat betreft een bevoegdheid van Gedeputeerde Staten.

Gedurende de procedure zijn Provinciale Staten meerdere malen geconsulteerd. Daarbij is altijd benadrukt dat het uiteindelijk vaststellen van het inpassingsplan de bevoegdheid van Provinciale Staten is.

Indien uw Afdeling toch tot het oordeel komt dat Provinciale Staten verplicht zijn om te beslissen dat Gedeputeerde Staten mogen starten met het voorbereiden van een inpassingsplan, dan dient schending van deze verplichting gepasseerd te worden met toepassing van artikel 6:22 Awb. Provinciale Staten hebben immers op 24 mei 2017 het inpassingsplan vastgesteld, waardoor vast staat dat Provinciale Staten akkoord zijn met Windpark Bijvanck.

b. Appellant 1H stelt dat het hem aan volledige informatie ontbrak om tot een volledige beoordeling te komen van het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerp-

omgevingsvergunning. Hij verwijst in dit verband naar de verzoeken om informatie die hij heeft ingediend op grond van de Wob.

Reactie:

Op 6 december 2016 hebben Gedeputeerde Staten ingestemd met het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerp-omgevingsvergunning. Het College van Dijkgraaf en Heemraden van Waterschap Rijn en IJssel heeft op 30 december 2016 ingestemd met de ontwerp-watervergunning. Deze ontwerpbesluiten hebben van 16 december 2016 tot en met 26 januari 2017 ter inzage gelegen. Daarbij hebben alle op de ontwerpbesluiten betrekking hebbende stukken die redelijkerwijs nodig zijn voor een beoordeling van de ontwerpen ter inzage gelegen. De stelling van appellant dat het hem aan volledige informatie ontbrak om tot een volledige beoordeling te komen van het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerp-omgevingsvergunning kan niet worden gevolgd.

Hetgeen appellanten naar voren hebben gebracht in verband met de procedures in het kader van de Wob leidt niet tot een andere conclusie. Hierbij is van belang dat in reactie op een verzoek op basis van de Wob gegevens zijn verstrekt. Tegen deze beslissing staat separaat bezwaar en beroep open. Deze beslissing is geen onderwerp van de onderhavige procedure.

Zie bijvoorbeeld: AbRvS 26 juli 2017, nr. 201605218/1/A1, r.o. 9 en AbRvS 2 juli 2014, nr. 201310947/1/R3.

c. Appellant 1H stelt dat bij besluitvorming onvoldoende rekening is gehouden met de GNN-strook op 10 m afstand van het park. Hij brengt in dit verband naar voren dat GNN stilte als kernkwaliteit heeft.

Reactie:

De vier windturbines zijn buiten het GNN geprojecteerd. Windturbine 1 en 2 staan op ruime afstand van het GNN (ruim 250 meter). Windturbine 3 en 4 staan op 60 meter afstand van de Didamsche Wetering, die deel uitmaakt van het GNN. De stelling van appellant dat op 10 meter afstand van het park een GNN-strook aanwezig is, is onjuist.

Figuur: Locatie windturbines (gele sterren) en GNN (donkergroen).

Het beschermingsregime van artikel 2.7.1.1 Omgevingsverordening is niet van toepassing op gronden die buiten GNN liggen. Dat betekent echter niet dat geen rekening is gehouden met de ligging van het windpark ten opzichte van het GNN. In het kader van een goede ruimtelijke ordening zijn de effecten van het windpark op het GNN onderzocht door Bureau Waardenburg. De resultaten van het onderzoek zijn neergelegd in de notitie "Effecten van windpark Bijvanck op het GNN/GO" (bijlage 8 bij de toelichting op het inpassingsplan). Uit deze notitie volgt dat Windpark Bijvanck zowel in de aanlegfase als in de gebruiksfase geen effecten heeft op de kernkwaliteiten van het GNN. Hierbij wordt nog opgemerkt dat het plangebied op de kaart van het GNN binnen deelgebied 38 (Liemers Oost) ligt. Anders dan appellant stelt is stilte hier niet aangewezen als kernkwaliteit.

d. Appellant 1H stelt dat vergunninghouder op grond van de omgevingsvergunning een lichtplan moet opstellen. De inhoud daarvan had volgens appellant neergelegd moeten worden in vergunningvoorschriften. Nu dit niet is gebeurd, hebben de provincie noch omwonenden invloed op de inhoud daarvan.

Reactie:

Ingevolge artikel 2.1, lid 1, Activiteitenbesluit dient degene die een inrichting drijft en weet of redelijkerwijs had kunnen weten dat door het in werking zijn dan wel het al dan niet tijdelijk buiten werking stellen van de inrichting nadelige gevolgen voor het milieu ontstaan of kunnen ontstaan, die gevolgen te voorkomen of te beperken voor zover voorkomen niet mogelijk is en voor zover dit redelijkerwijs van hem kan worden gevergd. Het gaat daarbij om gevolgen die niet of onvoldoende worden voorkomen of beperkt door naleving van de bij of krachtens het Activiteitenbesluit gestelde regels. Ingevolge het tweede lid, aanhef en onder h, wordt onder het voorkomen of beperken van het ontstaan van nadelige gevolgen voor het milieu als bedoeld in het eerste lid

verstaan het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het tot een aanvaardbaar niveau beperken van lichthinder.

Gelet op het feit dat de windturbines een tiphoogte kunnen hebben van 150 meter of is het op grond van internationale burgerluchtvaartregelgeving verplicht obstakelverlichting aan te brengen. Op 30 september 2016 heeft het ILT richtlijnen ten aanzien van verlichting van windturbines en -parken op het Nederlandse vasteland in relatie tot luchtvaartveiligheid gepubliceerd. Hierin is een aantal methoden beschreven die hinder door obstakelverlichting zoveel mogelijk tegengaan. Het gaat onder andere om het verminderen van de sterkte van de signaallichten en het 's nachts toestaan van vast brandende lichten in plaats van flitsende lichten. Ook mogen de lichten worden gedimd als het zicht op de molens goed is.

Ten tijde van de vaststelling van de omgevingsvergunning was nog niet duidelijk welk type windturbine exact geplaatst gaat worden. Om deze reden was het niet mogelijk om een verlichtingsplan bij de vergunning te voegen. De stelling van appellant dat het verlichtingsplan neergelegd had moeten worden in de vergunningvoorschriften kan niet worden gevolgd.

Bijlage C van de omgevingsvergunning bevat de voorschriften en aandachtspunten voor het oprichten van de inrichting. Op grond hiervan is een verlichtingsplan verplicht gesteld. Daarbij is voorgeschreven dat als uitgangspunt geldt dat niet meer verlichting toegepast mag worden dan noodzakelijk is voor de luchtvaartveiligheid. Met dit voorschrift worden de belangen van omwonenden geborgd. Het verlichtingsplan dient tenminste drie weken voordat met de bouw wordt gestart ter beoordeling en goedkeuring door het bevoegd gezag te zijn ontvangen.

V. Conclusie

Gelet op het vorenstaande komen verweerders tot de conclusie dat de besluitvorming over het Windpark Bijvanck tot stand is gekomen op basis van zorgvuldig onderzoek. Na afweging van alle bij het windpark betrokken belangen hebben zij in redelijkheid tot de bestreden besluiten kunnen komen.

Verweerders concluderen tot ongegrondverklaring van de beroepen.

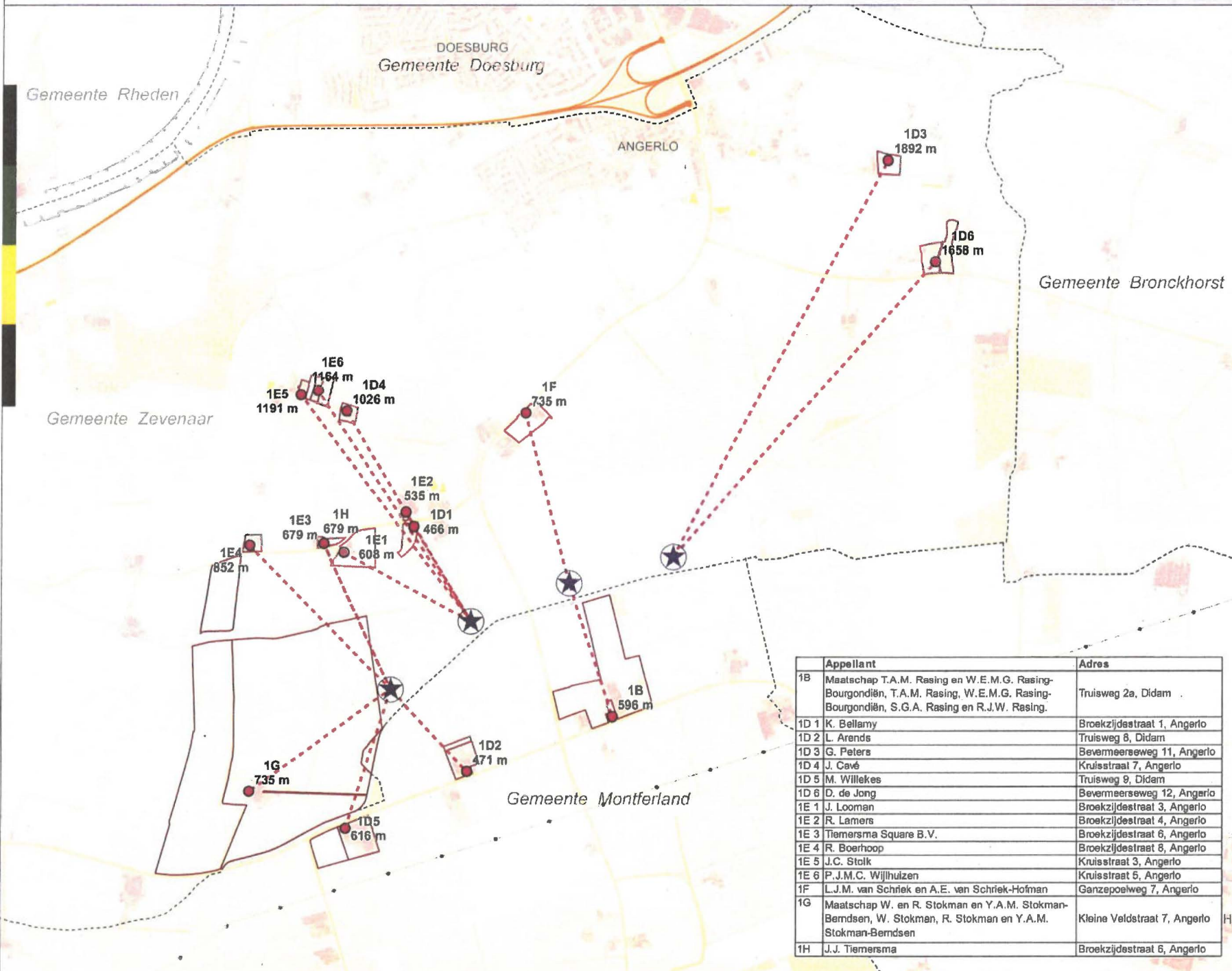
Den Haag, 4 september 2017

Advocaat

behandeld door	R.J.J. Aerts
correspondentie	Postbus 11756, 2502 AT Den Haag
telefoon	(070) 515 39 45
fax	(070) 515 31 42
e-mail	rjj.aerts@pelsrijcken.nl
zaaknr	11006752

Bijlage 1

- Legenda**
- Appellant
 - ★ Windturbine
 - Afstand dichtsbijzijnde windturbine
 - Kad. perceel appellant

Appellant	Adres
1B	Maatschap T.A.M. Rasing en W.E.M.G. Rasing-Bourgondiën, T.A.M. Rasing, W.E.M.G. Rasing-Bourgondiën, S.G.A. Rasing en R.J.W. Rasing.
1D 1	K. Bellamy
1D 2	L. Arends
1D 3	G. Peters
1D 4	J. Cavé
1D 5	M. Willekes
1D 6	D. de Jong
1E 1	J. Looman
1E 2	R. Lamers
1E 3	Tiemersma Square B.V.
1E 4	R. Boerhoop
1E 5	J.C. Stolk
1E 6	P.J.M.C. Wijlhuizen
1F	L.J.M. van Schriek en A.E. van Schriek-Hofman
1G	Maatschap W. en R. Stokman en Y.A.M. Stokman-Bermdsen, W. Stokman, R. Stokman en Y.A.M. Stokman-Bermdsen
1H	J.J. Tiemersma

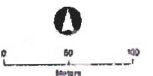
Beroepschriftnummer: 1B

Adres:
Truisweg, 2a
6941SK Didam

Afstand dichtbijzijnde
windturbine: 596 meter

Legenda

- Appellant
- ▭ Kad. perceel appellant

Cartograaf: A.G.M. van Dael
Projectnummer: 1708-3950
Datum: 30-08-2017

Beroepschriftnummer: 1D1

Adres:
Broekzijdestraat, 1
6986CK Angerlo

Afstand dichtbijzijnde
windturbine: 466 meter

Legenda

- Appellant
- ▭ Kad. perceel appellant

Cartograaf: A.G.M. van Daal
Projectnummer: 208-3950
Datum: 8-2017

Beroepschriftnummer: 1D2

Adres:
Truisweg, 8
6941SK Didam

Afstand dichtbijzijnde
windturbine: 471 meter

Legenda

- Appellant
- ▭ Kad. perceel appellant

0 50 100
meter

Cartograaf: A.G.M. van Doel
Projectnummer: 1708-3950
Datum: 30-08-2017

Beroepschriftnummer: 1D3

Adres:
Bevermeerseweg, 11
6986BK Angerlo

Afstand dichtbijzijnde
windturbine: 1892 meter

Legenda

- Appellant
- ▭ Kad. perceel appellant

Certificaat: A.G.M. van Deel
Projectnummer: 08-3950
Datum: 18-2017

Beroepschiffnummer: 1D4

Adres:
Kruisstraat, 7
6986CL Angerlo

Afstand dichtbijzijnde
windturbine: 1026 meter

Legenda

- Appellant
- Kad. perceel appellant

Cartograaf: A.G.M. van Dael
Projectnummer: 1708-3950
Datum: 30-06-2017

Beroepschriftnummer: 1D5

Adres:
Truisweg, 9
6941SK Didam

Afstand dichtbijzijnde
windturbine: 616 meter

Legenda

- Appellant
- ▭ Kad. perceel appellant

0 50 100
Meters

Cartograaf: A.G.M. van Dael
Projectnummer: 108-3950
Datum: 18-2017

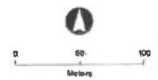
Beroepschrijftnummer: 1D6

Adres:
Bevermeerseweg, 12
6986BL Angerlo

Afstand dichtbijzijnde
windturbine: 1658 meter

Legenda

- Appellant
- ▭ Kad. perceel appellant

Cartograaf: A.G.M. van Deel
Projectnummer: 1708-3950
Datum: 30-08-2017

Beroepschriftnummer: 1E1

Adres:
Broekzijdestraat, 3
6986CK Angerlo

Afstand dichtbijzijnde
windturbine: 608 meter

Legenda

- Appellant
- ▭ Kad. perceel appellant

0 50 100
meter

Cartograaf: A.G.M. van Dael

Projectnummer: 18-3950

Datum: 18-2017

Beroepschriftnummer: 1E2

Adres:
Broekzijdestraat, 4
6986CK Angerio

Afstand dichtbijzijnde
windturbine: 535 meter

Legenda

- Appellant
- ▭ Kad. perceel appellant

0 50 100
Meters

Cartograaf: A.G.M. van Doel
Projectnummer: 1708-3950
Datum: 30-08-2017

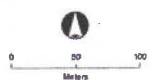
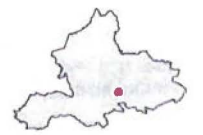
Beroepschriftnummer: 1E3

Adres:
Broekzijdestraat, 6
6986CK Angerlo

Afstand dichtbijzijnde
windturbine: 679 meter

Legenda

- Appellant
- Kad. perceel appellant

Cartograaf: A.G.M. van Daal
Projectnummer: 18-3950
Datum: 18-2017

Beroepschriftnummer: 1E4

Adres:
Broekzijdestraat, 8
6986CK Angerlo

Afstand dichtbijzijnde
windturbine: 852 meter

Legenda

- Appellant
- ▭ Kad. perceel appellant

0 50 100
Meters

Cartograaf: A.G.M. van Dael
Projectnummer: 1708-3950
Datum: 30-08-2017

Beroepschriftnummer: 1E5

Adres:
Kruisstraat, 3
6986CL Angerlo

Afstand dichtbijzijnde
windturbine: 1191 meter

Legenda

- Appellant
- ▭ Kad. perceel appellant

Cartograaf: A.G.M. van Dael
Projectnummer: 16-3950
Datum: 8-2017

Beroepschriftnummer: 1E6

Adres:
Kruisstraat, 5
6986CL Angerlo

Afstand dichtbijzijnde
windturbine: 1164 meter

Legenda

- Appellant
- Kad. perceel appellant

Cartograaf: A.G.M. van Dael
Projectnummer: 1708-3950
Datum: 30-08-2017

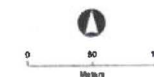
Beroepschriftnummer: 1F

Adres:
Ganzepoelweg, 7
6986CM Angerlo

Afstand dichtbijzijnde
windturbine: 735 meter

Legenda

- Appellant
- ▭ Kad. perceel appellant

Cartograaf: A.G.M. van Dael
Projectnummer: 18-3950
Datum: 3-2017

Beroepschriftnummer: 1G

Adres:
Kleine Veldstraat, 7
6986CJ Angerlo

Afstand dichtbijzijnde
windturbine: 735 meter

Legenda

- Appellant
- ▭ Kad. perceel appellant

Cartograaf: A.G.M. van Dael
Projectnummer: 1708-3950
Datum: 30-08-2017

Beroepschriftnummer: 1H

Adres:
Broekzijdestraat, 6
6986CK Angerlo

Afstand dichtbijzijnde
windturbine: 679 meter

Legenda

- Appellant
- ▭ Kad. perceel appellant

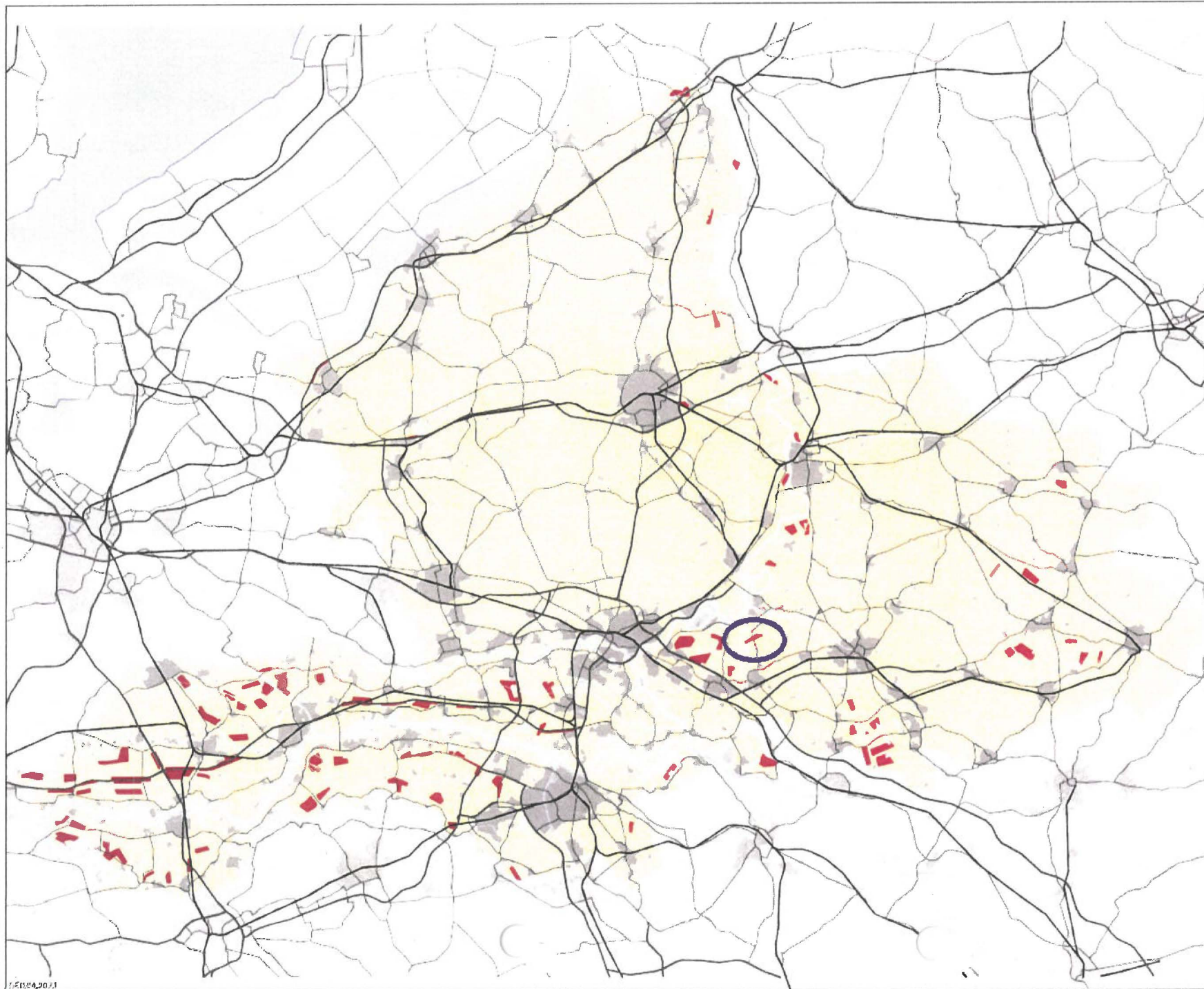

0 50 100
meter

Cartograaf: A.G.M. van Daal
Projectnummer: 18-3950
Datum: 18-2017

BIJLAGE 2

Kaart 5: Windenergie

LEGENDA

WINDENERGIE

 Zoekgebied windenergie

provincie
GELDERLAND

Dienst REW

Afdeling RO

Bron: Prov. Gelderland

28 oktober 2004

Vormgeving: J. Gerrits

BIJLAGE 3

Stadsregio Arnhem Nijmegen

Regionaal Plan 2005-2020

provincie
GELDERLAND

STADSREGIO
ARNHEM NIJMEGEN

Inleiding

In dit deel C: Beleid van het Regionaal Plan zijn specifieke beleidsregels opgenomen die voor het realiseren van de in deel B omschreven ambities bij de uitwerking van gemeentelijke plannen moeten worden toegepast. Per beleidsthema is de doelstelling opgenomen die met beleidsinzet wordt beoogd. Om de samenhang met het streekplanbeleid op elk thema te zien, is het streekplanbeleid per thema beknopt samengevat. De tijdshorizon van deel C is 2005-2015. Bij de uitwerking van plannen dienen gemeenten het generieke beleid van andere overheden, in het bijzonder het Streekplan Gelderland 2005 en het Provinciaal Omgevingsplan Limburg 2006, te volgen, voorzover geen sprake is van een nadere uitwerking in dit Regionaal Plan. Aan de samenvattingen van het streekplan kunnen geen rechten worden ontleend, maar moet het streekplan zelf worden geraadpleegd.

De regiospecifieke beleidsregels van de stadsregio zijn, voorzover ruimtelijk vertaalbaar, op de 'Beleidskaart Regionaal Plan' weergegeven. In de tekst zijn de legenda-eenheden op de beleidskaart, die betrekking hebben op de beleidsregels, in *cursief* weergegeven. De beleidsregels zijn essentiële beleidsuitspraken, die alleen door besluiten van de KAN-raad kunnen worden herzien met goedkeuring door Gedeputeerde Staten. Plannen zullen worden getoetst aan deze essentiële beleidsuitspraken.

Een aantal thema's uit het streekplan, die ook in de stadsregio spelen, worden in dit beleidskader niet herhaald. Dat zijn de zandwinning op de H1 locatie bij Beuningen, defensie terreinen, duurzame energievoorziening, bouwstoffen, energieproductie uit biomassa, bodem als energiebron, baggerspecie en windturbines. Voor deze onderwerpen geldt onverkort het streekplan. Voor de windturbines wordt gezocht naar het benutten van de door de provincie Gelderland aangewezen zoekzones voor windenergie.

4. Landschap

Doelstelling

Ruimtelijke ontwikkelingen afstemmen op aanwezige landschapkenmerken en laten bijdragen aan het verbeteren van de landschappelijke kwaliteit door het instandhouden van de variatie aan landschappen, het behouden van waardevolle open gebieden, het versterken van de samenhang in waardevolle landschappen en het verbeteren van de kwaliteit en toegankelijkheid van het landschap.

Streekplan Gelderland 2005

De ontwikkeling van gebruiksfuncties, zoals woningbouw, de aanleg van bedrijventerreinen en natuurontwikkeling, moet bijdragen aan verbetering van de landschappelijke samenhang. Dat vergt een ontwerpaanpak waarbij de ruimtelijke ingrepen zijn afgestemd op de omgevingskenmerken. Onderscheid is gemaakt in waardevolle open gebieden, die onderdeel zijn van het groenblauwe raamwerk, en waardevolle landschappen. In de waardevolle open gebieden zijn geen ruimtelijke ingrepen toegestaan die de openheid aantasten, zoals nieuwbouwllocaties. Voor kleinere ingrepen geldt de 'nee, tenzij'- benadering.

Voor de waardevolle landschappen moeten de kernkwaliteiten worden versterkt en geldt een 'ja, mits'- benadering voor het toevoegen van nieuwe bouwllocaties en andere ruimtelijke ingrepen. Nieuwe bebouwing moet passen binnen de door de regio bepaalde zoekzones voor verstedelijking. Voor het accommoderen van de behoefte aan landelijk wonen wordt primair uitgegaan van functieverandering van vrijgekomen gebouwen in het buitengebied. Het is denkbaar dat er daarnaast voor het accommoderen van de regionale behoefte aan landelijk wonen in het multifunctionele gebied 'zoekzones landschappelijke versterking' worden toegepast voor het toevoegen van een beperkt aantal woningen of kleinschalige woon-/werkcombinaties in lage dichtheden, passend in de landschappelijke structuur en bijdragend aan landschappelijke versterking. In het streekplan zijn de kernkwaliteiten van de waardevolle landschappen beschreven. Buiten de waardevolle landschappen kiest de provincie een terughoudende rol en verwacht van regionaal samenwerkende gemeenten dat zij bij de afweging van nieuwe ontwikkelingen rekening houden met de provinciale landschapsvisie. Specifiek voor de escomplexen en andere open gebieden van middelgrote schaal wordt en bijzondere verantwoordelijkheid van gemeenten verwacht, met als aanbeveling 'handhaving van het open karakter'.

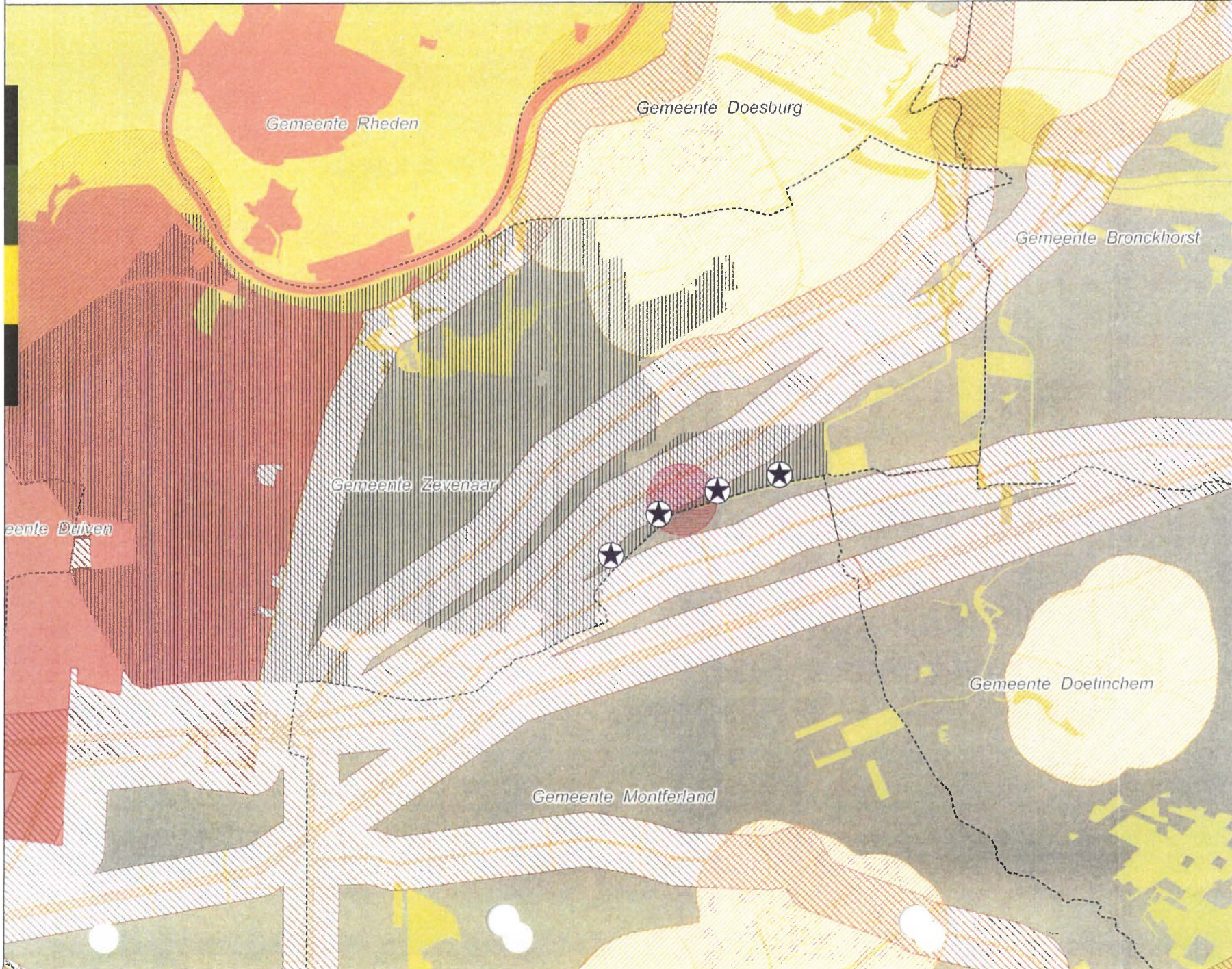
Voor de stadsregio zijn vijf groene wiggan onderscheiden als landschappelijke overgangen tussen het Veluwemassief en de randgebieden met als doel dat de krans van dorpen en steden niet dichtsluit en volledig versteent. Daarnaast zijn drie nader

te begrenzen ecologische poorten aangewezen, die daarna onderdeel zullen zijn van het groenblauwe raamwerk. Per groene wig moet gebiedsplan worden opgesteld.

Beleidsregels Stadsregio landschap:

- 4.1 In aanvulling op het Streekplan Gelderland 2005 zijn gebieden op de Beleidskaart aangegeven als 'Waardevol Landschap', waarvoor het beleid uit het Streekplan Gelderland 2005 van toepassing is. De kernwaarden voor deze gebieden zullen nader worden bepaald.
- 4.2 De ruimtelijke ontwikkelingsstrategie 'Handhaven van het open karakter' uit het Streekplan Gelderland 2005 geldt, met uitzondering van het thema windenergie, in aanvulling op de waardevolle open gebieden en waardevolle landschappen uit het streekplan, voor de volgende gebieden:
 - De open kom ten noorden van de A12 tussen Duiven/ Zevenaer en Giesbeek
 - De es ten noorden van Loo in de gemeente Duiven
 - De open kom Het Broek ten noorden van Gendt
 - De open kom Het Beuningse VeldDe open kom ten noorden van de A12 tussen Duiven/ Zevenaer/Giesbeek zal met de inpassing van andere functies en de stad-land overgang nader worden begrensd.
- 4.3 In de als 'Zoekzones landschapversterking' aangeduide gebieden is verspreide nieuwbouw van woningen of kleinschalige woon-/werkcombinaties en buitenplaatsen mogelijk, mits niet in het groen-blauwe raamwerk op basis van een door Gedeputeerde Staten en het Dagelijks Bestuur van de stadsregio goedgekeurde integrale gebiedsvisie. Aan de gebiedsvisie worden de volgende eisen gesteld: een landschapsarchitectonische gebiedsanalyse waarin gerelateerd aan landschappelijke kernkwaliteiten en aan gebiedsdoelen (bijvoorbeeld GIOS, groene wiggan, waardevolle landschappen, ecologische verbindingzone's etc.) is uitgewerkt hoe met nieuw rood substantieel wordt bijdragen aan versterking van de kwaliteiten van het gebied als geheel en van het te ontwikkelen (deel)gebied in het bijzonder. Ook dient de visie voor het te ontwikkelen (deel)gebied aan te tonen dat de integrale uitvoering financieel wordt gegarandeerd.
- 4.4 Binnen en buiten de waardevolle landschappen wordt, als onderdeel van de in deel B beschreven ambities voor een ontwikkelingsgerichte landschapsstrategie, in bestemmingsplannen en landschapontwikkelingsplannen en bij ruimtelijke ingrepen door het toevoegen van (kleine) landschapselementen bijgedragen aan een samenhangende groenstructuur en het versterken van kwaliteiten van het landschap en door het intensiveren van het recreatief routenetwerk aan het voor de recreant aantrekkelijker en toegankelijker maken van gebieden.

Bijlage 4

Legenda

- ★ Windturbine
- Windenergie aandachtsgebied
- Windenergie locaties
- Windenergie solitaire windturbines uitgesloten
- Windenergie uitgesloten vanwege wettelijke beperkingen
- Windenergie mogelijk
- Windenergie niet-kansrijk
- Windenergie uitgesloten wegens provinciale doelen

Cartograaf: G.M. van Dael
Projectnummer: 1708-3950
Datum: 29-08-2017

Bijlage 5

Windpark Bijvanck

Met wind valt een wereld te winnen

Nederland heeft altijd wind mee als het gaat om windenergie: het land is vlak en het waait er vaak. Dit maakt ons land zeer geschikt om windenergie op te wekken. De overheid wil duurzame energie stimuleren en innovatie van duurzame energietechnieken bevorderen. Ook in Gelderland. Momenteel onderzoekt de provincie de mogelijkheid om vier windturbines te bouwen in uw omgeving, het open gebied tussen Angerlo en Loil. Raedthuys Windenergie, een onderneming die duurzame energieprojecten realiseert, wil hier een windpark realiseren: Windpark Bijvanck. De ontwikkeling van een windpark kost behoorlijk wat tijd. In deze periode willen wij u regelmatig informeren over de vorderingen. Dat doen we via nieuwsbrieven en onze website. In deze eerste nieuwsbrief vindt u informatie over de achtergrond van het project, de stappen om tot het windpark te komen en over de rol van Raedthuys. Als wij de wind mee hebben, kan Windpark Bijvanck in 2017 worden gebouwd. Wij houden u graag op de hoogte!

Arthur Vermeulen, directeur Raedthuys Windenergie

Landelijke doelstelling

De overheid streeft er naar om in 2020 14% van alle energie die we in Nederland gebruiken op een duurzame manier op te wekken. In 2050 moet dat zelfs 100% zijn. Het Rijk en de provincies hebben met elkaar afgesproken hoe zij deze doelstelling gaan halen. Windenergie kan voor een belangrijk deel in deze doelstelling voorzien. Met die achtergrond onderzoekt de provincie Gelderland de mogelijkheden om een windenergieproject te realiseren in uw omgeving.

Windpark Bijvanck

De locatie Bijvanck, net ten zuiden van Angerlo, maakt deel uit van de zoekzone windenergie in het provinciale Streekplan Gelderland 2005. Dit houdt in dat de provincie deze plek heeft aangewezen als een mogelijk geschikte locatie voor de realisatie van een of meerdere windturbines. Het streekplan krijgt binnenkort een opvolger: de Gelderse Omgevingsvisie. De Omgevingsvisie is nog niet definitief. In de ontwerpversie is de locatie Bijvanck opgenomen als locatie in onderzoek.

Een aantal grondeigenaren langs de Didamsche Wetering zag de mogelijkheden in dit gebied als een kans. Ook Raedthuys zag deze kans en in 2006 is afgesproken om samen te werken aan

de realisatie van Windpark Bijvanck. Raedthuys ontwikkelt en exploiteert de windturbines. De grondeigenaren krijgen een vergoeding voor het beschikbaar stellen van de grond. Het is de bedoeling dat de vier turbines aan de noordzijde van de Didamsche Wetering aan weerszijden van de Bijvanckbrug worden geplaatst. Het gaat om grote, moderne windturbines die in dit gebied op verantwoorde wijze duurzame elektriciteit produceren.

Procedures

Om na te gaan of de windturbines daadwerkelijk gerealiseerd kunnen worden en om de daarvoor benodigde vergunningen te verkrijgen, moet er een aantal procedures doorlopen worden.

Bestemmingsplan

Het bestemmingsplan van de gemeente Zevenaar staat geen windmolens toe. Raedthuys heeft de gemeente Zevenaar verzocht om het bestemmingsplan te herzien om de realisatie van Windpark Bijvanck mogelijk te maken. De gemeente heeft aan Raedthuys medegedeeld dat er geen medewerking wordt verleend aan het herzien van het bestemmingsplan voor de locatie Bijvanck.

Inpassingsplan

Raedthuys heeft na deze gemeentelijke afwijzing de provincie Gelderland gevraagd een inpassingsplan te maken. Dit is een provinciaal bestemmingsplan waarop gemeenten hun bestemmingsplannen moeten afstemmen. Een belangrijke vraag in dit plan is of de windturbines ruimtelijk inpasbaar zijn. Daarvoor onderzoekt de provincie de effecten van de windturbines op bijvoorbeeld de natuur, het landschap en de werking van de radar van Defensie. Ook kijkt ze naar effecten als hinder door geluid en slagschaduw (schaduw van de wieken op de grond) en de veiligheid voor de omgeving. Voordat Provinciale Staten het inpassingsplan vaststellen is er een inspraakperiode. Deze inspraakperiode zal naar verwachting medio 2014 plaatsvinden. De provincie zal dit tijdig aankondigen in de regionale krant.

Omgevingsvergunning

Na het inpassingsplan is er een omgevingsvergunning nodig. Dit is een samenvoeging van de bouwvergunning en milieuvergunning. Deze procedure duurt ongeveer zes maanden. Als ook de omgevingsvergunning rond is, kunnen verdere stappen worden ondernomen. We houden u op de hoogte van de voortgang.

De Raedthuys Groep

De Raedthuys Groep begon in 1995 met de realisatie van windenergie projecten op Nederlandse bodem. Inmiddels is zij uitgegroeid tot een keten van ondernemingen die de kracht van alle specialismen bundelt: van ontwikkeling, financiering, verzekering, bouw en beheer van duurzame energieprojecten tot de levering van duurzame energie aan consumenten en bedrijven. In samenwerking met grondeigenaren - voornamelijk agrariërs - en gemeenten heeft Raedthuys Windenergie inmiddels tientallen windturbines gebouwd. Deze windturbines zijn goed voor 92 MW geïnstalleerd vermogen en produceren voldoende groene stroom om circa 57.500 huishoudens jaarlijks van energie te voorzien. Binnen haar energieprojecten zoekt Raedthuys altijd naar mogelijkheden voor financiële participatie. Op die manier kunt u ook profiteren van het project. Als beleggingsmiddel kunt u denken aan obligaties. Maar u kunt ook groene stroom afnemen, door bijvoorbeeld een windwissel aan te schaffen. Meer informatie over Raedthuys en het project Bijvanck is te vinden op www.windparkbijvanck.nl of www.raedthuys.nl. Hier kunt u ook zien welke projecten Raedthuys in de loop van de jaren heeft gerealiseerd.

Verspreiding nieuwsbrief

U ontvangt deze nieuwsbrief omdat u in de omgeving van het te bouwen Windpark Bijvanck woont of op een andere manier betrokken zou kunnen zijn. We nodigen u van harte uit om deze nieuwsbrief door te sturen naar andere geïnteresseerden. Heeft u deze nieuwsbrief via iemand anders ontvangen en wilt u zich aanmelden? Dat kan. Stuur een mail naar: windparkbijvanck@raedthuys.nl. Vermeld in het onderwerp "nieuwsbrief Windpark Bijvanck". U kunt zich hier ook afmelden voor de nieuwsbrief of doorgeven dat u de nieuwsbrief voortaan digitaal wilt ontvangen.

Vragen, opmerkingen of meer informatie?

Neem gerust contact met ons op, we staan u graag te woord.

Dirk Jan Matthijsse
Projectleider

Raedthuys Windenergie B.V.
Postbus 3141, 7500 DC Enschede
T 053 - 434 12 00
E windparkbijvanck@raedthuys.nl
www.windparkbijvanck.nl
www.raedthuys.nl

Windpark Bijvanck

Met wind valt een wereld te winnen

Afgelopen november ontving u onze eerste nieuwsbrief, waarin we u informeerden over de plannen om vier windturbines te bouwen in het open gebied tussen Angerlo en Loil. Inmiddels zijn we een paar maanden verder en willen we u graag bijpraten over een aantal ontwikkelingen. In deze tweede nieuwsbrief vertellen we u meer over de huidige stand van zaken, onze samenwerkingsovereenkomst met de provincie Gelderland en de participatiemogelijkheden.

Onderzoeken

Om het windpark te kunnen realiseren moet er een aantal onderzoeken worden uitgevoerd. Hieronder leest u meer over de betreffende onderzoeken en de huidige status. Voor alle onderzoeken geldt dat we u hier graag verder over informeren tijdens de informatieavond die wij gaan organiseren.

Vormvrije MER

In een milieueffectrapportage (MER) worden de effecten op het milieu (en de omgeving) op een rij gezet. Het opstellen van een MER is echter niet altijd verplicht. Omdat Windpark Bijvanck kleiner is dan 15 megawatt en uit minder dan 10 windturbines bestaat hoeft er niet direct een MER gemaakt te worden, maar volstaat een vormvrije MER-beoordeling. Dit houdt in dat er op dit moment wordt onderzocht of de vier turbines belangrijke nadelige gevolgen hebben voor het milieu. Mocht blijken dat dit het geval is, dan zal er vervolgens alsnog een MER worden opgesteld. De vormvrije MER-beoordeling wordt uitgevoerd door Bureau Bosch & Van Rijn uit Utrecht. Zij zijn gespecialiseerd in milieu- en ruimtelijke procedures voor windparken.

Archeologisch onderzoek

Dit is voor Raedthuys het eerste project waarbij archeologisch onderzoek is gedaan, uitgevoerd door de Archeodienst uit Zevenaar. Door middel van een bureauonderzoek is de archeologische verwachting - oftewel: is er een kans op de aanwezigheid op vindplaatsen - bepaald. Archeologische vindplaatsen zijn terreinen waarvan bekend is dat er zich historische resten bevinden, zoals sporen van een oude neder-

zetting. Op de plaatsen waar de windturbines moeten komen en op de route van het pad zijn 28 boringen gedaan. Bij de boringen is een restgeul aangetroffen, waarbij het beddingzand een halve meter dieper ligt dan bij andere boringen. Dit zou een oude geul van de Rijn kunnen zijn. Deze restgeul is opgevuld met komklei en veen. Op de plekken van de windturbines zijn intacte grondlagen aangetroffen en wordt geadviseerd om vervolgonderzoek te doen. Dit vervolgonderzoek is nodig om de aan- of afwezigheid van een archeologische vindplaats aan te tonen.

Overige onderzoeken

Naast het archeologisch onderzoek is ook onderzoek gedaan naar de effecten op het gebied van geluid, slagschaduw, externe veiligheid (kwantitatieve risicoanalyse), landschap en ecologie. De conclusies van deze studies worden gepresenteerd op de informatieavond.

Informatieavond

Wij merken dat de ontwikkeling van het windpark in de belangstelling staat. Zodra alle onderzoeken ten behoeve van het windpark zijn afgerond zullen wij een informatieavond organiseren voor omwonenden en belangstellenden. Tijdens deze inloopavond zullen we iedereen uitgebreid informeren en is er de gelegenheid om vragen te stellen. Deze informatieavond zal naar verwachting in het najaar plaatsvinden en zal vooraf via verschillende (lokale) media worden aangekondigd. Naast de presentatie van de uitkomsten van de onderzoeken is er op deze avond ook gelegenheid om uw ideeën over participatie met ons te delen. De provincie is aanwezig om u te informeren over de planologische procedures.

Samenwerkingsovereenkomst provincie Gelderland en Raedthuys

Afgelopen mei hebben de provincie Gelderland (GS) en Raedthuys een samenwerkingsovereenkomst ondertekend. In de overeenkomst zijn de rolverdeling en verantwoordelijkheden tussen de provincie en Raedthuys vastgelegd. Ook staat hierin vermeld onder welke voorwaarde de provincie haar planologische medewerking tot het vaststellen van het inpassingsplan verleent. Raedthuys neemt de kosten en risico's van het inpassingsplan voor haar rekening. Of het inpassingsplan uiteindelijk door Provinciale Staten zal worden vastgesteld zal naar verwachting in 2015 of 2016 duidelijk worden.

Participatie: wij kunnen uw hulp goed gebruiken

Binnen onze energieprojecten zoeken we altijd naar mogelijkheden voor financiële participatie. We vinden het namelijk belangrijk dat iedereen, en in het bijzonder omwonenden, kan profiteren van het project. Participeren kan bijvoorbeeld door één of meerdere obligaties aan te schaffen.

Maar we staan ook altijd open voor uw eigen ideeën en zoeken bovendien graag de samenwerking met lokale partijen. Een mooi voorbeeld hiervan vinden we in Deventer, waar de Deventer Energie Coöperatie (DEC) deelneemt in Windpark Kloosterlanden. De coöperatie wordt voor één kwart eigenaar van het windpark. Leden kunnen via de coöperatie één of meerdere participaties aanschaffen en verdienen op deze manier geld door te investeren in duurzame energie. Op deze manier maakt DEC het mogelijk dat inwoners en bedrijven in Deventer en omstreken zelf de voordelen genieten van de nieuwe, lokale productie van duurzame energie. Ook in de omgeving van Windpark Bijvanck onderzoeken we graag de mogelijkheden voor lokale initiatieven. Als omwonende nodigen wij u dan ook van harte uit om uw wensen en suggesties kenbaar te maken, zodat het mogelijk wordt een plan uit te werken dat optimaal rekening houdt met uw eigen ideeën. Tijdens de inloopavond hebt u de gelegenheid uw ideeën hierover kenbaar te maken. U mag ook altijd contact met ons opnemen door te mailen of bellen met Dirk Jan Matthijssse: **053 - 4341200** of **d.j.matthijssse@raedthuys.nl**. Doet u mee?

Verspreiding nieuwsbrief

U ontvangt deze nieuwsbrief omdat u in de omgeving van het te bouwen Windpark Bijvanck woont of op een andere manier betrokken zou kunnen zijn. We nodigen u van harte uit om deze nieuwsbrief door te sturen naar andere geïnteresseerden. Heeft u deze nieuwsbrief via iemand anders ontvangen en wilt u zich aanmelden? Dat kan.

Stuur een mail naar:

windparkbijvanck@raedthuys.nl. Vermeld in het onderwerp "nieuwsbrief Windpark Bijvanck". U kunt zich op deze manier ook afmelden voor de nieuwsbrief of doorgeven dat u de nieuwsbrief voortaan digitaal wilt ontvangen.

Vragen, opmerkingen of meer informatie?

Neem gerust contact met ons op, we staan u graag te woord.

Dirk Jan Matthijssse
Projectleider

Raedthuys Windenergie B.V.
Postbus 3141, 7500 DC Enschede
T 053 - 434 12 00
E windparkbijvanck@raedthuys.nl

www.windparkbijvanck.nl
www.raedthuys.nl

Windpark Bijvanck

Dit is de derde nieuwsbrief over Windpark Bijvanck. In deze editie blikken we terug op de ontwikkelingen van de afgelopen maanden. Ook kijken we vooruit op het vervolg van de procedure. Zo hopen we u een goed beeld te geven van de stand van zaken rondom deze vier windturbines.

Coalitieakkoord Gelderland

Zoals u waarschijnlijk weet zijn er in maart van dit jaar verkiezingen geweest voor het bestuur van de provincie. Sinds april vormen vier partijen (VVD, CDA, D66 en PvdA) het dagelijks bestuur van de provincie Gelderland. Zij hebben gezamenlijk een coalitieakkoord geschreven. Daarin staat waar het College van Gedeputeerde Staten (GS) tot de volgende verkiezingen in 2019 aan werkt. Het coalitieakkoord heeft als titel 'Ruimte voor Gelderland'. Meer informatie hierover kunt u vinden op www.gelderland.nl/coalitieakkoord.

Ook voor de realisatie van Windpark Bijvanck is het coalitieakkoord van belang. Duidelijk is aangegeven dat de afspraken uit de Windvisie overeind blijven.

Archeologisch onderzoek

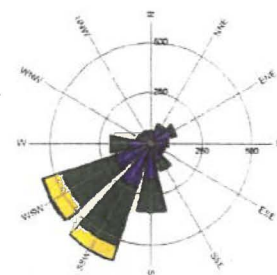
In juli 2014 is een verkennend archeologisch onderzoek uitgevoerd. Op grond van de resultaten van dit onderzoek is er eind juni 2015 een archeologisch vervolgonderzoek uitgevoerd. Op vier plekken werd een sleuf van 4 meter breed gegraven tot op het rivierduinzand. Gezocht is naar sporen - zoals paalgaten, kuilen, greppels, haardplaatsen, ovens en waterputten - uit bijvoorbeeld de Romeinse tijd. Hoewel het onderzoeksrapport nog moet worden afgerond, is duidelijk dat er geen sporen van archeologische waarde zijn aangetroffen. Zodra het onderzoeksrapport gereed is, naar verwachting in augustus, kunt u deze vinden onder downloads op www.windparkbijvanck.nl/FAQ.

Genoeg wind

Met een Lidar-installatie wordt de windsnelheid en windrichting gemeten tot op een hoogte van 300 meter. Onder begeleiding van Ecofys, een consultancybedrijf op het gebied van duurzame energie, is een jaar lang gemeten op de locatie van Windpark Bijvanck. De resultaten van de meting zijn omgerekend naar een langjarig windprofiel. Hieruit blijkt een gemiddelde windsnelheid van 6,5 m/s op een hoogte van 100 meter en 6,9 m/s op 120 meter boven maaiveld.

Aan de hand van de windsnelheden heeft Ecofys bepaald welke productie per jaar op deze locatie is te verwachten. Vier windturbines van het type Alstom ECO122 op een ashoogte van 119 meter produceren samen 37,4 GWh per jaar. Dit is vergelijkbaar met het jaarlijks verbruik van ruim 10.000 huishoudens! Ook u kunt, als het windpark er komt straks stroom afnemen van deze windmolens door klant te worden bij Pure Energie.

Uit onderstaande 'Energieroois' blijkt dat de wind op de locatie van Windpark Bijvanck meestal uit het zuidwesten komt.

Bron: Ecofys

Ontwerp inpassingsplan

In het ontwerp inpassingsplan beschrijft de provincie onder welke voorwaarden windpark Bijvanck kan worden gerealiseerd. Dit wordt onderbouwd met de diverse onderzoeken die de afgelopen maanden zijn uitgevoerd, zoals de onderzoeken naar planschade, geluid, schaduw, veiligheid, landschap, natuur en archeologie. Naar verwachting zal het ontwerp inpassingsplan eind dit jaar in procedure worden gebracht.

Vergunningen en reageren

Parallel aan het ontwerp inpassingsplan lopen de vergunning aanvragen, die Raedthuys in zal dienen voordat het ontwerp inpassingsplan in procedure wordt gebracht. Het betreft een watervergunning, omgevingsvergunning en een Flora- en faunawet ontheffing. De ontwerp vergunningen worden tegelijkertijd met het ontwerp inpassingsplan door de provincie ter inzage gelegd. Naar

verwachting vindt dit begin 2016 plaats. De provincie informeert u hierover. Ook Raedthuys zal u hierover berichten via haar website en een nieuwsbrief. Vanaf het moment dat de stukken ter inzage liggen heeft u 6 weken de tijd om uw reactie op het plan, in de vorm van een zienswijze, in te dienen bij de provincie. Hierin kunt u beschrijven met welke punten van het plan u het wel of niet eens bent en waarom. Deze punten kan de provincie meenemen in haar definitieve besluit.

Participatie

Binnen onze energieprojecten zoeken we altijd naar mogelijkheden voor participatie. We vinden het namelijk belangrijk dat iedereen, en in het bijzonder omwonenden, kan profiteren van het project. Dat geldt ook voor Windpark Bijvanck. Wij nodigen u dan ook van harte uit om uw wensen en suggesties kenbaar te maken, zodat het mogelijk wordt een participatieplan uit

te werken dat optimaal rekening houdt met uw eigen ideeën. Dit kan door contact op te nemen met Dirk Jan Matthijsse door te bellen naar **053 - 434 12 00** of een e-mail te sturen naar **windparkbijvanck@raedthuys.nl**.

Verspreiding nieuwsbrief

U ontvangt deze nieuwsbrief omdat u in de omgeving van het te bouwen Windpark Bijvanck woont of op een andere manier betrokken zou kunnen zijn. We nodigen u van harte uit om deze nieuwsbrief door te sturen naar andere geïnteresseerden. Heeft u deze nieuwsbrief via iemand anders ontvangen en wilt u zich aanmelden? Dat kan. Stuur een mail naar: **windparkbijvanck@raedthuys.nl**. Vermeld in het onderwerp "**Nieuwsbrief Windpark Bijvanck**". U kunt zich op deze manier ook afmelden voor de nieuwsbrief of doorgeven dat u de nieuwsbrief voortaan digitaal wilt ontvangen.

Vragen, opmerkingen of meer informatie?

Neem gerust contact met ons op,
we staan u graag te woord.

Dirk Jan Matthijsse
Projectleider

Raedthuys Windenergie B.V.
Postbus 3141, 7500 DC Enschede
T 053 - 434 12 00
E windparkbijvanck@raedthuys.nl
www.windparkbijvanck.nl
www.raedthuys.nl

RAEDTHUYS
Pure energie

Windpark Bijvanck

Voor u ligt de vierde editie van de nieuwsbrief over Windpark Bijvanck. Deze keer praten we u bij over onder andere de vergunningaanvragen en de procedure. Ook staan we stil bij het Energieakkoord. Verder besteden we aandacht aan het animatiefilmpje dat onlangs gemaakt is om u een indruk te geven van hoe het windpark eruit komt te zien.

Het Energieakkoord: waar staan we nu?

Nederland heeft in 2013 een belangrijke stap gezet op weg naar een schone toekomst. Het kabinet maakte toen met ruim veertig organisaties afspraken over energiebesparing en het opwekken van duurzame energie. Deze afspraken zijn vastgelegd in het zogenoemde Energieakkoord. Kern van het akkoord zijn breed gedragen afspraken over energiebesparing, schone technologie en klimaatbeleid. Volgens het Nederlandse Energieakkoord moet in 2020 14% van de totale energievoorziening duurzaam worden opgewekt. Drie jaar later moet dit 16% zijn. Als het gaat om de uitvoering van de afspraken uit het Energieakkoord ligt Nederland behoorlijk achter op schema. Minister Kamp heeft aangegeven extra maatregelen te treffen om zo de doelstelling te kunnen halen. Dit betekent onder andere dat er extra aandacht is voor de realisatie van windparken op land. Als duurzaam energiebedrijf leveren we graag een bijdrage aan het opwekken van schone energie. Met de ontwikkeling van Windpark Bijvanck zetten we een stap in de goede richting.

Aanvraag vergunningen

Omgevingsvergunning

Er wordt gewerkt aan het aanvragen van vergunningen om de windmolens te kunnen bouwen, zoals een omgevingsvergunning. Deze vergunning stelt voorwaarden aan onder andere geluid en slagschaduw, maar regelt ook dat er een veilig bouwwerk wordt gerealiseerd. In de vergunning wordt aangegeven welke windmolens er gebouwd mogen worden. Wij hebben er voor gekozen geen concreet type aan te vragen, maar molens die passen binnen de bandbreedte van het inpassingsplan. Dit houdt

in dat de ashoogte minimaal 99 meter en maximaal 124 meter wordt. De tiphoogte, de wiektip in zijn hoogste stand, mag maximaal 185 meter zijn. Dit doen we om de keus voor een type windmolen zo laat mogelijk te kunnen maken. De ontwikkeling van nieuwe windmolens gaat snel en we behouden graag de mogelijkheid om, als het zover is, het meest geschikte type te kunnen kiezen.

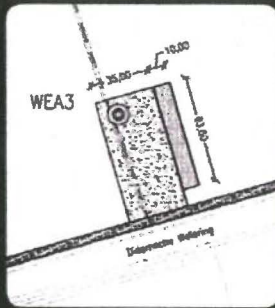
Watervergunning

Om het windpark te mogen bouwen is er ook een watervergunning nodig. Doel van de watervergunning is onder andere het voorkomen van wateroverlast en bescherming van de waterkwaliteit. Belangrijk onderdeel is dat voorkomen moet worden dat bij een grote bui het regenwater versneld wordt afgevoerd naar de Didamsche Wetering. Er wordt overwogen om naast het ontsluitingspad een greppel aan te leggen die dit water opvangt. Ook zullen we bouwmaterialen gebruiken die geen verontreiniging veroorzaken.

Flora- en faunawet ontheffing of vrijstelling

De Flora- en faunawet regelt de bescherming van planten- en diersoorten. Volgens deze wet is het niet toegestaan om schade aan te richten aan bijvoorbeeld veldmuizen. In sommige situaties geldt echter een uitzondering en kan er een vrijstelling of ontheffing worden verleend. Het Rijk heeft een algemene vrijstelling van het verbod in de Flora- en faunawet voor windparken en hoogspanningslijnen opgesteld. Het is momenteel nog onduidelijk of deze algemene vrijstelling van toepassing is op Windpark Bijvanck of dat er ontheffing moet worden aangevraagd. Wij verwachten hier binnenkort meer duidelijkheid over te hebben.

Wij
wensen
u fijne
feestdagen
en een
gezond en
energierijk
2016!

oude situatie

nieuwe situatie

Locatie windmolen 3 verplaatst

In de vorige nieuwsbrief is aandacht besteed aan het archeologisch onderzoek. Gaandeweg dit onderzoek bleek windmolen 3 (aan de oostkant van de Ganzenpoelweg) op een greppel te zijn gepland. Dit is niet gewenst. Hoewel het een droge greppel is, is deze wel van belang voor de afvoer van regenwater. De positie van molen 3 is daarom bijna 15 meter naar het oosten toe verschoven. Op deze manier blijft zowel de hele fundering als opstelplaats voldoende buiten de greppel. De nieuwe positie wordt meegenomen in het inpassingsplan, de vergunningaanvragen en bijbehorende onderzoeken.

Hoe gaat het windpark eruitzien?

Door de komst van het windpark gaat uw omgeving er anders uitzien. Maar hoe precies? Dat is lastig voor te stellen. Om u een indruk te geven hebben we een animatiefilmpje laten maken. Dit filmpje is gemaakt door ROM3D, een bedrijf dat gespecialiseerd is in de ruimtelijke impact van duurzame energie. Zij gebruiken een speciaal programma voor deze animatie: Win3D. Dit programma is ontwikkeld dat het landschap, de omvang van windmolens, maar ook kijkhoek en verhoudingen overeenkomen met het beeld dat in de realiteit te zien is.

De basis van het programma is gevormd door een digitale 3D-maquette. Deze is opgebouwd met behulp van diverse digitale kaarten. Zo zijn bijvoorbeeld uit de topografische kaart de locaties van bomen gehaald en zijn uit de Basisadministratie Gebouwen de gebouwen gehaald. Uit de hoogtekartaart zijn de hoogtes van de gebouwen gehaald. Per gebouw is één hoogte bekend. Hierdoor krijgt het hele gebouw één hoogte. Huizen, schuren en kantoren hebben in Win3D platte daken en zijn vormgegeven als blokken.

Toen de digitale maquette gereed was, zijn de windmolens toegevoegd. De hoogte en omvang van de mast en de wieken komen overeen met de werkelijke omvang. Gegevens over de windmolens worden door de windmolenfabrikanten aangeleverd. Win3D maakt het mogelijk op elke gewenste plek te gaan staan en vanaf die locatie de molens te bekijken. In de animatie is het zicht vanuit vijf verschillende

locaties rond het windpark Bijvanck te zien. Nieuwsgierig geworden? Bekijk het filmpje op onze website www.windparkbijvanck.nl.

Hoe verder?

Naar verwachting worden het ontwerp inpassingsplan en de ontwerpvergunningen voor of na de zomervakantie 2016 ter inzage gelegd door de provincie. U heeft vanaf dat moment 6 weken de tijd om te reageren. De exacte data zullen via huis-aan-huisbladen en de website van de provincie Gelderland bekend worden gemaakt. Ook in onze nieuwsbrief zullen we hier aandacht aan besteden. Uiteindelijk besluiten Provinciale Staten over vaststelling van het inpassingsplan en Gedeputeerde Staten over het verlenen van de vergunningen. Tegen deze besluiten kan beroep worden ingesteld bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State

Doet u ook mee?

In voorgaande nieuwsbrieven heeft u kunnen lezen dat we het belangrijk vinden dat iedereen, en in het bijzonder omwonenden, kan profiteren van het project. Invulling geven aan participatie kan op verschillende manieren. U kunt bijvoorbeeld denken aan de uitgifte van obligaties of een financiële bijdrage aan lokale verenigingen.

Maar er zijn natuurlijk veel meer mogelijkheden. Graag onderzoeken we samen met de omgeving waar behoefte aan is. Dus heeft u ideeën op het gebied van participatie? Neem dan vooral contact met ons op.

Verspreiding nieuwsbrief

We nodigen u van harte uit deze nieuwsbrief door te sturen naar andere geïnteresseerden. Heeft u deze nieuwsbrief via iemand anders ontvangen en wilt u zich aanmelden?

Dit kan heel eenvoudig via de website www.windparkbijvanck.nl. Een mail sturen kan ook: windparkbijvanck@raedthuys.nl.

U kunt zich op deze manier ook afmelden voor de nieuwsbrief of doorgeven dat u de nieuwsbrief voortaan digitaal wilt ontvangen.

Vragen, opmerkingen of meer informatie?

Neem gerust contact met ons op, we staan u graag te woord.

Dirk Jan Matthijsse
Projectleider

Raedthuys Windenergie B.V.
Postbus 3141, 7500 DC Enschede
T 053 - 434 12 00
E windparkbijvanck@raedthuys.nl

www.windparkbijvanck.nl
www.raedthuys.nl

Bijlage 6

Aan de bewoner(s) van
«Adres» «Toevoeging» «Huisnummer»
«Postcode» «Woonplaats»

Enschede, 7 november 2014

Betreft: uitnodiging informatieavond Windpark Bijvanck

Geachte heer, mevrouw,

Zoals u weet is Raedthuys Windenergie B.V. bezig met de ontwikkeling van Windpark Bijvanck. Omdat u in de omgeving van dit windpark woont, informeren wij u graag over het windpark. Daarom verzorgen wij op 18 november aanstaande een informatieavond voor omwonenden en belangstellenden.

Informatieavond

We nodigen u van harte uit de informatieavond bij te wonen. Tussen 19.00 en 19.30 uur verwelkomen wij u met koffie en thee. Om 19.30 uur start het programma waarbij u ideeën met ons kunt delen en vragen kunt stellen. Aansluitend is er een informatiemarkt waar u zich kunt laten informeren over allerlei zaken, zoals onderzoeksuitkomsten, inspraakrecht en mogelijkheden om te participeren in Windpark Bijvanck. Om 22.00 uur ronden we de avond af.

Wanneer: dinsdag 18 november 2014
Waar: café-zaal Hendriks, Wehlseweg 34 te Didam

Aanwezigen

Tijdens de informatieavond zijn ook de projectorganisaties aanwezig, waaronder onderzoeksbureaus en medewerkers van Raedthuys. Ook de provincie is aanwezig om informatie te geven over de planologische procedures.

Bent u niet in de gelegenheid te komen?

Kunt u niet naar de informatieavond komen, maar wilt u wel meer weten over het project? Neemt u dan gerust contact op met projectleider Dirk Jan Matthijse, bereikbaar op 053-4341200 en via d.j.matthijse@raedthuys.nl. U kunt ook uw e-mailadres doorgeven voor het ontvangen van onze digitale nieuwsbrief.

Graag tot ziens op 18 november.

Met vriendelijke groeten,
RAEDTHUYS WINDENERGIE B.V.

Arthur Vermeulen
Directeur

Enschede, 20 oktober 2014

Betreft: ontwikkeling Windpark Bijvanck

Geachte heer, mevrouw

Zoals u weet, is Raedthuys Windenergie B.V. bezig met de realisatie van Windpark Bijvanck. U woont op korte afstand van de locatie van deze windturbines en daarom willen wij u graag informeren over de stand van zaken.

Persoonlijk gesprek

Omwonenden van Windpark Bijvanck hebben aangegeven graag nauw betrokken te zijn bij het project. Om hier gehoor aan te geven, hebben wij tijd vrijgemaakt om omwonenden persoonlijk te bezoeken. U krijgt de gelegenheid vragen te stellen die bij u leven en wij zullen u informeren over de stand van zaken.

Onderstaand een overzicht van de dagen die wij hebben gereserveerd. Binnenkort nemen wij telefonisch contact met u op voor het maken van een afspraak. Voor een persoonlijk gesprek met u nemen wij anderhalf uur de tijd.

- Dinsdag 28 oktober
- Woensdag 29 oktober
- Vrijdag 31 oktober
- Woensdag 5 november

Informatieavond

Eind november organiseert Raedthuys een informatieavond. Tijdens deze avond krijgen alle belanghebbenden, dus ook de niet-direct omwonenden, de gelegenheid zich uitgebreid te laten informeren over het project. Bij deze bijeenkomst zijn diverse onderzoeksbureaus, de provincie en medewerkers van Raedthuys aanwezig. De opzet van de informatieavond is een inloopavond waar u aan de aanwezige deskundigen en de medewerkers van de provincie en Raedthuys uw vragen over het initiatief voor Windpark Bijvanck kunt stellen. Zodra de datum, de locatie en het tijdstip van de informatieavond bekend zijn, plaatsen wij die op onze website, <http://www.windparkbijvanck.nl/>. Ook ontvangt u nog een nieuwsbrief waar wij de uitnodiging in op zullen nemen.

Participeren in windprojecten

In navolging op de Gedragscode Draagvlak en Participatie wind op land, werken wij aan een participatieplan voor omwonenden. Hierin beschrijven we twee participatievormen.

RAEDTHUYS

Pure energie

De eerste is participatie via communicatie met omwonenden. De persoonlijke gesprekken en de informatieavond zijn hier onderdeel van. U kunt hier ook kenbaar maken op welke andere manieren en momenten u door ons geïnformeerd wilt worden.

De tweede participatievorm is van financiële aard: in overleg met grondeigenaren hebben wij budget vrijgemaakt voor direct omwonenden. Tijdens het persoonlijk gesprek informeren wij u graag over de hoogte van het bedrag en de verdeling ervan.

Contact

Op korte termijn nemen wij contact met u om een bezoekspraak te maken. U kunt ook contact opnemen met ons. De projectleider van Windpark Bijvanck, [REDACTED] is bereikbaar op [REDACTED]

Met vriendelijke groeten,

RAEDTHUYS WINDENERGIE B.V.

BIJLAGE 7

RAEDTHUYS

Aan de bewoners van
Broekzijdestraat 1
6986 CK . Angerlo

Enschede, 3 april 2015

Betreft: participatieplan Windpark Bijvanck

Geachte heer, mevrouw,

Zoals u weet is Raedthuys Windenergie B.V. bezig met de realisatie van Windpark Bijvanck. Onlangs heeft de provincie Gelderland u geïnformeerd over de stand van zaken. In de brief van de provincie heeft u kunnen lezen dat wij werken aan een participatieplan. Daar willen wij u als direct omwonende graag bij betrekken. In deze brief leest u hier meer over.

Door een aantal van u is via de provincie gevraagd om duidelijkheid te scheppen over de mogelijkheden voor participatie en planschade (schade aan vastgoed). Ook hier gaan we in deze brief verder op in.

Participatieplan

Binnen onze energieprojecten zoeken we altijd naar mogelijkheden voor participatie. We vinden het namelijk belangrijk dat iedereen, en in het bijzonder omwonenden, kan profiteren van het project. In navolging op de Gedragscode Draagvlak en Participatie wind op land, werken wij aan een participatieplan voor - en met - omwonenden. Hierin onderscheiden we twee participatievormen. De eerste is participatie via communicatie met omwonenden. Persoonlijke gesprekken, (nieuws)brieven en de informatieavond zijn hier onderdeel van. De tweede participatievorm is van financiële aard.

Participatiemogelijkheden

We geven graag samen met u en andere direct omwonenden inhoud aan het participatieplan. We staan hierbij open voor suggesties en nodigen u van harte uit uw ideeën met ons te delen. Hieronder beschrijven we kort een aantal mogelijkheden.

✓ *Obligaties*

Sinds 2010 geven we obligaties uit voor onze windparken. De hoogte van de obligaties, de toetredingsregels en de looptijd worden per project vastgesteld. Vaak kiezen we er voor om omwonenden een hogere rentevergoeding te geven. Op dit moment is de voorinschrijving voor obligaties voor ons windpark in Ede open. Meer informatie vindt u op www.pure-energie.nl/obligatie.

✓ *Korting op het energietarief*

De stroom die wordt opgewekt in onze windparken verkopen we zelf onder de naam "Pure Energie". We bieden omwonenden de mogelijkheid om tegen een gereduceerd omwonenden tarief stroom af te nemen van Pure Energie.

✓ *Korting op zonnepanelen*

We willen omwonenden stimuleren om hun eigen energie op te wekken. Zo bieden we hen de mogelijkheid om met een aantrekkelijke korting zonnepanelen aan te schaffen via Raedthuys Zon.

Financiële tegemoetkoming

Naast verschillende participatiemogelijkheden wordt er vanuit de grondeigenaren en Raedthuys vanaf het moment dat de turbines in bedrijf gaan jaarlijks een bedrag van €25.000,- beschikbaar gesteld voor de omgeving. Hierover zijn in 2007 al afspraken gemaakt met de grondeigenaren. Dit bedrag zal verdeeld worden onder de direct omwonenden, waar u ook deel van uit maakt, en de dorpen Angerlo en Loil. De looptijd is zolang de turbines operationeel zijn, naar verwachting minstens 15 jaar. In overleg met de provincie is afgesproken hoe deze bijdrage wordt verdeeld. Hieronder geven we de afspraken weer.

Direct omwonenden

Jaarlijks zal €15.000,- worden verdeeld onder de direct omwonenden. Op grond van de onderzoeken die zijn uitgevoerd is het aantal direct omwonenden vastgesteld op 23. Voor elke woning is daardoor een bedrag beschikbaar van circa €650,- per jaar, gedurende de periode dat de windturbines worden geëxploiteerd (wij verwachten minimaal 15 jaar).

Angerlo en Loil

De overige €10.000,- komt ten goede aan Angerlo en Loil. Beide dorpen ontvangen jaarlijks €5.000,-. Over de besteding van dit bedrag willen we graag met omwonenden in gesprek. Oprichting van een lokaal fonds zou tot de mogelijkheden kunnen behoren.

Planschade

De windturbines kunnen gevolgen hebben voor de waarde van woningen in de nabijheid van het windpark. Als het inpassingsplan, dat de windturbines mogelijk maakt, tot gevolg heeft dat de waarde van de woning lager wordt, heet dit planschade.

In de Wet ruimtelijke ordening is bepaald dat de eigenaar van de woning een verzoek in kan dienen om deze planschade vergoed te krijgen. Dit kan vanaf het moment dat het inpassingsplan, nadat het door Provinciale Staten is vastgesteld, onherroepelijk is geworden. U hoeft dus niet te wachten tot de windturbines zijn gebouwd. Wel moet uw verzoek om planschade binnen 5 jaar na het onherroepelijk worden van het inpassingsplan zijn ingediend.

Het verzoek om planschade dient u in bij het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zevenaar. Aangezien het project mogelijk wordt gemaakt door een provinciaal inpassingsplan dient het college van burgemeester en wethouders planschadeclaims ter behandeling door te zenden naar het college van gedeputeerde staten van Gelderland. Het verzoek wordt door een onafhankelijke commissie onderzocht en als er sprake is van planschade wordt hiervoor een bedrag vastgesteld. Als de provincie het advies van de commissie overneemt, wordt de planschade betaald. In de overeenkomst tussen de provincie en Raedthuys is opgenomen dat wij de planschadekosten voor onze rekening nemen. Om een inschatting van de totale planschade te hebben, hebben wij een planschaderisico-analyse laten maken. Deze risicoanalyse vindt u onder downloads op www.windparkbijvanck.nl/fag.

RAEDTHUYS

Persoonlijk gesprek

We willen graag dat u als direct omwonende mee kunt denken en beslissen over de participatiemogelijkheden. In oktober 2014 hebben wij u en andere omwonenden benaderd om hierover met ons in gesprek te gaan. Naar aanleiding daarvan hebben wij inmiddels met een aantal omwonenden gesproken. Via deze brief willen we u nogmaals de mogelijkheid bieden om met ons in gesprek te gaan en mee te denken over de participatiemogelijkheden voor u en uw omgeving. We hopen samen met u tot een goed plan te komen.

Contact

Als u interesse heeft in een persoonlijk gesprek komen we bij u langs. U kunt in dat geval contact met ons opnemen, zodat we een bezoekspraak kunnen maken. Dat kan door een mail te sturen naar windparkbijvanck@raedthuys.nl of te bellen met Mia Kroon via 053-4341200. Heeft u aanvullende vragen of opmerkingen naar aanleiding van deze brief dan mag u ons uiteraard ook altijd bellen of mailen.

Met vriendelijke groeten,

RAEDTHUYS WINDENERGIE B.V.

Arthur Vermeulen
Directeur

BIJLAGE 8

<<naam>>
<<Adres>>
<<postcode + plaats>>

Enschede, 18 januari 2017

Betreft: Participatieplan Windpark Bijvanck

Geachte mevrouw/heer <<naam>>,

Zoals u weet is energiebedrijf Raedthuys Pure Energie bezig met de ontwikkeling van Windpark Bijvanck. De plannen raken steeds verder gevorderd. Zoals u waarschijnlijk al wel weet, hebben wij inmiddels een ontwerpvergunning gekregen van de provincie Gelderland. Deze ontwerpbesluiten liggen nog tot en met 26 januari voor iedereen ter inzage. Vanwege de voortgang in deze procedures willen wij u graag aangeven dat ons eerdere aanbod aan u voor uw participatie in dit windpark nog steeds overeind staat. Daar gaan wij in deze brief verder op in.

Participatieplan

In onze vorige brief vertelden wij welke vormen van participatie er mogelijk zijn en dat we hiervoor een gebiedsfonds beschikbaar hebben. Dat is ons voorstel voor het zogeheten participatieplan. Vanaf het moment dat de windmolens stroom opwekken, wordt er vanuit het windpark per jaar €25.600,- beschikbaar gesteld voor de omgeving. Dit gebeurt dan zolang de windmolens stroom opwekken. Van dat bedrag is €15.600,- bestemd voor de direct omwonenden en €10.000,- is voor de dorpen Angerlo en Loil. Op deze manier kunt u als direct omwonende profiteren van dit windpark zonder bijvoorbeeld eerst geld te moeten investeren en daar vervolgens een rendement op te krijgen. U krijgt nu eigenlijk direct dat rendement zonder daar verder iets voor te hoeven doen.

Direct omwonenden

Wij gaan graag met u hierover in gesprek. We kunnen het dan hebben over de precieze status van het windpark en hoe het beschikbare geld wordt besteed. Dat kan een persoonlijk gesprek tussen u en ons zijn, maar het is wat ons betreft ook prima als u samen met andere direct omwonenden met ons wilt praten. Die keuze is aan u, we horen graag wat u liever hebt.

Het gaat dus om €15.600,- per jaar dat onder de direct omwonenden is te verdelen. Dat betekent voor elke woning een bedrag van €650,- per jaar. In eerdere correspondentie spraken wij nog over in totaal €15.000 voor de direct omwonenden. Bij een nadere controle bleek dat wij één adres waren vergeten. Om dit niet ten koste te laten gaan van het budget per woning, hebben wij het budget opgehoogd naar €15.600,-. Zo komen wij onze eerdere toezeggingen na.

Hoe dat geld wordt verdeeld, bepaalt u als direct omwonende. Het kan dus worden verdeeld over elke woning, maar die €15.600 kan ook worden gebruikt om als bewoners samen iets mee te doen. Dat kan bijvoorbeeld als u als buurt een gezamenlijke wens of gezamenlijk plan hebt dat u hiermee wilt realiseren. Een combinatie kan ook: een deel van het geld verdelen onder direct omwonenden en een deel gebruiken voor een gemeenschappelijk doel. Die keuze is aan u.

Dit bedrag komt voor u als direct omwonende bovenop de eventuele wettelijke planschade die u krijgt uitgekeerd als de windmolens er daadwerkelijk staan. Voor meer informatie over de regeling voor planschade kunt u terecht bij de provincie Gelderland op (www.gelderland.nl/windparkbijvanck).

Angerlo en Loil

Jaarlijks komt er dus in totaal €10.000,- ten goede aan Angerlo en Loil. Beide dorpen ontvangen €5.000,-. We hebben contact gezocht met de Kontaktraad Loil en Halfvastenvereniging Angerlo om te bespreken hoe dit geld goed kan worden besteed binnen de dorpsgemeenschappen. Zij willen daar graag over meedenken als definitief duidelijk is dat het windpark er komt. Uiteraard zijn wij ook benieuwd naar uw mening hierover of suggesties hiervoor. Als u die hebt, horen wij dat graag.

Nieuwe contactpersonen

In de tussentijd is er bij ons een nieuwe projectleider gekomen voor dit windpark. Dirk Jan Matthijsse is vervangen door Pim van Bussel en u zult dus nu contact met hem hebben.

Verder is er ook een nieuwe adviseur omgevingsmanagement. De rol van Henrike Overdijk wordt nu vervuld door Matthijs Oppenhuizen. Pim en Matthijs zijn dus uw nieuwe contactpersonen voor het windpark. Zij zijn bereikbaar op p.vanbussel@raedthuys.nl en m.oppenhuizen@raedthuys.nl of telefoonnummer 053-4341200.

Pim van Bussel

Matthijs Oppenhuizen

Contact

Als u interesse heeft in een persoonlijk gesprek kunnen we bij u langs komen of afspreken op een andere locatie als u dat liever hebt. Dat is aan u.

U kunt in dat geval contact met ons opnemen, zodat we een bezoekspraak kunnen maken. Dat kan door een mail te sturen naar windparkbijvanck@raedthuys.nl of te bellen met Mia Kroon via 053-4341200. Heeft u aanvullende vragen of opmerkingen naar aanleiding van deze brief, dan mag u ons uiteraard ook altijd bellen of mailen.

Kijk voor informatie over het windpark op www.windparkbijvanck.nl.

Met vriendelijke groeten,

RAEDTHUYS PURE ENERGIE

Arthur Vermeulen
Directeur

RAEDTHUYS

Gedeputeerde Staten van Gelderland
T.a.v. de heer J.J. van Dijk
Postbus 9090
6800 GX ARNHEM

Enschede, 29 maart 2017

Betreft: Windpark Bijvanck

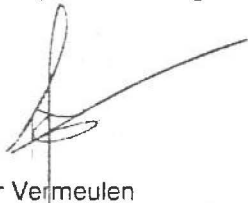
Geachte heer Van Dijk,

Middels deze brief willen wij de toezeggingen die wij in het bestuurlijk overleg van 27 maart jongleden hebben gedaan bevestigen.

- Teneinde slagschaduw hinder voor omwonenden zoveel mogelijk te beperken kan op deze locatie nul uren hinderlijke slagschaduw worden gehanteerd. Dit betekent dat turbines worden stilgezet op het moment dat hinderlijke slagschaduw optreedt.
- Wij willen omwonenden ook de optie bieden om voor een 'stopknop' systeem te kiezen. Omwonenden kunnen dan beslissen dat de turbines door blijven draaien wanneer er sprake is van slagschaduw. Op het moment dat zij last hebben van de schaduw kunnen ze dan de turbine stilzetten. Wanneer de turbines blijven draaien delen de omwonenden mee in de extra opbrengsten. Indien omwonenden deze regeling op prijs stellen willen wij dit voorstel nader uitwerken. Alvorens wij dit doen, ontvangen wij graag van het antwoord van de provincie op de vraag of dit 'stopknop' systeem juridisch goed te borgen is.
- Teneinde geluidshinder voor omwonenden zoveel mogelijk te beperken zullen wij geluidsproductie meenemen in onze turbinekeuze. Bij gelijke geschiktheid van twee of meer turbines (op basis van onze gebruikelijke selectiecriteria), zal de laagste geluidsproductie de doorslag geven in de turbinekeuze.
- Teneinde lichthinder voor omwonenden zoveel mogelijk te beperken zullen wij kiezen voor de, op het moment waarop de luchtvaartverlichting besteld moet worden, voor omwonenden minst hinderlijke luchtvaartverlichting welke is toegestaan in de circulaire. Op dit moment is dat vast brandende verlichting, die tevens wordt gedimd bij heldere omstandigheden.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

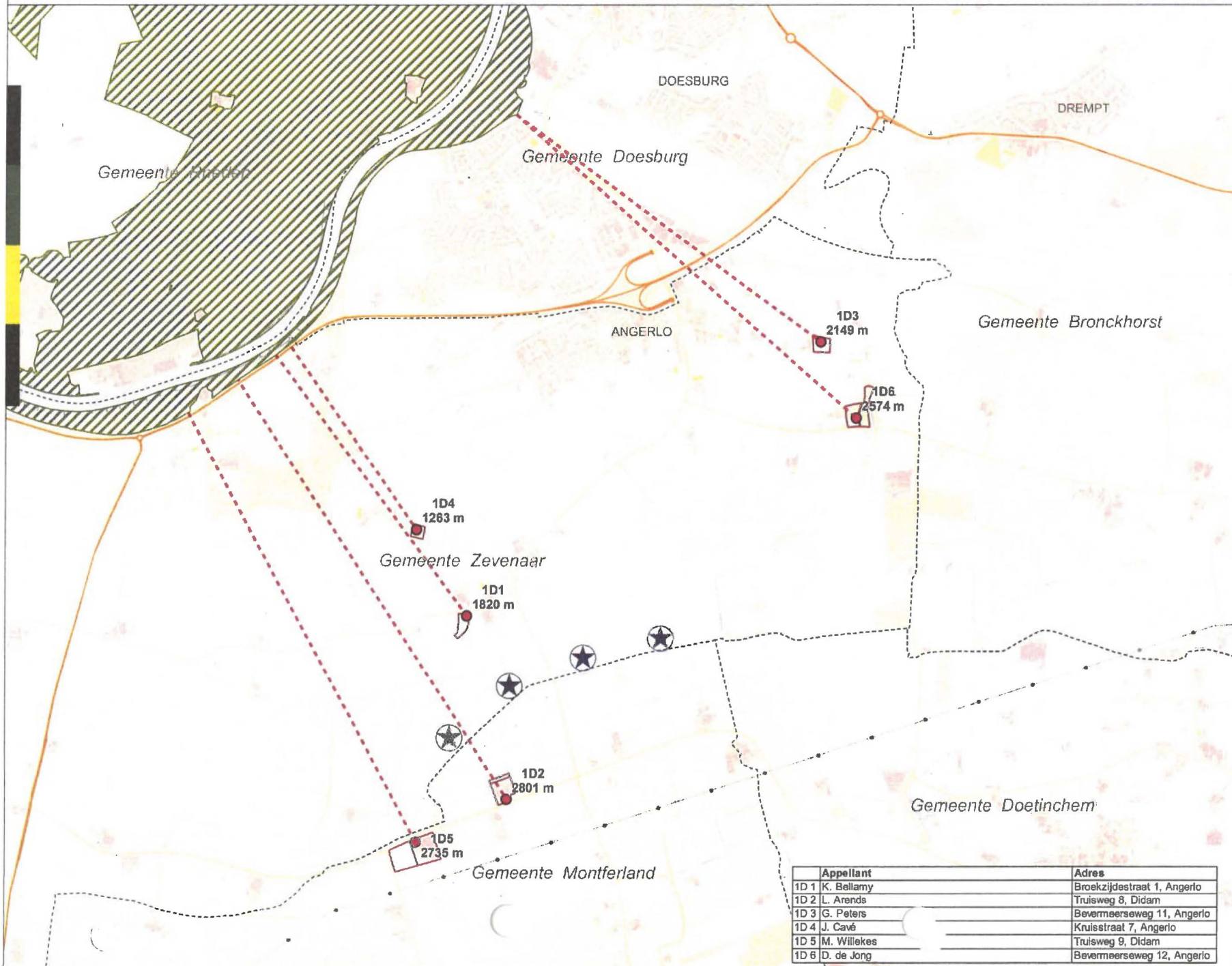
Met vriendelijke groeten,
Raedthuys Windenergie B.V

Arthur Vermeulen
directeur

Bijlage 10

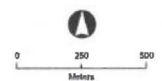

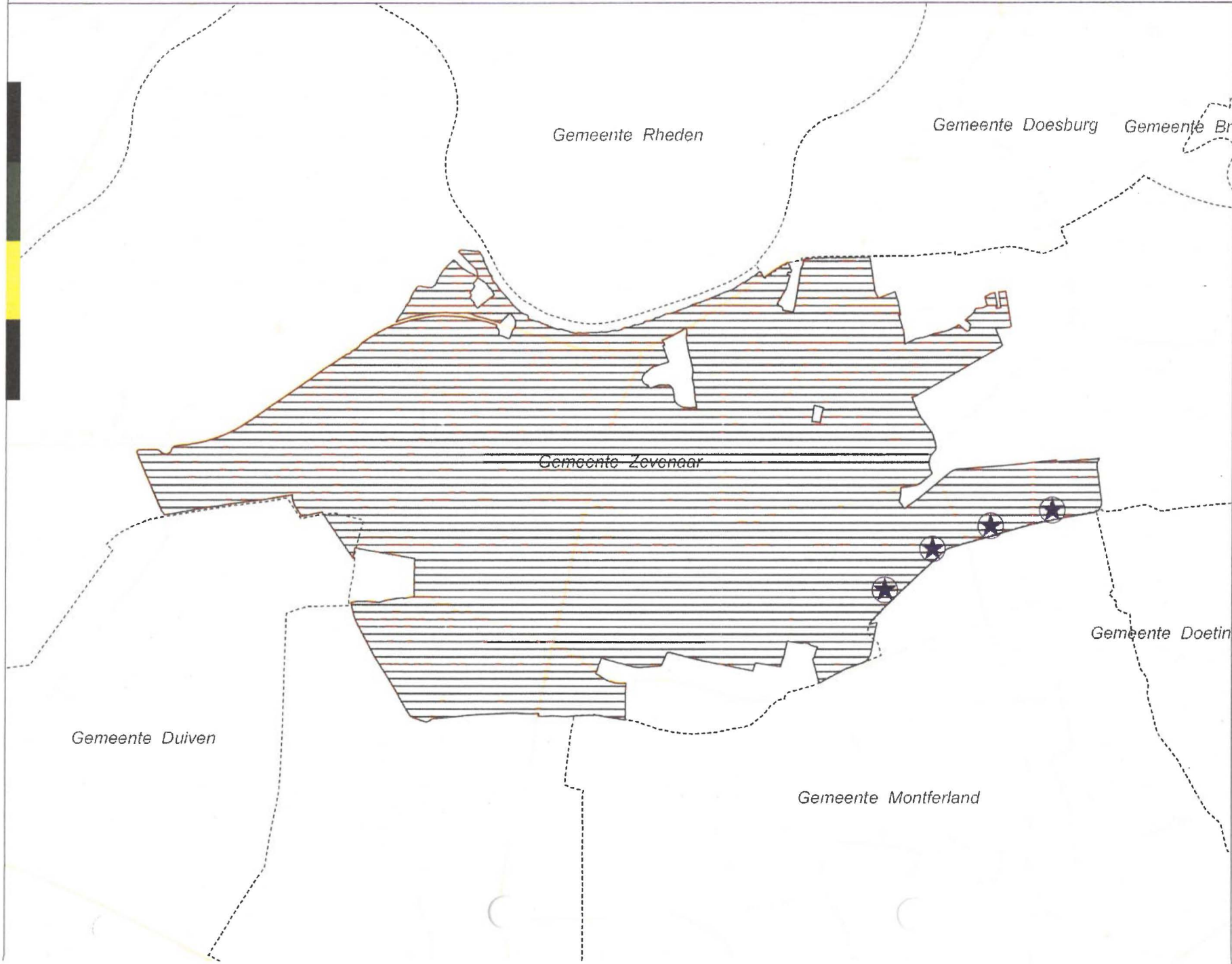
Legenda

- Natura 2000
- Afstand dichtsbijzijnde Natura 2000
- Appellant
- Windturbine
- Kad. perceel appellant

Appellant	Adres
1D 1 K. Bellamy	Broekzijdestraat 1, Angerlo
1D 2 L. Arends	Truisweg 8, Didam
1D 3 G. Peters	Bevermeerseweg 11, Angerlo
1D 4 J. Cavé	Kruisstraat 7, Angerlo
1D 5 M. Willekes	Truisweg 9, Didam
1D 6 D. de Jong	Bevermeerseweg 12, Angerlo

Bijlage 11

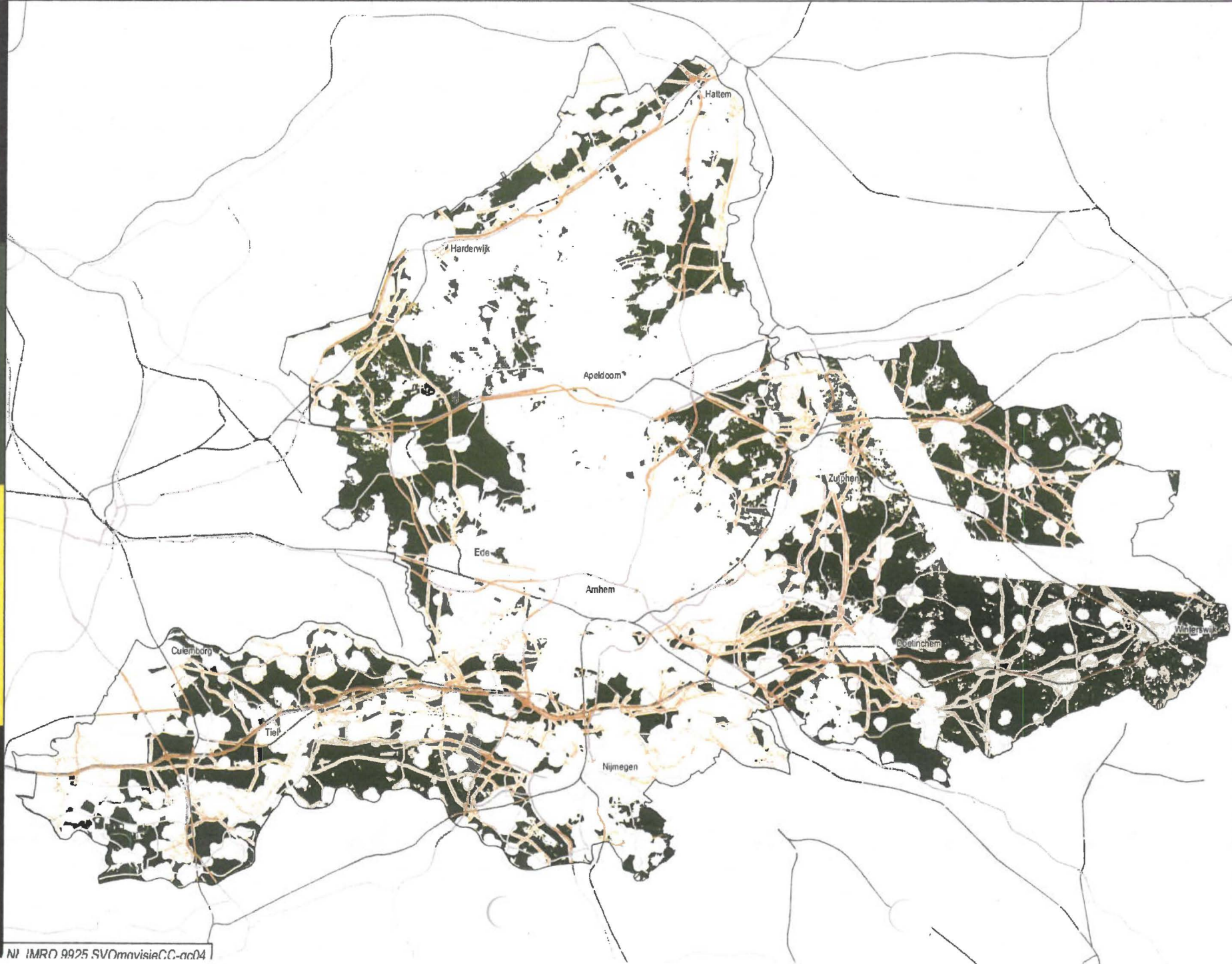
Legenda

- Windturbine
- Waardevol open gebied

Cartograaf: villems
Projectnummer: 708-3950
Datum: 29-08-2017

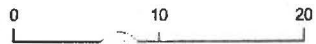
Bijlage 12

Legenda

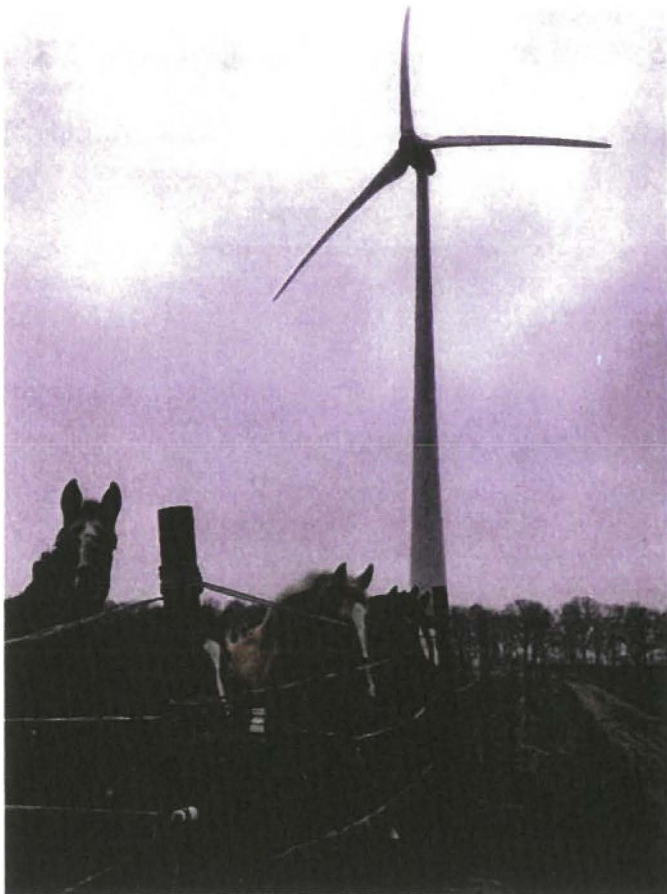
Windenergie
aandachtsgebied

Windenergie mogelijk

0 10 20
kilometer
Provincie Gelderland: 1 maart 2017

Bijlage 13

Enkele paarden van de familie Klaessen bij de windmolen die op ongeveer 300 meter afstand van de boerderij staat.

Windmolens: ze zijn er, maar de impact is beperkt

Hoe is het om vlakbij windmolens te wonen? En is de combinatie van gevoelige topsportpaarden en windmolens wel een gelukkige? Duurzaam energiebedrijf Raedthuys Pure Energie zocht antwoorden in Limburg, bij windpark Neer.

Door Matthijs Oppenhuizen, medewerker Raedthuys Pure Energie

NEER - Een massief grijze lucht, motregen en stevige wind. Volop herfst dus op deze maandagochtend in februari. Toch staan de paarden van Ben Klaessen buiten in de wei, aan de voet van de vijf windmolens. De wieken draaien met dit weer best snel rond (zie ook kader) en daardoor is het zoeven in de wind te horen, maar de dieren trekken zich er niets van aan. De oranje jas die de schrijver dezes draagt, krijgt meer van hun aandacht...

Nieuwsgierig naar het heien

In juni 2012 zijn de windmolens – vijf op een rij - van windpark Neer officieel in werking gesteld. Eén van de vijf staat op grond van Klaessen. De windmolens staan parallel aan de Boerderijweg in het buitengebied van het Limburgse Neer. De dichtstbijzijnde molen staat op iets meer dan 300 meter afstand van Klaessen's bedrijf en woning. Tussen de stallen en windmolen ligt het weiland. "Tijdens de bouw vroegen ze of ik de paarden niet beter uit het land kon halen", zegt Klaessen. Hij dacht dat dit niet nodig was. "Toen de eerste heipaal de grond in ging, stonden de paarden achterin de wei. Maar bij de tweede paal stonden ze er al vlakbij te kijken. De paarden waren vóór de bouw zenuwachtiger. Er werden metingen gedaan in het land en de mannen die dat deden, droegen feloranje jassen. Mensen in het land, dat waren ze niet gewend."

Ben Klaessen aan de voet van de dichtstbijzijnde windmolen.

Vraag in de buurt rond

Jaren geleden al werd hij benaderd door de initiatiefnemer van het windpark, met de vraag of Klaessen een windmolen op zijn grond wilde. Hij twijfelde eigenlijk geen moment. "Ik was er niet huiverig voor. Bovendien kom ik vaak in Duitsland. Hier vlak over de grens bij Koningsbosch staan al windmolens. Ik ben daar geweest, heb zelf geluisterd. Ook heb ik daar willekeurig bij mensen aangebeld om te vragen hoe zij het vinden. Zij hebben er geen last van, dus ik voorzag geen problemen."

Dat is ook zijn tip aan iedereen die mogelijk windmolens in de buurt krijgt: kijk op een plek waar al windmolens staan. "En vraag in de buurt rond hoe het is."

'Rillerige' paarden

Het is zeker niet rumoerig in het buitengebied van Neer. Sterker nog, het is er eigenlijk best stil. Dus de windmolens zijn een nieuw geluid en vallen door hun hoogte uiteraard op in het landschap. En dat terwijl Klaessen enkele tientallen paarden onder zijn hoede heeft. Topsportpaarden, hij noemt ze zelf 'rillerig'. Dus: gevoelige paarden, druk, altijd alert, ze schrikken snel. Het zijn dieren met een vrij extreem karakter. "Zeker geen manegepaarden." Maar, legt de paardenliefhebber uit, dat is juist ook hun kracht. Gekte en genialiteit liggen vaak dicht bij elkaar en volgens Klaessen geldt dat eigenlijk ook voor deze paarden. Juist doordat ze anders zijn dan een 'gemiddeld' paard zijn ze geschikt voor de topsport. Paarden met de X-factor. Klaessen – met de onmisbare steun van vrouw Marja en dochter Sandra – weet hoe hij met deze dieren moet omgaan. Korea, Japan, de Verenigde Staten, Italië, Mexico; de paarden die zij fokken, gaan de hele wereld over. "Chesterfield van Henk van de Pol hebben wij hier gefokt en zes jaar gereden. Ook Cicero's Electric van Laura Kraut komt hier vandaan."

Eén van de stallen van de familie Klaessen.

Paarden van topruiters

Klaessen fokt zelf ongeveer zes veulens per jaar. Daarnaast heeft hij paarden van de lokale dierenarts en hoefsmid onder zijn hoede en bijvoorbeeld ook van springruiter Gert Jan Bruggink (deelnemer aan de Olympische Spelen van 2004), de Braziliaanse ruiter Carlos Ribas en Kees van den Oetelaar.

Regelmatig komen er ook ruiters met hun paarden 'logeren' aan de Boerderijweg. "Italianen op doorreis bijvoorbeeld." Zij rijden wedstrijden, rusten enkele dagen of zelfs een week uit bij Klaessen, verzorgen daar hun paarden en gaan door naar de volgende wedstrijden in bijvoorbeeld Spanje. Ook die paarden hebben geen last van de windmolens, zegt Klaessen. Klanten en samenwerkingspartners hebben nooit eraan getwijfeld of ze nog wel naar Neer moeten gaan nu er windmolens staan, zegt de Limburger. "Zij hebben vertrouwen. Bovendien maken de paarden tijdens bijvoorbeeld het reizen en de wedstrijden veel mee. Als ze daar niet tegen kunnen, zijn ze ook niet geschikt voor de topsport."

Paarden kunnen ook snel aan nieuwe situaties wennen, zegt Klaessen. "Ze moeten veel omstandigheden meemaken. Ze moeten eraan wennen. Mijn buurman heeft koeien, maar die staan nauwelijks buiten. Als ze dan eens buiten zijn en de paarden staan in de wei ernaast, dan zijn de paarden zenuwachtig en staan ze aan de andere kant van het land. Maar dan laat ik ze staan, zodat ze er snel weer aan wennen."

Slaapgasten liggen niet wakker

Dan zijn er nog de mensen. Ben, Marja en Sandra Klaessen wonen zelf dus op een goede 300 meter van de dichtstbijzijnde windmolen. Bovendien heeft Klaessen drie appartementen op het erf waarin de gasten uit de paardenwereld soms wel veertien dagen verblijven. Klachten over de windmolens krijgt hij niet van zijn bezoek. "De één vindt windmolens mooi, de ander niet. Ik vind ze eigenlijk wel mooi. En ja, je hoort ze soms", zegt hij buiten op het erf terwijl het gezoef van de molen hoorbaar is. Dochter Sandra heeft inmiddels het volgende paard opgezadeld en rijdt in de richting van de windmolen. Het dier reageert niet op de molen. Klaessen: "Ik heb er geen enkele last van. Wat je hoort, hoor je. Maar meestal hoor ik niets, het is sporadisch. Nee, ik lig er niet wakker van. Je went er volgens mij ook aan. De dierenarts hier organiseerde meerdaagse paardentochten. Mensen reden dan vier, vijf dagen per week veertig kilometer per dag en vertrokken dan ook vanaf ons bedrijf. Een paar deelnemers sliepen in onze appartementen en zij sliepen beter dan de mensen in het hotel in het dorp. Van die groep komen sommigen nog wel eens terug naar ons."

Sandra Klaessen op één van de tientallen paarden die de familie verzorgt. Deze foto is gemaakt op het erf, met de dichtstbijzijnde molen op circa 300 meter afstand.

De cijfers van windpark Neer

Windpark Neer bestaat uit vier windmolens die in juni 2012 officieel in bedrijf zijn gesteld. Alle vier windmolens hebben een ashoogte van 98 meter en een rotordiameter van 82 meter. Dit betekent dat de tiphoogte – het bovenste puntje als de wiek recht overeind staat – 139 meter is.

De vijfde windmolen heeft ook een ashoogte van 98 meter, maar een rotordiameter van 92 meter. Daardoor is de tiphoogte hiervan 144 meter. Deze windmolen is van coöperatie Zuidenwind (www.zuidenwind.org). Deze molen is een paar jaar na de eerste vier gebouwd en heeft een iets grotere rotor gekregen om meer stroom te kunnen opwekken.

Als windpark Bijvanck wordt gerealiseerd, komen hier hogere windmolens te staan dan de vijf in Neer. Maar de overtuiging van Raedthuys Pure Energie – op basis van onderzoeken en de ervaring op andere plekken in het land – is dat de impact op de omgeving hierdoor niet met gelijke tred toeneemt. Grote windmolens hebben meer impact, maar dat effect blijft beperkt.

Raedthuys Pure Energie bezocht windpark Neer in de ochtend van 20 februari 2017. Het waaide die dag behoorlijk. Op de website van het windpark (www.windparkneer.nl) wordt live bijgehouden hoe hard het waait en hoeveel stroom er wordt opgewekt. De windsnelheid was die dag ongeveer acht, soms meer dan negen meter per seconde. Terwijl een windmolen al begint te draaien vanaf drie meter per seconde. De gemiddelde windsnelheid in dit gebied in Limburg is zo'n zes meter per seconde. Op de plek waar windpark Bijvanck in de gemeente Zevenaar mogelijk komt, is dat gemiddeld ruim zes meter per seconde.

Op 20 februari 2017 had windpark Neer zo rond 17.00 uur die dag iets meer dan 50.000 kWh opgewekt. Een gemiddeld huishouden in Nederland verbruikt 3000 kWh aan stroom per jaar (bron: CBS). Dus in minder dan een etmaal wekten deze windmolens die dag evenveel stroom op als zestien huishoudens gemiddeld per jaar verbruiken.

De vijf windmolens van windpark Neer in Limburg op een rij.

Bijlage 14

Transparantie

Achtergrond ...

Legenda

Legenda

Omgevingsverordening Gelderland (u
2017)

Windenergie uitgesloten vanwege
provinciale doelen

